

ΠΑΝΔΩΡΑ

15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ, 1854.

ΤΟΜΟΣ Ε΄.

ΦΥΛΑ. 114.

ΝΟΜΙΚΟΣ Η ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ.

Α΄.

Μακκαθιωπόλις.

—ο—

Οι αναγνώσται δὲν ἀγνοοῦσιν ὅτι ἡ θεὰ καὶ ἡ θεὰς τῆς Μακκαθιωπόλεως εἶναι ἐκ τῶν μεγαλοπρεπεστέρων καὶ τῶν τρομερωτέρων τῆς φύσεως. Διὰ τὴν ἐκτίμησιν δὲ τῆς προσηγορίας πρέπει νὰ εἴδῃ διὰ θαλάσσης εἰς τὴν ἀρχαίαν πόλιν τοῦ Ἀαρῶν. (*) Ἀλλ' ἐὰν δὲν δύναται νὰ λάβῃ τὴν εὐχαριστήριον ταύτην, ἀς ρίψῃ τὸ βλέμμα εἰς τὸν χάρτην τοῦ Βρετανικοῦ πορθμοῦ. Ὅχι μόνον τῆς Μακκαθιωπόλεως ἡ θεὰ ἐκτείνεται πρὸς τὸν εὐχάριστον κόλπον τοῦ μικροῦ τούτου Ἰσραὴλ, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἄκρας τοῦ Γαλλῶν μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Ὀργασίας τρωμερᾶ σειρᾶ νησιῶν, καὶ ἀκρωτηρίων, καὶ

σιποπέλων, καὶ βράχων, καὶ ὄγκων, καὶ κανονίων! ἢ ἀλλὰ τίς ἔστι ἡμοῦς γὰρ ἡμεῖς ἀνοργήμενοι ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἄρτον, ἔχον τετρακισίων σταδίων περιφέρειαν καὶ γλίτους ὀδόντας ἐκ γρανίτου, λευκανθέντας ἀπὸ τῆν ἀφρῶν καὶ μαυρισθέντας ἀπὸ τῆν πυρίτιδα. Ὅθεν, διὰ νὰ καταβῇ τις μέχρι Μακκαθιωπόλεως κειμένης εἰς τὸ βάθος τοῦ χάσματος τούτου, πρέπει νὰ καταβρῶνῃ ἅλα ταῦτα τὰ προσόμματα καὶ ἄλλους ἐκείνους τοὺς κεραινοὺς. Καὶ ἀπὸ ἀπὸς καταβῆς ἐκεῖ εὐρίσκει, ὡς φησὶν ἀπὸ ἐπὶ βράχου, πόλιν τὴν περικυκλωμένην καὶ τότε ἀπότμον, ἣσαν ὁ βράχος ἐφ' οὗ καίται, κρημνισμένη ἀπ' αὐτοῦ ὡς μέγας κόλυπος με τοὺς κύργους καὶ τὰς ἐπάλλξεις τῆς πόλιν στεφανομένην καὶ ἐκείτην πρῶτον ἀπὸ ἡμίγλην καὶ καὶ ἐκείτην ἐσπερὸν ἀπὸ θύελλαν, φέρουσιν περιδέραιον κανονίων ἀνοδοῦ θύρακος πετριάδους, ἔχουσιν εἰς τὰς γωνίας κλειράς τῆς τῆν θαλάσσαν πολυέροισαν ὡς ἐστὶν κωνῆν ἀπὸ ἀργυρᾶς σταλιζομένην κυρτὰς, προκαλοῦσαν διὰ τῶν ὄγκων καὶ τῆς προνομίας τῆς τὰς τριωνίας, περιεμβάουσαν ἐντὸς τοῦ λιμένος τῆς στρατῶν ἀνδρῶν νουτῶν καὶ στόλον μεγαλοπρεπῶν πλοίων, καὶ ἄλλων

(*) Ὁ ἀναχωρητὴς Ἀαρῶν, ὅστις πρῶτος κατέβηκεν ἐπὶ τοῦ βράχου τῆς Μακκαθιωπόλεως, θεωρεῖται ὡς θεμελιωτὴς τῆς πόλεως ταύτης.

σαν εις πᾶσαν πλημυρίαν τὴν ἀρροφυή ζώνην της, διὰ τὸ διαδοῖσι τὰ ἀκαταμάχητα τέκνα τοῦ Δουγκε-Τρουέν καὶ τοῦ Σουρμουφ.

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ΙΖ' ἑκατονταετηρίδος, παρακμαζούσης τῆς τύχης Λοδοβίκου τοῦ ΙΑ', καὶ ἀμαζάντων τῶν μετὰ τῆς Ἀγγλίας καὶ Ἰταλιανῶν Γαλλικῶν πολέμων, ἡ Μακκλοβιούπολις ἐβασίλευεν ἐπὶ τοῦ Πρεττανικοῦ πορθμοῦ.

Μόνη τότε καὶ γυμνή ἐπὶ τοῦ βράχου της, μάλιστ' συνεχομένη μετὰ τὸν πέτρινον κώματά της (*), διαφρηγνύμενη ἐνίοτε ἀπὸ τὴν τρικυμίων, ἡ πόλις τοῦ Ἄσπρον δὲν περιεζώνυτο εἰσέτι ἀπὸ τὰ ὀγκώδη βάρη δι' ἃν ἠνωτέρα ἀρχιτεκτονικὴ ὠχύρωσε τὰ τεῖχη της, οὕτε εἶχε πλησίον της τὴν ἀνθοδέσμη τῶν γλοερῶν ἐπαυλείων καὶ τῶν Ἀγγλικῶν κήπιων, τῶν ὁποίων αἱ εὐνοῖδαι ἀξάνουσι τὴν ὑπερηφανίαν της. Διεσκορπίζετο μόνον ἀνάμικτος ἡ ὁσμὴ τῆς πίσης τῶν νεορίων της ἢ τῶν ἀγρίων φυκῶν τὰ ὁποῖα ἐφρίπτεν ὁ ὠκεανὸς εἰς τὰς χρυσαῖς τῆς ἀκτᾶς. Μόνον κόσμημα εἶχε τὰ μακρὰ τεῖχη, προσβαλλόμενα ἀπὸ τὰ κύματα, τοὺς ὑψηλοὺς πύργους, προσβαλλομένους ἀπὸ τὸν ἀνιμν, τὴ γοσιτικὸν φρούριον, διαρρηχθὲν ἀπὸ τὰς σφαίρας, τὸ μαῦρον στέμμα τοῦ κεραυνοβόλου πυροβολικοῦ της, τὸ πλῆθος τῶν κυνῶν ὀρυμένιων παρὰ τὰς πύλας της, τὸν ὄχλον τῶν γουστῶν φερόντων ὑποδήματα κόκκινα καὶ λευκὰ βρακίαι, τὰ ἐλλειροζῶντα ἢ πλεοντα πλοῖά της, μύλους τινὰς διεσκορπισμένους τῶν ὁποίων αἱ καταγιγίαιες ἐγχεῖον τὰ πτερά, καὶ τὰς ἡμέρας τῆς μάχης, αἵτινες ἦσαν ἡμέραι ἐρατῆς, τὸν καπνὸν τῶν κανονίων της ἀντὶ περιεσφαιλαίας, τὰς φλόγας τῶν κυρτοπυλίων της ἀντὶ πυροτεχνημάτων, τὰς βάρβας συντριβομένης ἐπὶ τῆς κεφαλῆς της, καὶ τοὺς μύθρους διασχίζοντας τὴν σημαίαν της.

Τότε πᾶς κάτοικος τῆς Μακκλοβιούπολεως ἔφερε ξίφος, καὶ ἐφύλαττε τὴν πόλιν καὶ τὴν οἰκίαν του, ἔπαιζε τὸ πλοῖόν του καὶ ἐπλανᾶτο εἰς τὰς θαλάσσας μεταξὺ τῶν δύο κόσμων. Τὸ πρῶτον πλοῖον τὸ ὁποῖον ἐκράζε πρὸς αὐτὸν, τίς αἰ; καὶ ἐκατὸν κανόνια ἂν εἶχε, δὲν ἀπεκρίνετο ἐκεῖνος ὅτι εἶναι Βρεττανὸς ἢ Γάλλος, ἀλλὰ Μακκλοβιούπολιτης ἀνέβηθαι εἰς τὸν μέγαν ἱστὸν τὴν σημαίαν του, ἐλάμβανε διὰ τῆς μιάς χειρὸς τὸν πέλεκυν καὶ διὰ τῆς ἄλλης τὸ πιστόλιον, καὶ δάκνεν τὸ ξίφος του, ὄμμα κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, καὶ μετὰ ταῦτα ἔδεν ὀπισθεν αὐτοῦ ἡσύχως τὴν λείαν, τὴν ἔφερον εἰς τὸν λιμένα, καὶ ἐμπίρριζον αὐτὴν μετὰ τοῦ βασιλέως. Ὅτε δὲ ἐγείμινεν οὕτω πῶς τὸ ταμεῖόν του καὶ τὸ τοῦ κράτους, ἐφόρει χρυσοῦν ἐνδυμν καὶ μετέβαινον εἰς Βερσαλλίαις διὰ τὴν προσαγορεύσει Λοδοβίκου τὸν ΙΑ', καὶ ἐπέστρεφεν εὐγενὴς καὶ πλοίαρχος. Ἐάν δὲ, ἐνεκα ἀνακωχῆς ἢ τραυματος, ἔμενον εἰς τὴν ξηρὰν, ἐκοδόμει παλάτιον ἐκ γρανίτου ἐπὶ τοῦ βράχου, ἐκαυλὴν βασιλικὴν εἰς τὰ δάση, προσέθετεν ἐνορίαν εἰς τὴν πόλιν, προμαχῶνα εἰς τὰ ὀχυρώματά της,

(*) Στενὴ τις περικυκλῶσα συνέπει μόνον τὴν Μακκλοβιούπολιν μετὰ τῆς ἡπείρου.

φόρον εἰς τὰς ἀκτᾶς της, καὶ ἔδιδεν ἐκκλησίαν εἰς τὸν ἐπίσκοπόν της, ἢ νοσοκομεῖον εἰς τοὺς συντρόφους του.

Ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς Μακκλοβιούπολεως ἦσαν ἀντάξιοι τῶν ἐμπόρων καὶ τῶν πλοίαρχων αὐτῆς. Γεννηόμενον μετὰ τοῦ τριπλοῦ ἐκείνου θάρακος τὸν ὁποῖον διδοῦσιν οἱ ποιηταὶ εἰς τὸν πρῶτον αὐτῆς, ἕκαστον παιδίον εἶχε ἀντὶ μὲν κοιτῆς λέμβον, ἀντὶ δὲ τροφῆς τὴν θάλασσαν, καὶ ἀντὶ σχολίων κώμας καὶ ἱστία. Ὅστις κατὰ τὴν πρῶτην ναυμαχίαν ἐφθάρτετο, ἔδεδετο ἀπὸ τὴν πατέρα του, ὡς ὁ υἱὸς τοῦ Ἰωάννου Βάρτ, ἐν μέσῳ τῶν μύθρων. Διὰ καὶ οἱ ναῦται τῆς Μακκλοβιούπολεως ἦσαν γνωστοὶ ὡς ἐμπειρομένοι καὶ ἄεργοι, πρῶτος ἐπιχειροῦντες ἐβόλην καὶ τελευταῖα ἀπεσυρμένοι. Τοιοῦτο δὲ εἶχον ὄνομα ὥστε συνεκρούων ἀποκλειστικῶς, κατ' ἐπιταγὴν τοῦ βασιλέως, τὸ πλῆρωμα τῆς Γαλλικῆς κυναρχίδος, φερόσης τὴν πρῶτην σημαίαν τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου.

Τοιοῦτοι ἦτο ἡ Μακκλοβιούπολις, καὶ τοιοῦτοι ἦσαν οἱ κάτοικοι της ὅτε συνέβη ἡ ἱστορία τὴν ὁποῖαν δεησόμεθα.

Β.

Ὁ Κύριος Ρερὲ.

Ἦκου τότε δευτέρῳ τῆς ἀποκρέου τοῦ 1690 ἔτους περὶ τὸ ἐσπέρας. Βελγίως, διὰ τὴν ἀποφασίωσιν τὸν ἐρατῶτασι τὴν ἀποκρέου οἱ Μακκλοβιούπολιται, ὡς ἦσαν εἰς ἄκρον ἐκδοτοὶ εἰς τὰς ἡδονὰς· διότι εἶχον πληροφόρησιν πρὸ μικροῦ ὅτι οἱ Ἀγγλοὶ ἠτοιμάζοντο νὰ κανονοβολήσωσι καὶ τρίτην φορὰν τὴν πόλιν των. Ἐξαγερμένοι ἀπὸ τὰς νίκαις τῶν ἀνδρείων τούτων καταδρομῶν, ὁ ὄχλος τοῦ Λονδίνου μετέβη σωρηδὸν εἰς τὸ Βουλωντήριον, καὶ ἠπαίλησε τοὺς Λόρδους νὰ τοὺς βίβη εἰς τὴν Τάμεσιν, ἐάν μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας ἔμεινε λίθος ἐπὶ λείῳ εἰς τὴν Μακκλοβιούπολιν. Ἦθεν τὸ Ἀγγλικὸν ναυαρχεῖον ἐγέμισσε μετὰ πυρίτιδα, μετ' ἕτερον καὶ μετ' ἄλλοις τὸ μέγα λήτερον πυροβολικῶν τῶν ὅσα ἐπαύσατο ποτὲ τὸ πνεῦμα τοῦ θιέφρου, καὶ ἐπαύθη πρὸς τὴν Γαλλίαν τὴν καταγόνειαν αὐτῆν μηχανὴν, συνυδραυμένη ἀπὸ βατὸ ἢ δέκα πολεμικὰ πλοῖα.

Καὶ ἦμος ποτὲ ἡ δευτέρα τῆς ἀποκρέου δὲν ἐρατῶσιν λαμπρότερα εἰς Μακκλοβιούπολιν. Ὅλα τὰ πλοῖα ἦσαν σημαίστοστολιστα, ὅλα τὰ οἰνοπολεῖα ἀντήχον ἀπὸ ἄσπρα βακχικὰ, καὶ πλῆθος προσωπικοφόρων ἕτερπον τὸν λαὸν κατὰ τὰς προαυλίας καὶ τοὺς προμαχῶνας.

Ὁ ἀρχηγὸς ἔλων αὐτῶν τῶν περιχαρῶν συμμοριῶν ἦτο νεὸς δεκαεπταετής, ἀνδρείωτατος ἀπ' αὐτῆς τῆς νεαρᾶς του ἡλικίας. Ἰψηλὸς καὶ εὐχριστός, ἐλαφρὸς καὶ κομψότατος, γέρας ἔχων λευκὰς καὶ λεπτὰς, μεγαλαπρεπὴς τὸ ἦθος, ἐλευθερικῶς καὶ ὁπωσθὸν οἰηματίας τὸ πρόσωπον, τὴν κόμην ἔχων μακρὰν, βοστρυχάδην, μέλαινα καὶ κυμαίνουμένην, τὸν μύστακα ἐστριμμένον, τὸ χεῖμα διαφανές, τοὺς ὀφθαλ-

μοὺς γλαυκοὺς, καθαροὺς καὶ διαυγεῖς, τὰς ὀφρῦς πυκνὰς καὶ ζοφεράς, τὸ μέτωπον πλατὺ καὶ ἀνοικτὸν, τὴν δὲ βίνα ὑπέφρυκτος, τοιοῦτος ἦτο ὁ εὐγενὴς οὗτος νεὸς.

Οἱ σύντροφοὶ του τὸν ἀνόμαζον Ἰενὲ ἢ Κύριον Ἰενὲ, καὶ ὅα εἶχε βεβαίως ἰσχυροὺς λόγους κρύπτων τὸ ἀληθές του ὄνομα, διότι ἐπέταττε πάντοτε σιωπὴν εἰς ὅλους ὅσοι ἐτόλμων νὰ προφέρωσι τὴν πρῶτην αὐτοῦ συλλαβὴν. Προσέτι τὸ ἀπλοῦν τοῦτο ὄνομα, «ὁ Κ. Ἰενὲ,» ἀπέλασε μεγίστης δημοτικότητος μεταξὺ τῶν νέων τῆς Μακκλοβιούπολεως.

Ἡμεῖς δὲ, οἵτινες δυνάμεθα νὰ εἰπωμεν ἀτιμωρητὴ τὴν ἀλήθειαν, σπειδομεν νὰ ἀναγγείλωμεν πρὸς τὸν ἀναγνώστην, ὅτι τὸ καθ' αὐτὸ ὄνομα τοῦ νεοῦ τούτου, ἦτο ἐκ τῶν ἐνδοξοτάτων τοῦ μεγάλου αἵματος τοῦ Λοδοβίκου ΙΑ'. Ἐλέγετο Ἰενὲ Δουγκε-Τρουέν, μέλλον νικητὴς τῶσων ναυμαχιῶν, καὶ μέλλον κατακτητὴς τοῦ Ἰίου Ἰανείρου, μέλλον ναύαρχος, κτλ. κτλ.

Ἡ οἰκογένειά του, μὴ προῖδουσα τὸ ἐνδοξὸν στάδιόν του, ἠέλησε νὰ τὸν ἀναδείξῃ νομιαν ἢ πρόξενον, καὶ τὸν ἔστειλεν εἰς τὸ ἐν Κάνεν πανεπιστήμιον, ὅπου τὸν ἐνόμισεν ἐγκύπτουτα εἰς τὸν Κώδικα τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ἐνῶ αὐτὸς ἔτυρε τὸ ξίφος του ἀπὸ ἀγορᾶς εἰς ἀγορὰν, ἐσκόρπιζε τὸ χρυσιὸν του παίζων, ἐξέθετε τὴν καρδίαν του καλαίων πρὸς ὀραιοτάτους ὀφθαλμοὺς, καὶ ἐξέφραζινδύει εἰς ὅλους τοὺς σκοπέλους τοῦ Πορθμοῦ. Τὴν δὲ τόλμην αὐτοῦ ἐπέστρεφεν ἔλθων εἰς Μακκλοβιούπολιν νὰ ἐορτάσῃ τὴν ἀποκρέου, ἀπόντος τοῦ πατρὸς του.

Ἀκλουθούμενος ἀπὸ τὰ παιδιά τῶν εὐγενῶν καὶ τοῦ λαοῦ, ὡς ἀκολουθοῦνται οἱ βασιλεῖς ἀπὸ τοὺς αὐλικούς καὶ τοὺς ὑπηκόους των, ὁ Κ. Ἰενὲ ὠδήγηε τὴν συνοδίαν του τῆς ἀποκρέου ἀπὸ εὐθυμίας εἰς εὐθυμίας, σκορπίζων λόγους πνευματώδεις καὶ χρήματα, ποτὲ μὲν κομίζων, ποτὲ δὲ ὀχλαγωγῶν, καὶ διανεμὸν εἰς τὰς κυρίας γλυκύσματα καὶ μειδιάματα, ἀποκομίζων τοὺς πατέρας καὶ τοὺς συζύγους, βραπίζων τοὺς ἀθάλας καὶ διαξίφιζόμενος πρὸς αὐτοὺς, δίδων ἀφορμὰς γέλωτος μὲν πρὸς ὅλους τοὺς καλοὺς κάγαθους, βλασφημιῶν δὲ πρὸς πάντας τοὺς φιλησύχους, καταφρονδὸν καὶ χωροφύλακας, καὶ στρατιώτας, καὶ ἀστυνομίαν, διευθύνων ναυμαχίαν ὡς ἄλλος ναύαρχος, καὶ προεδρεύων παιγνίδια ναυτικὰ ὡς ἄλλος αὐτῆς, ὀδηγῶν συνοδίαν ὀρχηστρῶν τῆς Ἰνδίας ὡς ναβάης, καὶ διαδραματίζων, ὑπὸ τῆ ἐνδυμα, τὴν φονάκην καὶ τὸν τετραγώνον πῖλον δι-κηγόρου, κομωδίον.

Ἀλλὰ μετὰ τὰ παιγνίδια ταῦτα καὶ τὰς μεταμορφώσεις του αὐτᾶς, ὁ Κ. Ἰενὲ ἔγινεν αἴφνης ἀφαντος περὶ τὴν πέμπτην ἢ ἕκτην ὥραν. Μετέβη εἰς ἄγνωστον ξενοδοχεῖον διὰ τὸν φορῆσιν τὰ ἐνδυμνά του, καὶ δραμῶν εἰς τὸν λιμένα, ἐπέβη εἰς λέμβον, ἐνήχθη εἰς τὸ πέλαγος, ἐδράζε δύο κώπας, καὶ ἐλαίων αὐτὰς μετ' ἰσὴν δυνάμιν καὶ ἐπιδεξιότητα, διέβη τὸ μεταξὺ Μακκλοβιούπολεως καὶ Λιγὸρ στενόν.

Ἦας ὀδοπόρος ἐρχόμενος εἰς Μακκλοβιούπολιν ἢ ἐξερχόμενος ἐκ δυσμῶν, βορρᾶ καὶ μεσημβρίας, εἶναι

ἠναγκασμένος νὰ διαβῇ τὸ μέρος τοῦτο τῆς θαλάσσης, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ στόμιον τοῦ ποταμοῦ Ἰάνουσι. Ὅθεν κατὰ πᾶσαν ὥραν εὐρίσκονται ἔτοιμα πλοιάρια. Ἄλλοτε σάλπιγγ' αὐτικὴ ἐκάλει τοὺς διαβάτας· ἀλλὰ σήμερον τὴν πρόσκλησιν διαβιβάσει κώδιον.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ Κ. Ἰενὲ ἐπεθύμει νὰ φθάσῃ ταχύτερον καὶ νὰ μὴν ἄγνωστος, ἔγεινε μόνος κωπηλάτης. Ἄλλ' ἠπατήθη ὡς πρὸς τὴν δευτέραν ἐλπίδα του· διότι, ἂν καὶ ἐγαμήλιωσε τὴν πλατύγυρον πῖλόν του, ἐνθροπὸς τις ἀπαισίῳ ὕψους, παρακολούθησας αὐτὸν μέχρι τοῦ λιμένος, τὸν ἀναγνώρισεν ἐν ἠτοιμάζετο ν' ἀποπλεύσῃ.

— Αὐτὸς εἶναι! εἶπε βίπτων βλέμμασα ὀρείου σαρκωδῶρου.

Καὶ ἔδραμε νὰ εἰδοποιήτῃ δεκάδα ἄλλων, ὁμοίων τὴν ὄψιν μετ' αὐτόν.

Γ.

Ἀγγελίνα.

Ἐν τῷσούτῳ ὁ Ἰενὲ διέσχισε τὰ κύματα, καὶ φθάσας εἰς τὴν ἀπέναντι ὄρην, ἔδεδε τὴν λέμβον του καὶ διευθύνθη πρὸς τὴν ὀρειωτέραν οἰκίαν.

Κεῖμένη αὐτὴ εἰς τὴν δυτικὴν κορυφὴν, εἶχε ὄσαν ἐκτεινομένην εἰς τὸ χωρίον καὶ τὴν ὄδον, τὴν ἐξοχὴν καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ τὸν λιμενίσκον αὐτὴν εἰς ὃν ἔδιδον ψυχὴν τόσα σάφην διαβατικά. Περὶ αὐτῆς ἦτο κήπος, περιέχων ἄνθη καὶ λάχανα, σκιαζόμενος ἀπὸ δάσος δένδρων ὀπωροφόρων, καὶ περικυκλούμενος ἀπὸ φραγμῶν χλωερῶτατων. Τὸ ἔτος ἐκεῖνο τὸ ἔαρ ἐτελείωσεν ἕνα μῆνα πρὸ τῆς συνήθους ἐποχῆς. Ὅθεν ὀρειώτατος ἐφαίνετο περὶ τὴν δύτιν τοῦ ἡλίου ὁ κήπος ἐκεῖνος, κεκαλυμμένος ἀπὸ χλόην κυμαίνουμένην, καθωραϊσμένος ἀπὸ ἄνθη ἄγρια, καὶ διαδίδων πνοὰς εὐώδεις καὶ ἀρωματικὰς. Οὐ ἐλεγέ τις ὅτι εἶναι μέγα κήπος, ἀλλὰ κήπος ἀνέμων, ἐκ ῥόδων ἀγρίων, καὶ ἐκ πολλῶν ἄλλων ἀνθέων τῶν ἀγρῶν, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἐκάστη μὴλέα, ἀνωψομένη ὡς μεγίστη ἀνθοδέσμη, ἐφρίπτε συνομένη ἀπὸ τῶν ζέφυρον τῆς ἐσπέρας, χιόνα εὐσμων.

Καὶ ἦμος, ἐντὸς τῆς ὀρειᾶς ταύτης κατοικίας ὁ πῆγξ τι ὀρειώτερον. Ὑπῆρχε νῦν κήρη, ἧτις εἶχε προῖθ' εἰς τὸ παράθυρον ὡς βασιλισσα τῶν περὶ αὐτὴν ἀνθέων. Ἀνακαλέσατε τῶντι εἰς τὴν μνήμην τῆς Ἰνδίας ὡς ναβάης, καὶ διαδραματίζων, ὑπὸ τῆ σίας ἢ, τι ἴδετε ἀνηρότερον καὶ χαριέστερον· τὰς βροδογρόους παρειὰς τῶν παιδίων, χεῖλη βοδοκόκκινα, γυροκτῆρας λεπτοστάτους, κόμην χρυσοῦν, καὶ πρὸς ταῦτας σάμα ζωνηρὴν καὶ εὐλόγιττον νέας κήρας, μεταβασιούσης εἰς ἡλικίαν νέας γυναικῶς, ἐνὶ λόγῳ φαντάσθητε τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἰερωτος ἐπὶ τοῦ σιφάματος τῆς μητρός του, καὶ ὅα ὑποθέσετε ὁποῖα ἦτο ἢ νῦν ἐκεῖνη.

— Καλὴ ἐσπέρα, Ἀγγελίνα, εἶπεν ὁ Ἰενὲ ὑπὸ τὸ παράθυρον, μετ' ὀφθαλμῶν ταπεινῶν καὶ τὴν χεῖρα ἔχων ἐπὶ τοῦ στόματος. Καὶ εἰσῆλθεν ὡς ἀστρακὴ εἰς τὸν θαλαμὸν τῆς

ἀλλ' ἔμεινεν ὡς ἀπόπληκτος· διότι ἀντί, ὡς ἠλπίζε, νὰ ὑπάγῃ πρὸς αὐτὸν ἡ νῆα, μόλις ἐμειδίωσε καὶ ἔμεινεν εἰς τὴν θέσιν τῆς. Μάρθα δὲ, ἡ ἀρχαία ὑπερέτις, οὔτε τὸν παρετήρησε. Τὸ ἦλός τῆς ἦτο καταβεβηλιμμένον ὡς ἂν μετείχεν ἠλιθιότητος, οὐδὲ ἤμορξεν εἰς τὸ ἀνδρῖκὸν πρόσωπόν τῆς, μετὰ τὸν σπειρίον καὶ μυστακοφόρον. Τοῦτο ἐξέπληξεν ἐτι μᾶλλον τὸν Ἰρενέ, ὅστις εἰσῆγγετο πάντοτε εἰς τὴν οἰκίαν τῆς νέας, παλαιῶν πρὸς τὸν θῆλον ἐκείνον κέρβερον.

— Παράδοξον πρόσωπον τῆς ἀποκρέμ! εἶπε μὲ τὴν συνήθη φαιδρότητα του. Τί ἔχεις λοιπὸν, μικρὰ ἀδελφὴ, ποῦ εἶναι ὁ πατήρ σου Κ. Βερνάρδος;

Τὸ ὄνομα τοῦτο ἀκούσασα ἡ Ἀγγελίνα ἐπαλάθετο τῆς χειρὸς τοῦ Ἰρενέ, χέουσα συγχρόνως χεῖμας δακρύων. Μετὰ ταῦτα διηγήθη ὅτι ὁ πατήρ τῆς ἐγεννην ἄφαντος πρὸ δύο ἡμερῶν καὶ ὅτι οὐδὲν ἴγνος του εἰρήθη. Ἰπέθετον δὲ ὅτι ἐκινήθη εἰς τὸν λιμένα, ἢ ὅτι ἤρπαξεν ἢ ἐπροεῦθη ἀπὸ τοῦς καταδρομαῖς.

Ἦρπει νὰ εἰπώμεν ὅτι καὶ ὁ Κ. Βερνάρδος ἦτο ἐκ τῶν φοβερωτέρων καταδρομῶν τῆς Μακλαβουπόλεως. Μετὰ εἰκοσάετις λαμπρῶς καὶ ἐκικαρδεῖς ἐκστρατείας, ἀπεσύρθη εἰς τὴν ἐν Λινὰρ ὠρεῖαν οἰκίαν του, ἵπου ἀνεπαίστω ἔδωσαν τὰ καίηροντα εἰς τὰ ὅποια ὤφειλε τὴν περιουσίαν του, δηλ. βασιλικὸν ναυαγοῦ, ὡς ἐκαυχόταν ὅτι ὑπῆρξεν κατὰ διαδοχὴν οἱ πρόγονοί του. Ἡ Ἀγγελίνα, μονογενὴ θυγάτηρ καὶ εἰδικὸν αὐτοῦ, ἦτο ὁμογάλακτος τοῦ Λουγχε-Τρουάν. Ἰντελλὲν λοιπὸν κινήθη ἢ μεταξὺ τῶν δύο τούτων νέων οἰκειότης, τὴν ὅποιαν ἦμος δὲν ἐπολινοστικμύετο ἀπὸ τινος ἢ γράτη Μάρθα. Ὅσοι ὠραιότερα ἐγένοντο ἡ κυρία τῆς, τόσῳ ὁ Κ. Ἰρενέ ἐφαινετο ἐπικινδύνος εἰς αὐτήν· διότι ἄγχι μόνον δὲν ὠμίλει περὶ γάμου, ἀλλ' ἦτο ἐκ τῶν ἀσώτων νέων τῆς Μακλαβουπόλεως· πλὴν τούτου ὁ καλὸς κέρβερος ἐφύλαττε τὰ χρυσὰ μῆλα δι' ἄλλον τὴν ἡμέραν ὅμοις ἐκείνην ὅλιαι αἰ φροντίδες τῆς Μάρθας σκοπῶν εἶχον τὸν Κ. Βερνάρδον.

Ἄλλ' ὁ Ἰρενέ, εἶτε ἐκ φυσικῆς κομφότητος, εἶτε ἐκ περιφιλαντίας ἐρωτικῆς, εἶρε ὑπερβολικὰς τὰς φροντίδας αὐτάς.

— Ἔλα δά! εἶπε πρὸς τὴν νέαν κόρη σφογγίζων τὰ δάκρυά τῆς, καὶ θαυμάζων τὸ πρόσωπόν τῆς ἐτι μᾶλλον γερόμενον ὠραιότερον ἀπὸ τὴν ἄρσιν αὐτήν, ἢ τὸση φιλοστοργία που εἶναι ματαίῳ, φίλτατη μου ἀδελφῆ. Ποτὲ πλοῖον ἢ λέμβος, διοικούμενα ἀπὸ τὸν Βερνάρδον, δὲν ἐγίνετον. Ὁ πατήρ σου κολυμβᾷ ὡς ἰχθύς· οἱ δὲ πειραταὶ ἀντὶ νὰ τὸν συλλέθωσι, συλλαμβάνονται ἀπὸ αὐτόν. Ὁ ἀνέλαβε τὴν ναυαρχίαν πλοίου φιλικῶ, καὶ δὲν θὰ εἶχε καιρὸν νὰ σὲ εἰδοποιήσῃ.

— Δὲν τὸ ἐκαμε ποτέ του αὐτό! ἀπερίθη ἡ Ἀγγελίνα, θέλουσα ἀλλὰ μὴ τολμήσα νὰ ἐλπίσῃ.

— Ἦξεύρεις τὴν παροιμίαν, ἐπανελάθεν ὁ νέος, τὴν λέγουσαν ὅτι κάθε πρᾶγμα ἔχει καὶ τὴν ἀρχὴν του. Παραδείγματος χάριν, ἐπρόσθεσε χαδεύων τὰς λευκάς χεῖρας τῆς νέας, καὶ καταπριζόμενος εἰς τοῦς ὠραίους γαλανοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς, δὲν μὲ εἶπες

ὅτι μὲ ἀγαπᾷς . . . εἰμὴ ὡς ἀδελφόν . . . ἐνὸς ἐγὼ σὲ ὄμιλῶ πρὸ . . . ἐξ ἐδοματίων περὶ τοῦ ἐρωτός μου . . . Ἦρπει λοιπὸν νὰ μὲ τὸ εἰπῆς σήμερον πρῶτην φοράν, διὰ νὰ γλυκύνῃς τὴν πικρίαν τοῦ ἀποχωρισμοῦ μας!

— Ἀναχωρεῖς! ἀνέκραξεν ἡ Ἀγγελίνα. Μόνη δὲ ἡ λέξις αὕτη ἐξέφραξεν ὅτι ἤθελε ν' ἀκούσῃ ὁ νέος. Ἄλλ' αὕτη ἐξῆγε συγχρόνως καὶ τὴν ὄργην τῆς ταλαιπώρου Μάρθας.

— Ἦρπει ν' ἀναχωρήσῃ, καὶ, ἀπεκριθὴ περιλυπος ὁ Ἰρενέ καὶ πληκτικῶς ἐτι μᾶλλον πρὸς τὴν Ἀγγελίνα· ὁ πατήρ μου ἔρχεται ἀπῆρθε ἢ αὐτὸν ἀπὸ βρεττανίαν μὲ τὸν ἀδελφόν μου Λουγχάν, καὶ ἠξεύρεις ὅτι ἂν μ' εἴρῃ εἰς Μακλαβουπόλιον . . .

— Καὶ, ἠξεύρομεν ὅτι θὰ σ' ἔβηκε καὶ θὰ σ' ἐτρούγεν! εἶπεν ἡ Μάρθα ὑπελαβόσασα καὶ ἀποσπαστὰ τὸν Ἰρενέ ἀπὸ τὸ θρανίον. Ὁ ἀγαθὸς σου πατήρ, ἐπρόσθεσε σταυρώσασα τὰς χεῖρας καὶ ἀνατριχίσασα τὸν μύτικον, ὁ ἀγαθὸς σου πατήρ, ὁ ὅποιος δὲν ἠμῖναι βουδισμένον κατακάρφα εἰς τοῦς νόμους καὶ τὸν κώδικα τοῦ Πανεπιστημίου, ἐνὸς πρὸ δύο μηνῶν τρέχει εἰς τοῦς δρόμους, εἰς τὰ καπηλεῖα, εἰς τὰ βύζα, παντοῦ ἔπον ἡμπορεῖ νὰ χάσῃ χεῖματα, νὰ συντριβῇς παράθυρον, νὰ χύσῃς αἷμα, καὶ ἵπου νῆα κοζάτικ . . .

Ἄλλὰ δὲν ἐπρόφρασε νὰ τελειώσῃ τὴν φράσιν τῆς, διότι ὁ Ἰρενέ τὴν ἐβίβην εἰς τὸ θρανίον τῆς, προσπειλούμενος ὅτι τὴν ἐνημελίωσεν οὕτω πως συνείδησε νὰ καταπαύσῃ τὴν ὄργην τῆς καλῆς γράτης.

— Μὴ δειλίσσῃ, καλὴ μου Μάρθα, εἶπε μὲ σοβαρότητα ἡεἰς ἐκείνη τὸν γέλωτά τῆς, καὶ τὴν ἐφρόσασα. Μόλις ὅτι ἔπον φουσκώσῃ τὸ γάλα βράζον, γίνεται εἰς τὴν σκάτην καὶ χάνεται, καὶ ὅτι μία παλαιὰ παραμυθία λέγει· ὅποιος θημῶν ἔχει ἄδικον. Ἰδοὺ ὅτι ἐβίβην ἀπὸ τὰ φῶτα τῶν ἐθνῶν, καὶ σὲ τὸ ματιδίῳ προτίμως ἔπον διὰ τὴν πατέρα μου, καὶ αὐτὸς ληθμοναῖ ὅτι τὸ φουσκῶν τοῦ ἀνθρώπου, διοικόμενον ἀπὸ τὴν ἄρσιν, ἐπιστρέφει ἀπὸ τὸ παράθυρον, καὶ θὰ γείνη παράθυρον ἐκείνου οἱ ὅποιοι ἀνατρέφον τὰ τέκνα των ἐναντίον τῶν κλίσεων των. Ἄς μὲ κάμῃ ἕσαν θέλει νομικόν, ἐγὼ ὁμοῦς ἀγαπᾷ τὴν σκάτην μόνον κιάθημα θὰ σκονδάσω τὸν τῆς θαλάσσης, μόνον δικαστήριον θὰ ἔχω τὰ πλοῖα, μόνον δικαιοδοτοὺς λόγους τὰ κηπῶνα . . . καὶ μόνον ἀλύετες, ἐπρόσθεσε στραφεῖς χαριέντως πρὸς τὴν Ἀγγελίνα, ἐκείνης μὲ τὰς ὅποιαις ἡ Ἀφροδίτη ἔδωκε τὸν Ἄρην.

Καὶ μετὰ ταῦτα, ἐνὸς ἡ κέρβερος ἔφραξεν εἰσέτι μεταξὺ τῶν ὀδόντων του, ἐβίβην ἐκείνης πλησίον τῆς νέας, εἶπε πρὸς αὐτὴν λόγους ὑποπειτικῶς, καὶ τῆ ἐπρόσθερεν ἐπὶ τῆς δακτύλων ἀδαμαντακόλλητον.

Ἡ Ἀγγελίνα ἠρβίβασε, τὸ ἐδοκίμασε, διατάχουσα καὶ χεῖρα ὡς παιδίον ἀφελῆς, καὶ ἐπειτα, ἐθαλοῦσα αὐτὸ ταχέως, τὸ ἀπέδωκεν εἰς τὸν νέον στενάχουσα. Ὁ Ἰρενέ παρετήρησε τότε ὅτι ἐφρόσει ἄλλο εἰς τὸν δακτύλον, ἐπὶ τὸν μὲν δακτύ-

λιον χρυσοῦν, ἀλλ' ἀνεκτίμητον ἕνεκα τῆς προτιμῆσας.

— Ἀγγελίνα! ἀνέκραξε περίφοβος καὶ δάκνιον τὰ χεῖλη ὁ νέος, τίς . . . σὲ τὸ ἔδωκεν; ὅποιος καὶ ἂν εἶναι ἢ θὰ μὲ φρονέσῃ ἢ θὰ τὸν φρονέσω.

— Σιωπὴ! εἶπε καταπτοηθεῖσα ἡ νῆα ἔπαρε ὀπίσω τὰ λόγια σου ἀναχώρητον, ἀδελφέ μου, ἐπρόσθεσε σφίγγασα περιπαθῶς τὰς χεῖρας τῆς, λησμονήσέ με διὰ παντός, καὶ ἄρες με νὰ κλαύσω τὸν πατέρα μου.

Ἡ σκληρὴ αὐτὴ θὰ ἐλάμβανε τέλος λυπηρὸν, ἐν συγχρόνως δὲν ἠκούετο ἐξὼ θύρου ὁ πολὺς.

Α'.

Ὁ Βερνάρδος.

Οἱ θορυβῶντες ἦσαν ὄλοι οἱ ὄλιαις τοῦ μέρους ἐκείνου, οἵτινες συνῆρξασαν χειρονομούντες καὶ κραυγάζοντες μὲ ὄργην.

— Καὶ! καὶ! νὰ καύσωμεν τὴν οἰκίαν τοῦ προδότου! νὰ τὴν καύσωμεν!

Αἱ γυναῖκες ἐπράξον σφοδρότερον καὶ τῶν ἀνδρῶν, καὶ τὶς αὐτῶν ἐκράτει λαμπάδα. Ὁ Ἰρενέ, ὅστις εἶχεν ἀνοίξει τὸ παράθυρον, τὸ ἐκλείσε πρὶν ἢ ἐνοήσῃ ἡ Ἀγγελίνα τί τρέχει. Ἰπεῖτα ἐνευσε πρὸς τὴν Μάρθαν νὰ μεταβῇ μετ' αὐτῆς εἰς τὴν κάτω αἰθουσαν, καὶ ἀπατήσασα αὐτὴν διὰ τινῶν ἐπιτηδείων ἐκφράσεων, ἔδραμα πρὸς τοῦς ὀχλαγωγούς. Καὶ τρυφῶν ὅτι ἦτο καιρὸς νὰ φθάσῃ, καὶ διὰ νὰ ἐμποδίσῃ αὐτοὺς μαινομένους, ἀνάγκη ἦτο νὰ φερθῇ ὅπως ἐφρόσει.

— Ἀλλοῖμονον, ἀνέκραξε σταθεῖς πρὸ τῆς πύλης, καὶ σείων τὸ γυμνὸν ξίφος του ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν του, εἰς ὅποιον πλησιάζει πρῶτος!

— Ὁ Κ. Ἰρενέ! εἶναι ὁ Κ. Ἰρενέ, ἀνέκραξαν συγχρόνως πολλοὶ φωναὶ, καὶ μόνον τὸ ὄνομα τοῦτο ἴσχυον ὑπὲρ ὅλας τὰς ἀπειλάς. Καὶ ἡμῶς αἱ γυναῖκες ἐξηκολούθησαν νὰ ὠροῦνται κραζούσασα.

— Φωτιὰ, φωτιὰ, εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ προδότου! μὴ διαταγμαῖ!

Ἄλλ' ὁ Ἰρενέ, ἀρπάσας μίαν τῶν μαγαζίων τούτων, ἀπέσπασε τὴν λαμπάδα τῆς ἢ δὲ συμμορία, ὡπισθοχώρησεν εἰκοσι βήματα.

Βέβαιος τότε ὅτι δὲν θὰ ἦκουεν ἡ Ἀγγελίνα, — Τί θέλετε, ἠρώτησε, τί συνέβη; ποῖος εἶναι προδότης;

— Ὁ Κ. Βερνάρδος! ὑπῆγε μὲ τοῦς Ἀγγλοὺς! μὰς ἐκόλλησε διὰ χιλίας γυνεάς, καὶ ἔρχεται νὰ καταστρέψῃ τὴν πόλιν μας! πλὴν ἡ οἰκία σου θὰ κοπῇ πρὸ τῶν ἔδικων μας. Φωτιὰ, φωτιὰ!

Καὶ ὁ Ἰρενέ ἠναγκάσθη νὰ μεταβῇ καὶ δευτέρον τὸ ξίφος. Τέλος πάντων, ἔβασε νὰ μᾶλλον τὴν αἰτίαν τῆς καταφροσύνης τῶν ἀρχαίων, ἀποκλήσας ἐν τοσοῦτο τὴν ἀρσιν τῆς ἑτέρας ἐκείνης τοῦ χωρίου ἵπεν ὅτι οὐκ ἔστιν αἰσθητὸς ὀριζων τῆς Μακλαβουπόλεως.

Τὴν προπαρελθούσαν τὴν οἰκίαν ἐβίβην ἐκείνην ἐκεί πλῆσιον, καὶ ἀπῆρθε ἑκείνην κατὰσκα-

πον Ἀγγλον, ὑποσχεθέντα χιλίας γυνεάς εἰς τὸν ναυαγοῦν, ὅστις ἤθελεν ἀναλόσει νὰ ὀδηγήσῃ τὸ καταχθόνιον πυρπολικὸν ὑπὸ τὰ τείχη τῆς Μακλαβουπόλεως. Ὁ Κ. Βερνάρδος, δεχθεὶς τὴν ἀτιμίαν ταύτην πρότασιν, μετέβη εἰς τὸ Ἀγγλικὸν πλοῖον.

— Καὶ ἐπιστεύσατε τὴν φλυαρίαν αὐτήν! ἀνέκραξεν ὁ Ἰρενέ καγγύσας καταφρονητικῶς. Ὁ Κ. Βερνάρδος νὰ πωληθῇ εἰς τοῦς Ἀγγλοὺς! ὁ Κ. Βερνάρδος ὁ ὅποιος τοῦς φρονέει, τοῦς συλλαμβάνει, τοῦς καίει καὶ ὅλας τὰς θαλάσσης πρὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν! ὁ Κ. Βερνάρδος, τόσῳ πιστὸς εἰς τὸν βράχον μας, ὅστε σείεις οἱ ἴδιοι τὸν ὀνομάσατε Σκίλιον τὴν Μακλαβουπόλιν! εἰς τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ, φίλοι μου, ποῖος ἐφρόρεν αὐτὸν τὸν μῦθον;

— Ἐγὼ, ἀπεκρίθη νέος τις νεύτης, καθημαγμένος τὸ μέτωπον, ἐγὼ, ὅστις, ἀρπαχθεὶς διὰ τῆς βίας ὑπὸ τῶν Ἀγγλίων, ἶδα μὲ τὰ ὀμμάτιά μου τὸν Κ. Βερνάρδον εἰς τὸ πλοῖόν των, καὶ ἐδραπέτευσα κολυμβῶν καὶ τουφεκίζόμενος διὰ νὰ ἀναγγαίλω τὴν προδοσίαν των εἰς τοῦς συμπαικτούς μου. Μὲ γνωρίζεις, Κ. Ἰρενέ, εἰμὴ ἢ Πάτρος Λαγάλ, ὁ δούκιος ναυαγωγὸς τῶν ὁσίων ὀνημάζεις νεύτης σου . . .

Πολλοὺς ἐφρατεύσαμεν, ἐπαλαίσαμεν καὶ ἐπλευσαμεν ἐνὸς οἱ δύο, ἀπὸ τὴν λέμβον μου σ' ἐπῆρε πρὸ δύο μηνῶν ὁ πατήρ σου διὰ νὰ σ' ἐστείλῃ εἰς τὸ σχολεῖον. Τὸν προεῖπα τότε ὅτι δὲν θὰ μείνης πάλιν καιρὸν ἐκεῖ. Ἡ λέμβος μου εἶναι πάντοτε εἰς τὴν διάθεσίν σου . . . ἀλλὰ σὲ παρακαλῶ νὰ πιστεύσῃς τοῦς λόγους μου.

Καὶ τῶντοι ὁ Ἰρενέ ἔμεινεν ἐμβρόντητος, καὶ ἐσφιγγε σιωπηλῶς τὴν χεῖρα τοῦ νεύτου, εἰπὼν — Εἶναι βέβαια κανὸν μυστηρίον τὸ ὅσῳ δὲν ἐννοῶ.

Ἄλλὰ καὶ οἱ δύο κατέπεισαν τοῦς ὄλιαις ὅτι τὸ νὰ πυρπολήσῃ τὴν οἰκίαν τοῦ Βερνάρδου, ἦτο ἄσκοπος καὶ ἀδικος ἐκδίκησις. Μήπως ἢ θυγάτηρ τοῦ ναυαγοῦ, ὁ ἀγγελος ἐκείνος τοῦ χωρίου, ἦτο ὑπεύθυνος διὰ τὸ ἐγλήρημα τοῦ πατρός τῆς, καὶ δὲν ἦτο πρωτιώτερον νὰ στρέψωσι τὴν ἐκδίκησίν των κατὰ τῶν Ἀγγλίων; Ἐνὶ λόγῳ, ὁ Ἰρενέ διηγεῖτο τοσοῦτο τὴν εὐσπλαγγνίαν τῶν γυναικῶν καὶ τῶν ἀνδρῶν τὸν πατριωτικῶν, ὅστε ἀπεχώρησαν κραζόντες οἱ μὲν Χάτω ἢ Ἀγγελίνα! οἱ δὲ θάνατος εἰς τοῦς Ἀγγλοὺς!

— Καὶ, φίλοι μου, ἐξηκολούθησαν ὁ νέος ἦρω, θάνατος εἰς τοῦς Ἀγγλοὺς! Ἄς ἔλθω ἂν θέλουσιν μὲ τὴν καταχθόνιον μηχανὴν των, ὀδηγούμενοι ἀπὸ τὸν Βερνάρδον ἢ ἄλλον, καὶ ἐγὼ πρῶτος θὰ ἔλθω σὺς ζητήσω διὰ νὰ ὑπερασπισθῶμεν τὰ τείχη μας! Ἦμῶν ἐτοιμος νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπῆρθε ἀπὸ τὴν Μακλαβουπόλιν, ἀλλὰ θὰ μείνω διὰ νὰ νεκρῶ ἢ νὰ ἀποθάνω μὲ τῆς.

— Ἐγὼ! εἶπε! ἀνέκραξαν τριαντάσαι φωναὶ, ἀπειθὴ τὸ πλῆθος εἶχαν ἀλύετες, καὶ ὁ Ἰρενέ τὸ ἦγε καὶ τὸ ἔφαρεν ὡς ἕνα ἄνθρωπον.

— Ἔλα νὰ μὰς ζητήσῃς ὅταν ἀκούσῃς τὸ πρῶτον κωνῶνον, Κ. Ἰρενέ . . . θάνατος εἰς τοῦς Ἀγγλοὺς!

— Θάνατος εἰς τοὺς Ἀγγλους! Καλὴν ἐντάμω-
σιν, φίλοι μου.

Ἡ σκηνὴ αὐτὴ διήρκεσε ἡμίσειαν ὥραν. Ὁ νέος ἦρος ἐπέστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Βερνάρδου, σκε-
πτόμενος περὶ τῆς προδοσίας, ἀλλ' ἀδυνατῶν νὰ τὴν
ἐξηγήσῃ. Ἡδὲ ἐξηγήσειεν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ τεσσαρά-
κοντα ἐτῶν πατριωτισμῶν, δόξαν καὶ ἀρετῆν, ἐνέ-
δωκεν ἄρα εἰς παροξυσμὸν πλεονεξίας, ἐδδικήσεως
ἢ παραφοροσύνης; Τοιαῦτα ἐσυλλογιζέτο λησμονῶν
τοὺς ἰδίους αὐτοῦ παλμούς, ὅτε ἐξεπλάγη ὑπὸ νέας
τινὲς περιπτώσεις.

Ἐπήδητε τὸν φραγμὸν τῆς περιοχῆς, καὶ εἰσῆλθεν
ἀπροσδοκῶς διὰ τοῦ κήπου φθὰς δὲ εἰς σύνδενδρον
μέρος ὕπου ἢ σιὰ ἐπικνωτο, ἤκουσε φωνὴν χαμη-
λὴν, καὶ τὴν φωνὴν συγχρόνως τῆς Ἀγγελίνας. Καὶ
κατ' ἀρχὰς μὲν ἐνόμισεν ὅτι ἡ πρώτη φωνὴ ἦτο
γυναικεῖα, τῶσ' ἦτο γλυκεῖα, ἀνθηρὰ καὶ μαλακὴ·
ἀλλ' ἔπειτα, πλησιάζας ἀκροποδητῆ, ἐγνώρισεν ὅτι
ἦτο φωνὴ ἀνδρός.

Τότε ἔφερε τὴν χεῖρα εἰς τὴν λαβὴν τοῦ ξίφους
του, καὶ ἐκλινε τὴν κεφαλὴν λυσάων καὶ γενόμε-
νος ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ὠπισθοχώρησεν ὡς κεραυνόπλη-
κτος, φελλίσας ὁ ἀδελφός του· Λουκῆς!

Καὶ καλῆσας ἐπὶ τῆς χλῆς, ἤκουσε τὸν ἐφεξῆς
διάλογον

— Ἦλλα ὄρας τινὰς πρὸ τοῦ πατρὸς μου, ἐλε-
γεν ὁ νέος· φθάνει ἀπόψε μὲ τὸ νέον πλοῖόν του, ὠ-
πλισμένον μὲ ὠραιότατα κανόνια τὰ ὅποια ἠγό-
ρασαν εἰς Βρέστην, καὶ φέρων τὴν ἐκλαμπρον κυρίαν
ἢ ὅποια θὰ γείνη σύντεκνος, τὴν κόμησάν Γαβρι-
έλλαν Λαβουρδοναί.

— Τὴν ὠραίαν καὶ κλουσιάν δεκαεπταετῆ γή-
ραν, ἢ ὅποια ἔχασε τὸν ἄνδρα τῆς τὸ παρελθόν ἐ-
τος, τὴν πρῶταν αὐτῆς ἡμέρας τοῦ γάμου τῆς;

— Μάλιστα. Ἦξεύρεις ὅτι ἡ λέμβος ἢ ὅποια
τοὺς ἔφερον εἰς Ἀνὰρ ἀναποδογυρισθῆ, καὶ ὅτι καὶ
οἱ δύο θὰ ἐπιγίγντο, ἐάν εἰς τῶν προσκεκλημένων
δὲν ἔσωζε γενναίως τὴν νέαν.

— Καὶ ὁ γενναῖος αὐτὸς ἦτον ὁ ἀδελφός σου Κ.
Ῥενέ; Ὁ δὲν τὸ ἐλησμόνησα! εἶπεν ἀναστενάξασα
ἡ Ἀγγελίνα.

— Δὲν τὸ ἐλησμόνησεν οὔτε ἡ Κ. Λαβουρδοναί.
Ἔθεν ὑπεδέχθη μὲ ἀπείρους περιποιήσεις τὸν πατέρα
μου εἰς Βρέστην, καὶ μόνη τῆς ἐπρότεινε νὰ ἔλθῃ
νὰ γίνη σύντεκνος τῆς Γολέττας τοῦ Γαβριέλλας,
ἢ ὅποια θὰ βαπτισθῆ ἄριον τὸ ἐπέρας. Γνωρίζεις
τὴν μεγαλοκρέπειαν τοῦ πατρὸς μου μὲ διέταξε νὰ
ἔλθῃ πρὸ αὐτοῦ, διὰ νὰ ἐτοιμάσῃ τελετὴν, ἢ ὅποια
εἶναι ἀγνωστος εἰς Μικλοδοῦπολιν θὰ ἔχωμεν συμ-
πόσιον πέντε χιλιάδων φράγκων, πυροσχημάτα,
κανονοβολισμοὺς, θαλασσομαχίας, καὶ ἐπειδὴ εἶναι
τρίτη τῆς ἀποκρέως, χοροὺς μὲ προσωπίδας.

— Τῶν ὀποίων βέβαια ἡ Κ. Λαβουρδοναί θὰ
εἶναι ἡ βασίλισσα, εἶπε καὶ πάλιν στενάξασα ἡ
Ἀγγελίνα.

— Ἦλλα λοιπὸν νὰ ἐκτελέσῃ τὰς παραγγελίας
τοῦ πατρὸς μου, ἀλλ' ἠθέλησα νὰ σὲ ἰδῶ πρῖν, νὰ
βεβαιωθῶ ὅτι ἀγαπᾷς πάντοτε τὸν ἀφραδωνιστικὸν

σου, καὶ ὅτι ἐφύλαξες τὸ δακτυλίδιόν μου ὡς
ἐγὼ ἐφύλαξα τὸ ἐδικόν σου, καὶ ὅτι εἶσαι ἐτοιμὴ
νὰ συμπληρώσῃς ἐπὶ τέλος τὴν εὐδαιμονίαν μας.
Ἐπέρασαν δύο μῆνες ἀφοῦ δὲν σὲ ἶδα, Ἀγγελίνα!
Ἐἴ ἂν ἤξευρες πόσα δάκρυα ἔχρυσά ἐπάνω εἰς τὸ δα-
κτυλίδιόν σου, πόσας εὐχάς, καὶ πόσους πόθους ἤ-
κουσεν! . . .

Ἦπρόφερε δὲ ταῦτα μὲ τόνον τοσοῦτω περιπαλῆ,
ὥστε δάκρυα ἐκυκλοφόρησαν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του.

— Σ' εἶδωκα, Λουκᾶ, τὴν ὑπόσχεσίν μου, ἀρε-
κρίθη ἡ νῆα, καὶ ὅταν ἠνυχάσω διὰ τὸν πατέρα μου. . .

— Ἦ! ἄριον θὰ πληροφορηθῶ τί ἔγεινεν! ὁ θεὸς
ὁ ὅποιος εὐλογεῖ τοὺς ἔρκους μας, δὲν θὰ μᾶς λυ-
πήσῃ, ἐλπίζω. . .

— Εἶθε! καὶ εὐτυχῆς θὰ εἶμαι ἀνήκουσα εἰς
ἐκεῖνον ὁ ὅποιος θὰ μὲ ἀποδώσῃ τὴν πατέρα μου!
ἀλλ' ὁ πατήρ σου, ὅστις δὲν ἠθέλησε πώποτε νὰ ἀ-
κούσῃ τὸν γάμον μου, εἶπαι βέβαιος ὅτι θὰ δώσῃ τὴν
συγκατάθεσίν του.

— Μάλιστα· διότι ἀπεράσισα νὰ κέρω πᾶσαν
ὕσιν διὰ νὰ τὴν ἐπιτύχω! Ἦξεύρεις πόσον μισῶ
τὸ ναυτικὸν στάδιον τὸ ὅποιον θέλει ἀφροντῶς νὰ
διατρέξω ὡς πρωτότοκος τῆς οἰκογενείας μας· δὲν
ἔκρυφα πώποτε τὴν ἀποστρεφῆν μου. Ἦ δόξα τῶν
ἀνδρείων δὲν μὲ ἐλκύει ἀλλὰ μάλλον μὲ φοβίξει.

Ἦ ὁτιμὴ τῆς πυρίτιδος καὶ ἡ βία τοῦ αἵματος, αἱ
ὅποια ζωογονοῦν τοὺς ἦρωας, ταράττων τὴν καρ-
δίαν μου, καὶ ἀποσποῦν τὰ δάκρυά μου. Εἰς μά-
την ὁ πατήρ μου, ὁ ὅποιος γεννηθεὶς μεταξὺ τοῦ
ὠκεανοῦ, δὲν ἐννοεῖ πῶς ἕνας ἀπόγονος τῶν Τρανῶν
δὲν εἶναι θαλάσσιον πτηνόν, μὲ ἀνεβρῆσαν ὡς Ἀχιλ-
λέα, βαπτίσας με εἰς τὸ ἄλμυρὸν νερὸν, θέσας με
εἰς τὸ κατάρτιον τοῦ πλοίου του, μαθόν με νὰ ὑ-
βρίζω, νὰ καπνίζω καὶ νὰ πίνω βακίον· ἀλλ' ἴδω
αὐτὰ μ' ἐμπόδισαν ἀπὸ τὸ νὰ ἀναπτυχθῶ, καθή-
ρωσαν χρονικὴν τὴν ναυτισίαν μου, καὶ μὲ κατέ-
στησαν δαιμότατον. Ἐπιθυμία μου εἶναι νὰ γίνω λό-
γιος καὶ προκομμένος. Μίαν μόνην γονίαν τοῦ πλοίου
εἰς τὸ ὅποιον μὲ ἔσυραν, ἀγαπᾷ· ἐκεῖνην ὅπου ἔ-
κρυφα τὰ βιβλία καὶ τὰ χαρτῖα μου, ὅπου ἀνακου-
φίζομαι τὴν νύκτα ἀπὸ τὰ βήναυσα ἔργα τῆς ἡμέ-
ρας. Ἰδὲ λοιπὸν, Ἀγγελίνα, πόσον σὲ ἀγαπᾷ! Ὁ ἀ-
παρνηθῶ τὰς σπουδὰς μου αἱ ὅποια τῶσ' μὲ θέλ-
γουν, διὰ νὰ τρέξω στάδιον τὸ ὅποιον ἀποστρέφο-
μαι. Ναι, ἐξηκολούθησεν ἔτι μάλλον ἐξυπτόμενος,
ἢ ἀποβάλλω διὰ τὰ προτερήματα τὰ ὅποια χλευά-
ζει ὁ πατήρ μου, διὰ νὰ ἐξοικειωθῶ μὲ ὅλα τὰ ἐ-
λαττώματα τὰ ὅποια ἐκπαιεῖ. Μὲ ἐπιπλήττει ὅτι
εἶμαι φρόνιμος ὡς παρθένος, ὅτι τρέμω ἐμπροσθεν
τῶν γυναικῶν ὡς ἐμπροσθεν τοῦ ἐχθροῦ, ὅτι δὲν
τολμῶ νὰ κέρω χρεῖν, καὶ ὅτι ἀποφεύγω τὰ κα-
πηλατῖα καὶ τὰ βήαυσα. Λοιπὸν δὲν θὰ περιποιώμαι
τὰς γυναῖκας, ἐπειδὴ σὲ μόνην λατρεύω, ἀλλὰ θὰ
ρίπτω τὰ χρήματα εἰς τὴν θάλασσαν, θὰ παίζω χαρ-
τῖα ὡς μανιώδης, θὰ στέλλω τοὺς δανειστάς μου
εἰς τὸν διάβολον, θὰ μεθῶ μὲ ρούμην, μὲ καπνὸν καὶ
μὲ πυρίτιδα, θὰ κρατῶ μὲ τὰς δύο χεῖρας τὸ ξίφος
τὸ ὅποιον φρίττω βλέπων μόνον, καὶ μὲ ὀμμάτιαν

πλευστὰ θὰ χύνω αἷμα ἀνθρώπινον. Θὰ γείνω ἐν βρα-
χυλογίᾳ καταδρομεύς, πειρατής! Καὶ διὰ νὰ προ-
παρασκευάσω τὸ στάδιόν μου, ἄριον εἰς τὸν χρόνον
θὰ φορῶ τὸ ἐνδυμα τοῦ πατρὸς μου! Καὶ ἔλ' αὐτὰ
διὰ νὰ ἐπιτύχω τὴν συγκατάθεσίν του εἰς τὸν γά-
μον μας.

— Γαλαίτωρε Λουκᾶ! ἐφέλλισεν ἡ νῆα μὲ λύ-
πην . . . δὲν θέλω ἡ εὐτυχία μου νὰ ἦται πρόξενος
τῆς ἐδικῆς σου δυστυχίας! Τί ἄμαρτία, ἐπρόσθεσε
μὲ φωνὴν τρέμουσαν, νὰ μὴν εἶναι ὁ Ῥενέ εἰς τὸν τό-
πον σου καὶ σὺ εἰς τὸν ἐδικόν σου!

— Λύτὸ λέγω κ' ἐγὼ πάντοτε· θὰ ἐπώλουν τὰ
πρωτότοκά μου εὐθηνότερα καὶ ἀπὸ τὸν Ἰσαῦ.

— Ὁ Ῥενέ κρατεῖ τὸ ξίφος μὲ τὸσον θάρρος καὶ
τόσην χαρὰν!

— Καὶ ἐγὼ θὰ ἔφερα τὸ ἐνδυμα τοῦ κυνηγοῦ μὲ
τόσην ἀξιοπρέπειαν καὶ εὐχαρίστησιν!

— Θεὸς ἠξέυρει ἕως τοῦ θὰ ἐφθάνεν ὑπηρετῶν
εἰς τὸ βασιλικὸν ναυτικόν.

— Καὶ ἐγὼ εἰς τὸν δικαστικὸν κλάδον ἢ τὴν δι-
πλωματίαν.

— Τὸν βλέπω ἀπὸ τώρα πλοίαρχον ἢ τῶξιος·
ἴσως δὲ καὶ ναύαρχον!

— Κ' ἐγὼ βλέπω τὸν ἑαυτὸν μου, πρόεδρον τοῦ
Ἄρειου Πάγου, γενικὸν πρόξενον ἢ πρέσβην, τοῦτο
ἦτο τὸ ὄνειρον τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας καὶ τῆς μη-
τροῦ μου, ὅταν ὁ μὲν Ῥενέ κατεστενοχωρεῖτο εἰς
τὸ σχολεῖον, ἐγὼ δὲ εἰς τὴν θάλασσαν. Ἦγὼ ἐτοί-
μαζα τὰ θέματα καὶ τὰς ἐξηγήσεις του, καὶ ἐκεῖνος
ἐπράτει δι' ἐμὲ τὴν κόπην καὶ τὸ πηδάλιον. Ὁ
πατήρ μου μᾶς εἴρυσκε καὶ μᾶς ἔδερε καὶ τοὺς
δύο, ἀλλὰ ἡμεῖς πάλιν τὰ ἐδικά μας. Ἦ ἔκλειαν εἰς
τὸν ὕλαμόν μου μὲ τὸν ναυτικὸν κώδικα καὶ μὲ
ἱστορίας καταδρομῶν, τὰς ὅποιας δὲν ἐπέτρεπαν νὰ
ἀναγνώσῃ ὁ Ῥενέ ὡς ἂν ἦταν φαρμακαυμέναι, καὶ
ἐγὼ τὴν νύκτα τὰς εἶδα εἰς τὴν ἀδελφόν μου, ὁ
ὅποιος μὲ ἐστειλεν εἰς ἀνταλλαγὴν τὸν Βιργιλίον
του καὶ τὸν Κοῦντον Κοῦρτιον. Πρὸ δύο μηνῶν ἔκα-
με χειρότερα. Δὲν θὰ λησμονήσω ποτὲ τὴν ἀφοσίω-
σίν του. Ἦ πῆγεν ἀντ' ἐμοῦ καὶ προσέβαλε μίαν καν-
νοφόρον τοῦ Πλημουθ, τὴν ὅποια ἐκυρίευσεν ἐξ-
εφόδου. Ἦγὼ δὲ ἐν τοσοῦτω ἐθύνησα ἐντὸς τοῦ δι-
ματίου του ὠραίαν διατριβὴν περὶ τῆς δόξης τοῦ νὰ
ἦναι τὸς δικηγόρος, διὰ νὰ τύχῃ τὴν χάριν τοῦ νὰ
γίνη ἐκ νέου δευτὸς εἰς τὸ πανεπιστήμιον. Γενναῖος
καὶ θαυμαστὸς εἶναι ὁ ἀδελφός μου! Πόσον μὲ ἐτυ-
πεν ἡ συνείδησίς μου, καὶ πόσα δάκρυα ἔχρυσά ἔσαν
τὸν ἶδα καταταραχθέντα, καὶ καταπληγμένον ἀπὸ
τὰ Ἀγγλικὰ ξίφη τὰ ὅποια κατεφρόνησε χάριν μου!
Κ' ἐγὼ τὴν ὥραν ἐκείνην ἠσθάνθην τὴν μέλην τῶν
ἠρώων! ἐζήτησα ξίφος, πιστόλια, κανόνια! Ἦ ἔλεμ
νὰ νικήσω ἢ ν' ἀποθάνω διὰ νὰ ἐδικαιθῶ τὸν ἀδελ-
φόν μου, ἐνῶ ἐκεῖνος μὲ ἐρίλει γελῶν διὰ τὴν πλη-
γὴν καὶ τὴν τρέλαν μου, καὶ μ' εὐχαρίστει διότι τὸν
ἐπρομήθευσα τοιαύτην ἐνδοξὴν περίστασιν! Ἀζήμη
κλαίω ἀπὸ θαυμασμῶν, ἐντροπῆν καὶ εὐγνωμοσύνην.

Καὶ τῶντ' ἡ φωνὴ τοῦ νέου ἐπίγῃ ἀπὸ δάκρυα

ἀλλὰ καὶ ἡ Ἀγγελίνα ἔκλειεν ἐπίσης, καὶ στεναγμοὶ
καταστελλόμενοι ἤκούοντο πρὸς τὸν κήπον.

— Ἦ καλὴ μου μήτηρ, ἐξηκολούθησεν ὁ Λουκᾶς,
ἐγνώριζεν ὅλας αὐτὰς τὰς ἀνταλλαγὰς, καὶ μᾶς ἐ-
χρησίμευεν ὡς ἀσπίς ἐναντίον τῆς πατρικῆς ὀργῆς!
Μᾶς ἀγαπᾷ τόσον πολὺ ἡ καλὴ αὐτῆς μήτηρ! διδαι
καὶ τὴν ζώην τῆς διὰ νὰ εἶμεθα εὐτυχεῖς! καὶ ὅμως
δὲν κατάρθισε νὰ δυσωπήσῃ τὸν πατέρα μου. Κατ-
εδικασθῆ ὁ ἀδελφός μου νὰ σακῆσῃ εἰς τὸ πανεπι-
στήμιον διὰ νὰ γείνη ὁ χειρότερος δικηγόρος τῆς
Γαλλίας, κ' ἐγὼ νὰ ἐκθίσω εἰς κίνδυνον καὶ αὐτὴν
μου τὴν ζώην διὰ νὰ ἀξιωθῶ τὴν μετὰ σοῦ συμβίω-
σιν. Καὶ ὅμως, ἐλπίζω νὰ ἀναδειχθῶ μετ' ὀλίγον ὑπο-
πλοίαρχος τῆς Γαβριέλλας, καὶ νὰ λησμονήσω ὅλας
μου τὰς ὀλίφεις γινόμενος σύζυγός σου. Καὶ ἡ ὑ-
παρξίς μου θὰ χωρισθῆ εἰς δύο ἀνισα μέρη· ἡμέρας
μὲν τινὰς εὐτυχεῖς ἐπουρανίους θὰ περῶ πλησίον σου,
Ἀγγελίνα μου, καὶ μῆνας ὀλοκλήρους λύπης καὶ δυ-
στυχίας εἰς τὸν ὠκεανόν!

— Ὅχι! τοῦτο δὲν θὰ γίνη, ἐνέκραξεν αἰφνης
φωνὴ βροντώδης.

Καὶ διὰ μὲν τῆς μιᾶς χειρὸς, προγγίσας τὰ δά-
κρυά του, διὰ δὲ τῆς ἄλλης ἀναρτήσας εἰς τὴν ἐ-
ξίστατην, ἀνεπήδησε διὰ μᾶς ὁ Ῥενέ εἰς τὴν αἰ-
θουσαν.

(Ἀκολουθεῖ.)

ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ

ἀνακλυθθεὶς εἰς τὰ ὄρη τῆς Ἐλευσίνας.

—ο—

Εἰς μικρὸν χωρίον τῆς Ὀντερβάλδης ζῆ σκ.
μερῶν ἐφημέριος, τοῦ ὁποίου αἱ φιλολογικαὶ γνώ-
σεις ἐξέπληξαν πάντας τοὺς ἐπιστήμονας ἄνδρας
ὅσοι ἔτυχε νὰ γνωρίσωσιν αὐτὰς. Συνέπεσε δὲ καὶ
ἡμεῖς νὰ ἴδωμεν ἐπιστολάς τινὰς τοῦ ἀγαθοῦ τοῦ-
του ἱερέως, ὡν ἡ ἀξιολογητέρα ἐγράφη πρὸς τὸν
Κ. Ζέλγερ, δῆμαρχον τῆς Στάν', πρωτεύοντος τῆς
ὀρεινῆς τοπαρχίας τῆς Ὀντερβάλδης, ἄνδρα πολλὰ
παιδευμένον καὶ αὐτὸν, ἐξασκῶντα πατριαρχικὰς
τὴν ἱατρικὴν ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὀρέων ἐκείνων καὶ πα-
ρέμντα τὰ φάρμακα αὐτοῦ εἰς τοὺς ἀσθενεῖς δω-
ρεάν. Ὁ Κ. Ζέλγερ, κατ' αἴτησιν τοῦ Κ. Ζίννερ,
καθηγητοῦ καὶ Ἑλληνοιστοῦ διακεκριμένου τῆς Πέ-
νης, εἶχε παρακαλέσει τὸν ἐφημέριον Μιατθίαν νὰ
διῆται αὐτῷ λεπτομερεῖς τιτὰς εἰδήσεις περὶ τῆς
ζωῆς του καὶ περὶ τοῦ τρόπου κατ' ἂν ἦν ἡγετὰς τὰς
γνώσεις του. Ὁ δ' ἐφημέριος ἀνήγγειλεν εἰς τὴν αἰ-
τησιν ταύτην διὰ περιληπτικῆς ἐκθέσεως, τοσοῦτω
ματρίωριον σφῆς ἱστοροῦνται ἐν αὐτῇ μετὰ πολλῆς
ἀριστείας. Ἦ ἐπιστολὴ του, τὴν ὅποιαν μεταφράζω

μεν ενταυθα δσον ενδέχεται πιστώς, διεθίσθη εις την εταιρίαν του Βρετανικου μουσειου υπό του Κ. Μυρράου, πρόξενου της Αγγλίας εν Πλουητία, ανδρός δ'εγκρατεστάτου περί τας ανατολικάς γλώσσας.

Επιτιμώτατε κύριε δήμαρχε,

Κατ' αίτησιν ενός των φίλων σας, επιθυμείτε να λάβετε από εμέ πληροφορίας τινάς περί του επιτημονικού σταδίου μου, και ιδίως περί των μικρών περι τας γλώσσας γνώσεών μου. Ήν εκπληρώσθην την επιθυμίαν σας, ένα μάθητε θυεΐς τε και ο φίλος ύμων, ότι αι γνώσεις αυτές είναι μικρού λόγου αξίαι ή μάλλον όλως ανόξιαι λόγου.

Γεννηθείς τώ 1802, έζησα εις Βολφενβίστεν μέχρι του 1808. Ψυχή γεννητή και έτι ολιγώτερον άρχή τις έφρόντισε να με στείλῃ εις δημοσίον σχολείον. Ήν εις ούδέν τοιοῦτον ύπηγα ποτέ, εικοσιοκτώ δέ μόνον ήμέρας έπέκρατα εις ιδιωτικόν σχολείον. Ήζων λοιπόν βίον άγριον. Ήν τούτοις ο πατήρ μου έγραφε κατ' έκ διαλειμμάτων και επειδή ήθέλητα να ιδώ το θαύμα τούτο, με έμυθε να διακρίνω τα γραπτά στοιχεία, ώστε έμυθα τοιοῦτοτρόπως να αναγνώσω την γραφήν. Βραδύτερον επεχείρησα να αντιγράψω τα αναγνωσόμενα και επέτυχον όμοίως. Έκτοτε ήρχισα να εύχαριστῶμαι πολύ εις την αναγνώσιν, και ένυπτάξα πού να εύρω τι διά να τό αναγνώσω. Μίαν ήμέραν ήρα εις γειτόνας τινας χάρτην τυπωμένην και συνέλαβα την θεωρητάτην επιθυμίαν να αναγνώσω και τον χάρτην αυτόν. Ο πατήρ με έδειξε τα στοιχεία, ώστε έμυθα να αναγνώσω και τον τύπον. Με έδίδασκεν όμοίως να λογαριάζω εκ στήθους.

Τώ 1818 επέστρεψα εις Βολφενβίστεν, όπου είδα εις γειτόνά τινος μίαν αριθμητικήν έξέφρασαν την επιθυμίαν να την λάβω, με την έδωκαν διά τινος καιρόν, και μετ' ολίγον έμυθε να λογαριάζω εις σφόδρον ώστε κανείς των γνωρίμων μου δεν ήδύνατο να με υπερτερήσῃ. Τώ 1820, είδα εις άλλην τινα οικίαν, γραμματικήν Λατινικήν διά της όποιας παλι έδιδάσκετο την γλώσσαν εκείνην. Ο παίς ούτος με έμυκτήρισε διά Λατινικών λέξεων, ώστε ήσθάνθη εν έμιαυτώ ζωνράν επιθυμίαν να μάθω την γλώσσαν ταύτην. Αλλά πού να εύρω Λατινικήν γραμματικήν; Ο πατήρ μου δεν ήτο εις κατάστασιν να με άγοράσῃ τοιαύτην, και τό μόνον τό όποιον κατορήσωσα ήτο να άποκτήσω μικρόν τι προσευητάριον (περιέχον Λατινιστί τας προσευχάς). Ήν τούτοις τώ 1821 ύπηγα εις Γερμανίαν, εις την Βουαρικήν φραγκονία, διά να κερδίσω τιποτε ως ύπηρέτης Έκλουήτιος, όπως έπραξαν και άλλοι πρό έμού. Αγαθοί τινες άνθρωποι με προκάτέβαλον τα άναγκαία διά τό ταξείδιόν μου χρήματα. Μετά τινος μήνας, είχαν ήδη αρκετά φίρνια εις τόν κόλπον μου. Φιλάσας δέ εις την άγοράν πόλεως τινος, είδα την μικράν και την μεγάλην Λατινικήν γραμματικήν του Βραιδέρου, μετά του συνημέριου εις αυτές λεξικού, και ήγόρασα όλα διά μίθας. Έκτοτε δεν έχασα ουδέμιαν

στιγμήν. Έξήγησα να μάθω την γραμματικήν, έλληνον και έσχηματίσθην την μίαν λέξιν κατόπι της άλλης, ενώ ειργάζομην, άπεστέησα μάλιστα και τό λεξικόν και τότε ήρχισα να μεταφράζω. Τώ 1823 επανήλθον εις την πατρίδα μου, όχι εις τούς γονείς μου, αλλά παρά τινι κυρίω ως ύπηρέτης, και τό θέρος ύπηγα εις έν ήρος, όπου είχαν παλόν καιρόν να άφιερῶτο εις τό Λατινικόν, τό όποιον και έπραξα. Τότε ήρχισαν οι παλαιόί μου, ήσχημέριος τις με έξέτασε και εύρον ότι έννόουν ήδη κατ' τι. Τούτα έγινε γνωστόν εις Στάτζ, και τινες αγαθοί άνθρωποι με έσυνήθησαν να εισέλθω εις τό Λατινικόν σχολείον. Εισήλθον δέ εις τήν τρίτην τάξιν, και έμεινα σπουδάζων εις Στάτζ, μέχρι τέλους τού 1825. Μίαν ήμέραν ήκουσα άπεί κυρίαν τινά ύμυλοῦσαν με κύριον άγνωστον εις έμέ, εις γλώσσαν την όποιαν δεν καταλάβαινον ήτο δέ ή Γαλλική γλώσσα, και άμείσως ήσθάνθη την επιθυμίαν να μάθω και αυτήν την γλώσσαν. Η κυρία αυτή με έδωκα μίαν καλαιών γραμματικήν κύριος δέ τις της Στάτζ έδωκίμασε μετ' ολίγον να ύμυλήσῃ μαζί μου, και ήρχισα να εύκολούνομαι όσοσθον. Περί τό τέλη τού 1825, ύπηγα, τή βραδεία άρχοῦν άνθρωπον, εις Σολέρ, όπου έπαύθησα την φητοικήν και την φιλοσοφίαν. Εκεί εύρον εις έννυ καλαιστούδων εύθηνας γραμματικές εύνοιαπαιδιών τινων γλωσσών, και τας ήσθασα εις άλλους έπέτυχον και τό Λεξικόν. Τά Έλληνικά, έσχημάσθη να τό μάθω εις τό σχολείον. Απρέληθον από πάντα. Περί τό τέλη τού 1827, ύπηγα να σπουδάσω την φυσικήν εις Φράϊβουργ της Έκλουητίας. Την πρωτοχρονίαν τού 1828, έλαβον τό θέρος να πέμψω τας εύχάς μου εις τας εύρηγέτας μου της πόλεως Στάτζ, Γερμανιστί, Γαλλιστί, Ιταλιστί και Λατινιστί περί δέ τό τέλη τού 1828 ύπηγα να σπουδάσω την φιλολογίαν εις Λουλένν, όπου έδιδάχθην και την έβραϊκήν, και όπου, δυναίμαι τριών φισρινίων, έπροηέθησθην από την έν Βασιλεία βιβλικήν εταιρίαν μίαν βιβλίον έβραϊκήν. Την δέ έβραϊκήν Κανήν διαθήκην, ήσθασα εις δημοπρασίαν. Περί τό τέλη τού 1830, εισήλθον εις την εκκλησιαστικήν σχολήν της Κολόνης, και έπανήλθον οικιαδε ως Ιεροός τώ 1831. Κατά τό αυτό έσο; έλαβον την έφημερίαν της Νίδερ-Ρινκενβέργης, όπου έμεινα δεκατέσσαρα έτη, μη έχον τίποτε να κάμω τό κληστον τού έτους, ως έν έφημερία τινί. Απρέληθείς λοιπόν από την εύκαιρίαν ταύτην ήσθολήθη μετá πολλού ζήλου εις την φιλολογίαν. Εκεί ήσθασα παλαιάς γραμματικές εις δημοπρασίαις, συνέταξα μάλιστα ο ίδιος προς χρήσιν μου μίαν Ισπανικήν γραμματικήν, ήτις όμως έμεινον άτελής, επειδή είχαν ολίγα πράγματα να αναγνώσω. Δεν ήδυνάμην να προηέθησθω τα άναγκαία βιβλία, διότι είχαν ολίγην πρόσδοον και πολλά πράγματα να πληρώσω. Κατά τό πρώτον έτος της εις Νίδερ-Ρινκενβέργην διατριβής μου, επανήλθον από της Ινδικής ο δήμαρχος Κ. Πύρρ με δύο παιδας, ές έν έφερε τόν ένα εις έμέ, διά να μάθῃ την Γερμανικήν, διότι δεν έμυλλει ειμή την Μαλαισιικήν, και ολίγον την Όλλανδικήν. Φαίνεται

ότι ο πατήρ τον είχαν άπαγορεύσει να είπη λέξιν εις την Μαλαισιικήν, διότι δεν τον ήκουσα ειμή άπαι μόνον να προσέξη, ανατέλλοντας τού ήλιου, την λέξιν μάτα, ήτοι τας δύο πρώτας συλλαβές της λέξεως ματαγίρι, ήτις σημαίνει τόν ήλιον. Τότε με καταέλαβον ή επιθυμία να μάθω την γλώσσαν ταύτην και έφερον από την Όλλανδικήν μίαν Μαλαισιικήν γραμματικήν και λεξικόν. Μετά τινος καιρόν, δια να έλθικησθω ότι δεν είμπούσα να άκούω ούτε λέξιν από τόν παιδα τού δημάρχου, έφερον εις μεγάλην άπορίαν τόν πατέρα του γράψας εις αυτόν Μαλαισιικήν έπιστολήν, την όποιαν έόησε και εις έν άκηνητατον όμοίως Μαλαισιιστί. Αμφότεροι αι έπιστολαί έγράφησαν δι' άραβικών χαρακτήρων. Εις την γλώσσαν ταύτην έσχηματίσθη εύχαριστικός, διότι είχαν ως προς αυτήν ικανά βήθηματα, γραμματικήν, λεξικόν και προς τούτοις τινά βιβλία αναγνώσεως, ενώ ως προς την Αραβικήν, την Σανσκριτικήν κλπ. μόλις είχαν μίαν γραμματικήν και τινος τμήμα αναγνώσεως, και ταύτα άπεν λεξικού. Ούδεν ως προς αυτές δυσκόλις πρόσδεσον, μη δύναμενος να προηέθησθω βοηθήματα. Διά μίαν σικκήν γραμματικήν και δύο φυλλάδια αναγνώσεως επλήρωσα μάλιστα τόσα ώστε δεν έσκόμηθη να τό είπω εις κανένα και δεν έβάρησα φρόνημον να έσκολουθήσω της άγορας.

Ότε τώ 1845 ήλθον εις έφημέριος εις Μαλλουήλ, την πενήνταετην κοινοτητα της χώρας ταύτης, άφην ειπίτινα έτη κατά μέρος την φιλολογίαν, το σφόδρον δυσχερή ούσαν δι' έμέ, διότι είχαν πολλά άλλα να πράξω και να κάσω. Αλλά βραδύτερον, ούντερ' άλλός τις επανήλθεν ές Αμερικης γέρον έγγραφον πολέτου Αμερικανού, τό όποιον ουδέεις των κατοίκων ήδύναντο να αναγνώσῃ, διότι ήτο συνηταχέμενος Αγγλιστί ώστε έδύνατο να τό έσχημάσῃ έγώ. Τότε με επανήλθεν ή προς την φιλολογίαν έρεος και ήρχισα πάλιν να έσχηματίσθω περί αυτήν πλειότερον, ιδίως εις την Αγγλικήν, την Έβραϊκήν, την Σανσκριτικήν, την Σινικήν, άλλ' όμως με δυσκόλιαν πάλιν, δι' έλλειψιν βοηθημάτων. Έντυθεν αι περι τας διαφόρους γλώσσας γνώσεις μου δεν είμπορούν ειμή να ήναι άτελείς, σιδή είμπορώ να ύμυλήσω ξένην γλώσσαν, διότι της Αγγλικής λ. χ. δεν ήκουσα ποτέ ούτε μίαν λέξιν προφερομένην.

Ήσθότω ήδη ότι θέλωτε έσχημάσθαι εις τόν φίλων σας τό κατ' έμέ και θέλωτε τόν καταπαίσει να μη με θεωρή παντάκαστον ως φιλόλογον, διότι τοιοῦτος δεν ήδυνάμην να άποδῶ ως εκ των περιστάσεων μου, αι εις τό έξής τό πράγμα δεν είναι πλέον δυνατόν. Είς άλλας όμως περιστάσεις ήδυνάμην τωόντι να γίνω τοιοῦτος.

Διατελώ με σέβας κλπ. Ιάκωβος Ματθίας, έφημέριος.

Θαλλουήλ, τή 16 Ιουνίου 1854.

Παραδόξως περιέργως γενόμενος εκ των ειδήσεων τας όποιας έλαβε περί τού πολυγλώσσου φιλόλογου της Ουτενβέρλδης, ο Κ. Σίννερ απήλθε πρό τινων μηών να γνωρίσῃ αυτόπροσώπου: τίν Ματθίαν.

Μαθε δέ εις Στάτζ από τόν Κ. Ζέλγερ ότι ουδέεις εκ των έγγυθίων είχε την έλαγίστην ιδέαν περί των γνώσεων τού έφημέριου, και ότι αν ή πολυμυθεία του ήθελε διαβουληθῃ, άλλο άποτέλεσμα δεν ήθελεν έχει ειμή να επισήρῃ εις αυτόν την περιφρόνητην των περί αυτόν ανθρώπων. Ο Κ. Σίννερ, αναγορήτας από Στάτζ μετ' ενός παιδός ως οδηγού, εύρα τελευταίον τόν έφημέριον εις τό κατάλυμά του και ήρχισε να τόν εξετάξῃ, με τό βιβλίον εις τας χείρας περί των γλωσσών τας όποις έγίνισαεν. Της Ισπανικής, της Πορτογαλικής, της Ιταλικής, της Γαλλικής, της Έλληνικής, άρχικίς τε και νεωτέρας, ο έξεταζόμενος έφώνη έγκρατεστάτος. Έπειτα ο Κ. Σίννερ έλαβεν έν βιβλίον Σινικήν, και μολοντί δεν έγινώριζε την γλώσσαν ταύτην, έλαύμισσε, τή συνδρομή Λατινικής τινος μεταφράσεως, την εύκολόν με την όποιαν ο έφημέριος μετέφραζε διάφρα τμήμα τού Κομφουκιού. Ο ήσθόμενος της έν Έγγελλέεργη μωής, άνθρωπος πολλά παιαιδευμένος και φίλος τού Κ. Σίννερ, επληροφόρησεν αυτόν ότι ήθέλησε να μεσιτεύσῃ παρά τή αὐλή της πόλεως να εισέλθῃ ο έφημέριος εις την Προβαρικήν, άλλ' ότι ούτος δεν έδέχθη, προτείνον τό γήρας και την δυσκολον τού να άποχωρισθῃ από τό ήρωια αυτά βουνα, όπου ή γαμιά μήτηρ αυτού περιποιείται αυτόν εισέτι. Ο Κ. Σίννερ, επανεβλήθη εις Στάτζ, διηγήθη ότι ο μικρός αυτός οδηγός, λαβών αυτόν κατά μέρος, είπε στεναλίον. — "Ει, κύριέμου, πόσον επεθύμουν να γίνω και έγώ τίσον σοφός άνθρωπος! Καί τωόντι όλίγα έθνη είναι τόσον επιόρπη εις την σπουδή των επιτημονών και των τεχνών ήσον οι όλως ποιμενικοί αυτοί κάτει και της Ουτενβέρλδης. Είς Στάτζ υπάρχουν πολλά ζωγράφου και τεχνίται, άν τινες έγέναντο όνομαστοί κατ' όλην την Έκλουητίαν και τήν Γερμανίαν. Μικρήν μετá την εις Θαλλουήλ έπιστασίην του, ο Κ. Σίννερ, όστις είχαν αναγγείλει εις τίν έφημέριον, ότι έμυλλε να έλθῃ να τόν εύρη πάλιν με τόν Κ. Μυρράου, έλαβε την έξής έπιστολήν.

Κύριε καθηγητά,

Τό γράμμα σας με έφίλησεν ολίγον. Με λέγετε ότι ο έξοχότατος Κ. Μυρράου θέλει με γράφει έπιστολήν άραβικήν, σουρικήν, άγγλικήν την άγγλικήν είμπορώ να τή αναγνώσω, άλλ' όχι και την σουρικήν, διότι δεν γνωρίζω ούτε έν σιναιτιον της γλώσσας ταύτης. Καί της άραβικής δεν είμαι πολλά έγκρατής, διότι ές άρχής δεν έπαύθησα ειμή συντομήν τινος άραβί ήν γραμματικήν, και ως βιβλία αναγνώσεως εις την γλώσσαν ταύτην δεν έχω ειμή μίαν περιγραφήν της Λιγύπτου και έν μικρόν λεξικόν, ώστε ή έπιστολή αυτή θέλει είναι τιμή υπέρ τό δέον μεγάλη δι' έμέ.

Θέλωτε να με επισταφθῃτε χαρμίαν ήμέραν μετá της αυτού έξοχότητος; τούτο με προίκεν έτι μεγαλύτερον τρώμον. Πώποτε δεν ήκουσα προφερομένην ουδεμίαν λέξιν άγγλικήν και ήμας αυτούς δεν

παραλίαν πλεύσαντες στόλοι πρὸς ἀναζήτησιν παν-
 τὸς ἔχρους τοῦ Ἑρέβου καὶ τῆς Φρίκης δὲν ἦσαν ἐπι-
 τυχεστέροι, ἀλλὰ τοιλάχιστον ἐξήχθη ἐκ πασῶν
 τούτων τὴν ἐπιχειρήσεων τὸ ἀποθετικὸν πῶμα
 ὅτι κατὰ τὰς διευθυνοῦσας ἡς παρακολούθησαν οἱ τρεῖς
 στόλοι, τὰ πλοῖα δὲν ἦσαν δυνατόν νὰ ἐναυάγηται.
 Ἐπομένως ὁ πλοίαρχος Κελλεττ ἐπανήλθεν εἰς τὰς
 Σανδδύχους νήσους, ἀφήσας τὸ πλοῖον *H. Liffey* νὰ
 παραχειμάσῃ εἰς τὸν Βερίγγιον πορθμὸν. Τὸ ναυα-
 χεῖν ἀπεφάσισεν ἀμέσως τότε ἄλλον στόλον νὰ
 πέμψῃ, καὶ ἐκ τρίτου ὁ Μακλιούρ προσέφερε νὰ
 ὑπηρετήσῃ ὡς ἐβελοντής, ὑπερμετὰ πολλῆς προθυ-
 μίας ἐγένετο δευτὸν.

Κατὰ τὸν Ἰανουάριον 1850 διορίσθη πλοίαρχος
 τοῦ Ἑτασίου (Ἰνδουστία), πλοίου ἔρατος δὲ
 ξαν ἴσων πρὸς τὴν τῆς γιοῦσι *Ελίγιν* τοῦ Ἀράκου,
 καὶ τὴν τῆς *Νίχης* τοῦ Νέλσονος. Ὁ πλοίαρχος
 Κόλλινσον, ὁ ἀρχαιότερος τῶν ἀξιωματικῶν τῶν
 διόκει τὴν *Ἐπιχειρήσιν* (Ἰντερπρί), καὶ ὁδηγίας
 ἔλαβον νὰ προχωρήσῃ διὰ τοῦ Κίρηνσιου ἀικανού
 πρὸς τὸν Βερίγγιον πορθμὸν, καὶ ἐκεῖθεν, ἂν κατο-
 ρησθῆναι, πρὸς τὴν νῆσον Μελοδίλλην. Συγχρόνως ὁ ἔ-
 τερος στόλος, καλῶς παρεσκευασμένος καὶ ἐφοδια-
 σμένος, ἐπρόκειτο νὰ διευθυνῆ διὰ τῆς συνήθους
 ὁδοῦ τοῦ Παφρίνου, πρὸς ἀναζήτησιν τῆς διόρυγος
 τοῦ Βελλιγκτῶνος. Ἀφ' οὗτου ἡ Πάρος εἶχε διέλθει
 διὰ τοῦ στενοῦ τούτου εἰς εὐδίαν Λύγουττου ἐπέ-
 ραν, πρὸ ἐτῶν τριάντα, καὶ ἐπέλευσε πρὸς τὴν Μελο-
 δίλλην νῆσον, οὐδέποτε πλέον ἐβόασε πλοῖον εἰς
 τοιαύτην ἀπόστασιν. Ἀλλ' ὅλοι ἐφρόνουν ὅτι ἐκεῖ
 καὶ μόνον ἐμελλόν νὰ εὐρεθῶσιν ἔχρη τοῦ Φραγκλίνου.
 Ἐπομένως, κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1850 δέκα πλοῖα
 συνθροίσθησαν εἰς τὸν πορθμὸν τοῦ Βερίγγου, ἔχοντα
 220 ἀνδρῶν πλήρωμα, γενναίους ἀξιωματικούς, καὶ
 ἐνθέρμους ὑπὲρ τῆς ἐπιχειρήσεως. Ἐκεῖ ἦν ὁ εὐταλ-
 μος γέρον Ἰω. Ἰῆσος, ὅστις ἐβόουθοντα καὶ τσατά-
 ρων ἐτῶν ἔχων ἡλικίαν, ἔσπευσεν ἄμα πρὸς ἀναζήτη-
 σιν καὶ σωτηρίαν τοῦ ἀρχαίου φίλου καὶ συνοδοι-
 πόρου του, τοῦ Φραγκλίνου. Ὁ Μάκ Κλιντὸν, ὁ ἀν-
 δρεῖος φίλος καὶ συμπατριώτης τοῦ Μακλιούρ, ὁ
 γενναῖος Σχερρόν Ὀσβόρν, ὁ ὑποπλοίαρχος φοροῦ,
 διοικῶν τὸν Ἀλβέρτον, ἰδιόκτητον πλοῖον τῆς Καί-
 δου Φραγκλίνου, ἦτις ἐράμιλλος κατὰ τὴν συζυ-
 γικὴν ἀγάπην τῆς φημιζουμένης γυναικὸς τοῦ Ἀδ-
 μήτου, ἐκατοντάδας χιλιάδων ἐδαπάνησε διὰ μίαν
 ἐλπίδα, καὶ διὰ τῶν θερμῶν προτροπῶν τῆς συζυ-
 γαγῆ τὸν μέγαν ἐκεῖνον στόλον, καὶ τὸν διευθύνον-
 τὰ διὰ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ τῆς ἠψηλῆς διανοίας
 τῆς. Μετ' αὐτῶν ἦν καὶ ὁ ἀτρόμητος καὶ ῥιψακί-
 δυνος πλοίαρχος Πέννης, ὅστις ἐπὶ τριάκοντα ἐτη
 ἐπάλασε, πρὸς κήτη καὶ πάγους καθ' ὅλα τὰ
 ὑπερβόρεια πλάτη μετ' αὐτῶν δὲ καὶ Ἀμερικανί-
 οὶ πλοίαρχοι, διότι κατ' ὀλίγον πάσης τῆς οἰκουμέ-
 νης ἡ προσπάθεια διηγήθη ὑπὲρ τῶν ἀπολεσθέντων
 ἐκεῖνων 130 ἀνδρῶν, καὶ ἡ Ἀμερικὴ, ἦτις οὐδέποτε
 ἐπέμψε στόλον πρὸς τὸν βόρειον πόλον, ἀπέστειλεν
 ἤδη πρὸς ζήτησιν τοῦ Φραγκλίνου.
 Ἐκεῖνος ὁ στόλος οὗτος ὁ ἐκ δέκα πλοίων συγκε-
 μένος, εἶναι ἔχρους τι τοῦ Φραγκλίνου, τὸ μόνον ἔ-
 χρους τὸ εὐρεθῆναι κατὰ πάσαν τὴν εὐρείαν ἔκτασιν
 τῶν μερῶν τούτων. Εἰς τὴν νῆσον Βιγύ, κατὰ τὴν
 εἰσόδον τῆς διόρυγος τοῦ Βελλιγκτῶνος, εὐρεθῆσαν
 σαφὴ δείγματα ὅτι ὁ Ἑρέβος καὶ ἡ Φρίκη εἶχοι
 παραχειμάσει ἐκεῖσε ἐν 1846· διότι εὐρέθη ἡ κα-
 λυβή ἐν ἣ ἔχρη κατατεῖσται, εὐρέθη ἡ ἐρημὸς τῶν
 ἐστία, τὰ γενὰ κἀνεστρα τῶν τροφῶν, τεμάχια ἐπι-
 στολῶν καὶ ἐνημερώσεων, τεμάχια στρονίου, ἀπερ-
 πάντα ἐπεδεικνύον χροῖον ἐνταῦθα διατριβῆν. Ἀλλ'
 οὐδὲν ἐγγράφων, οὐδὲμία γραμμὴ λέγουσα ἂν διευ-
 βούληται πρὸ βορρῆν ἢ πρὸς νότον, ἂν καὶ ὡς ἐκ
 τῆς θέσεως τοῦ στρατοπέδου ἀπεδεικνύτο ὅτι διευ-
 βύνοντο πρὸς τὴν διόρυγαν τοῦ Βελλιγκτῶνος. Τινὲς
 ὑπέθεσαν ὅτι τὸ στρατοπέδον διεκλύθη ἐν βίῃ, διότι
 τὰ στρονία ἦσαν κεραιμένα, οὐχὶ λελυμένα, καὶ
 τινὰ ἀντικειμένα ἐφαίνοντο ληπτικονήσεντα. Εὐρέθη-
 σαν δὲ καὶ τὰροι τριῶν ἀνδρῶν ἐκ τοῦ στόλου ἐν-
 ταῦθα, ἔχοντες ἐπιγραφὰς ἐκὶ τῶν ἀκαταργασίω-
 λίθων, ἐμφρακτούσας χριστιανικὰ αἰσθητά καὶ ἐκ-
 κείδης. Ἰννεὺ παρῆλθεν ἐπὶ τὸν ἐπέλευσεν ὁ
 Ἑρέβος καὶ ἡ Φρίκη, ἀλλ' οὐδέποτε μετὰ τούτου
 εἶναι τὸ μόνον εὐρεθῆναι ἔχρους τοῦ Φραγκλίνου καὶ
 τῶν ὑπαλλῶν του.

Πάντες οἱ συμπλευσάντες ἀξιωματικοὶ εἰς μεγί-
 στους ὑπεβλήθησαν ἀγῶνας πρὸς ἐπιχειρήσιν τῶν
 ἐρευνῶν ἢ ὑποπλοίαρχος Μαν Κλιντὸν διὰ τοῦ
 800 μιλία πάγου, μετὰ τοῦ ἄκρου πέρας τῆς
 Μελοδίλλης νήσου, καὶ ἦν ἡ πρώτη ὅστις ἀφίχθη
 μέγρις αὐτοῦ, ἀφ' οὗτου πρὸ τριάντα ἐτῶν ἡ Πά-
 ρος τὸ ἀνεκάλυψεν, ἂν καὶ, ὡς τότε, δὲν ἐδυνήθη νὰ
 φάσῃ ἐκεῖ ἐντὸς πλοίου. Ὁ πλοίαρχος Πέννης θαρ-
 ραλέως καὶ ἐπιτυχῶς ἀπεπειρήθη νὰ εἰσπλευσῇ εἰς
 τὴν διόρυγαν τοῦ Βελλιγκτῶνος, καὶ εἶναι ὁ πρῶτος
 διαπλευσῶν τὰ πενηντὰ αὐτῆς ὁδοῦ. Ἡλικιωρῶν
 ἔχων καὶ μίαν λέμβον μετ' ἐαυτοῦ διὰ πάσαν συγ-
 κυρίαν, πρὸς τὴν μετὰ τῆς εἰσόδου τῆς διόρυγος, καὶ
 εὗρεν ὅτι ἐνταῦθα ἦνοιγετο πρὸς δυσμὰς καὶ τὴν
 πολιτικὴν θάλασσαν, πρὸς ἣν ἐνόμισεν ὅτι πρέπει νὰ
 διευθύνῃ τοῦ Φραγκλίνου ὁ πλοῖος. Τετάρτη ἀγγλι-
 κῆς πτελέας, ἡ εἶδε πλέον ἀπὸ τῆς διόρυγος, τῆ
 ἐρήνη ἐπικυροῦν τὴν ὑπόθεσιν ταύτην. Ἀλλ' ἐπει-
 δὴ δὲν ἐδύνατο νὰ ἐρευνηθῇ τὸ πέλαγος διὰ μόνον
 τῆς λέμβου του, ὁ πλοίαρχος Πέννης ἐπέστρεψε πρὸς
 τὰ πλοῖα, καὶ προσέφερε νὰ προσανυθῆ ἐκ νέου τὴν
 διόρυγαν ἐντὸς ἐνὸς τῶν ἀπρωμηνῶν. Ἀλλὰ τὴν λαμ-
 πρόν ταύτην πρόσκειν δὲν ἐδέχθησαν οἱ πλοίαρχοι
 αὐτοῦ καὶ Ὀμμινένης, πρὸς μαγίστην θέλησιν τῶν ὀ-
 φουινδωνοτέρων τοῦ στόλου, ὡστε καὶ ὁ στόλος οὗτος
 μετὰ τῶν ἀπειρῶν παρυσκοῦν του ἐπέστρεψεν εἰς τὴν
 Ἀγγλίαν, μὴ εὐρῶν οὔτε τὴν Φραγκλίνον οὔτε τὴν
 βορειοδυτικὴν διόδον. Μετὰ ταῦτα ἕτερας στόλοι,
 σχεδὸν ἐπίσης μέγας, ἐξεπέμψθη πρὸς τὴν διόρυγαν
 τοῦ Βελλιγκτῶνος, ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ Ἐδουάρδου
 Βέλγερ. Μέγρις τούτου ἐπιπέτῃ ἡ οὐτῶ πλοῖα πε-
 ριπλεύσαν ἐκεῖ, ἀκαλοῦσθοντα τὰ ἔχρη ἢ ἐχέραι-
 ξεν ὁ ἄπρωμος καὶ ἐπιχειρηματικὸς Πέννης, ἀλλ'
 ἄνευ ἄλλης περαιτέρω ἐπιτυχίας, πλὴν ὅτι ἀνε-

καλύψαν περισσότερας νήσους καὶ περισσότερούς
 πάγους.

Ὁὗτως ἀπὸ τοῦ 1850 ἀπεστάλησαν οὐχ ἦσαν
 τῶν δεκαπέντε στόλων, συνισταμένων ἐκ τριάκον-
 τα πλοίων, καὶ ἴσως περιεχόντων ὑπὲρ τοὺς χιλίους
 ἀνδρας, πρὸς ἐπιτήρησιν τῆς ἐκτάσεως τῆς ἀπὸ
 τοῦ Βαφρίνου κόλπου μέχρι τῆς Μελοδίλλης νήσου,
 ἀλλ' ἄνευ ἄλλου σπουδαίου ἀποτελέσματος, πλὴν
 τῆς ἀνεκαλύψεως τοῦ ἔχρους τοῦ εὐρεθέντος εἰς τὴν
 νῆσον Βείγγην, καὶ τῆς ἀνερευνήσεως τῆς διόρυγος
 τοῦ Βελλιγκτῶνος ὑπὸ τοῦ πλοίαρχου Πέννη, εἰς
 ὃν ἀνήκει πάσα ἡ τιμὴ τῆς ἀνοίξεως τῆς ὁδοῦ ταύ-
 τῆς πρὸς τὴν πολιτικὴν θάλασσαν. Τὰ ἔχρη δὲ αὐτοῦ
 ἠκολούθησαν ὁ Ἐδουάρδος Βέλγερ.

Ἄς ἀπολουθῆσμεν δὲ ἤδη τὸν πλοῦν τῆς Ἐπι-
 χειρήσεως καὶ τοῦ Ἑτασίου, τοῦ μικροῦ ἐκεῖνου
 στόλου τοῦ διαταχθέντος νὰ πλεύσῃ πρὸς τὴν Μελο-
 δίλλην νῆσον διὰ τοῦ Βερίγγου πορθμοῦ, ὅπερ
 αὐδὲν ἕτερον πλοῖον εἶχε ποτὲ κατορθώσει.

Αἱ θάλασσαι αὗται πρὸ μῆος μόνον ἐκατονταετη-
 ρίδος ἦσαν γνωσταὶ εἰς τοὺς Εὐρωπαίους. Ὁ Βίτο:
 Βερίγγ, ὑπηρετῶν τὴν Ἰωσσίαν, πρῶτος πρὸ ἐκατῶν
 περικου ἐτῶν ἀνεκάλυψε τὸν πορθμὸν τὸν μῆλεις
 ἔχοντα 150 μιλίων πλάτους, καὶ διαίρουσιν τὰς
 δύο στερεὰς, τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀμερικῆς. Ἐκ
 δὲ ὁ Ἰνδῶν, οὕτω καὶ αὐτὸς ἀπέβλεπεν ἐπ' αὐτῆς τῆς
 σκηνῆς τῆς ἀνεκαλύψεώς του, ὅμα τοῦ φύχους, τῶν
 σπερμῶν, τῆς γυμνότητος, τῆς νόσου, καὶ τῆς ἀ-
 πογνωσέως, καὶ ὅλων τῶν καλαιπωριῶν καθ' ὃν καθ'
 ἐκάστην ἐπάλασεν.

Οὐδὲν ὠραιότερον τῆς μεγαλοπρεποῦς ταύτης πύ-
 λης, τῆς εἰσαγούσης ἀπὸ τῆς Κίρηνσιος εἰς τὴν πο-
 λιτικὴν θάλασσαν. Ἡ Ἀσία καὶ ἡ Ἀμερικὴ φαίνονται
 συγχρόνως ἀμφότεραι. Εἰς τὴν παραλίαν παραβῶνται
 ἄρη ἔχοντα 8 μέγρις 15,000 ποδῶν ὕψος· τὰ ὅσα ἀ-
 κρωτήρια καὶ οἱ βαθεῖς κόλποι οὕτως ἀκαθῶς ἀντι-
 στιχοῦσιν ἐκατέρωθεν, ὡστε προφανὲς εἶναι ὅτι αἱ
 δύο στερεαὶ ἐγγίσθησαν ἀπ' ἀλλήλων εἰς ἀρχαίαν
 τινα περίοδον τῆς κοσμικῆς ἱστορίας. Ἐνταῦθα τὸ
 κλίμα εἶναι πολὺ γλυκύτερον ἢ κατὰ τὴν ἀνατολι-
 κὴν τῆς Ἀμερικῆς παραλίαν. Τὸ θέρος εἶναι βεβαίως
 βραχὺ, ἀλλὰ κοσμεῖται δι' ἀφθόνων, εἰ καὶ ὠροῶν
 καὶ ναυωδῶν φουτῶν, καὶ ἡ γῆ καὶ ὁ ἀήρ πληροῦν-
 ται ζωῆς· προσέτι δι' αἱ φυλαὶ τῶν ἀγρίων εἰσὶ πρὸ-
 φρονες καὶ εὐπρόσοτοι. Τὰ θηρία δὲν εἶναι ἄγρια, οὐδ'
 ὑπάρχουσιν αὐτοῖσι ἐρετὰ καὶ ἰσθῶλα βότανα, ἀλλὰ
 τὸ φύχος φαίνεται καθαρίζον τὰ πάντα. Ἐνταῦθα
 εἶναι καὶ τὸ μέγα ἐν τοῖς πάγοις κοιμητήριον τοῦ
 προκατακλυσμάου ἐσμοῦ, ὅπου αἱ γιγαντικαὶ ἀ-
 ποσεσθεῖσαι ζῶων φυλαὶ, κεῖνται ἐντὸς γιγνῶντος σσα-
 θαναμέναι, ὡς ἔζων πρὶν τῆς πλάσεως τοῦ ἀνθρώπου,
 καὶ ὅταν ὑπῆρχεν ἀναμφιβόλως θερμικρασία διάτο-
 ρος τῆς παρούσης.

Πεντήκοντα ἐτῶν οἰγὴ ἐπεκράτησεν ἐπὶ τῶν τό-
 πων ἐκεῖνων ἀπὸ τοῦ πλοῦ τοῦ Βερίγγου, ὅτε ἕτε-
 ρον πλοῖον συνετάραξεν αὐτὴν, κυβερνόμενον ὑπὸ τοῦ
 Κοῦκ, ὅστις ἠθέλησε νὰ ἐπανέλθῃ οἰκάδε διὰ τῆς βο-
 ρειαντολικῆς διόδου, ὡς ἀποπειρῶναι ὁ Ἀράκης ἀ-

πέτυχεν. Ἀλλ' ἡ ἐπιτυχία ἐναπέκειτο εἰς ἕτερον,
 οὐ τὸ ὄνομα ἐγένετο ἤδη ἐπίσης περιφημον ὡς τὸ
 ἐδικὸν των. Ὁ Κοῦκ δὲν ὑπερέβη τὸ ἀκρωτήριον
 τῶν πάγων, ὁ ἀνεκάλυψε καὶ ὠνόμασε, διότι πυ-
 κναὶ οὐμίχλαι ἐκόλλησαν τὴν πρόοδον αὐτοῦ, καὶ
 ἐπανήλθεν εἰς τὰς Σανδδύχους νήσους, ὅπου ἐδύλο-
 φωνήθη. Ἔτι πενήκοντα παρῆλθεν ἐνιαυτοὶ, καὶ
 τὸν πορθμὸν διέβη τρίτος ὁ πλοίαρχος Βείγγης, ἀλλὰ
 δὲν ἐδυνήθη νὰ φθάσῃ οὔτε μέχρι τοῦ Ἀκρωτηρίου
 τῶν πάγων. Μετὰ ἕτερα εἰκοσιπέντε ἐτη, ἔπασαι ὁ
 πλοῦς τῶν πλοίαρχων Κελλεττ καὶ Μούρ πρὸς τὸν
 Βερίγγιον πορθμὸν, διὰ τῶν πλοίων Ἑράλδου καὶ
 Πλόβερ. Δις ἀπεπειρήθη ὁ πλοίαρχος Κελλεττ νὰ
 προσέλθῃ πρὸς ἀνατολὰς πέραν τοῦ Ἀκρωτηρίου τῶν
 πάγων, ἀλλὰ δὲν ἐδυνήθη, καὶ τὸ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ
 τῆς Μελοδίλλης νήσου διάστημα ἦν ἐτι ἀγνωστος
 θάλασσα διὰ τοὺς θαλασσοπόρους. Ἀλλ' ἠρῶνυσαν
 ἐπιμελέστατα τὴν Ἀσιατικὴν ἀκτὴν, καὶ πολλὰ καὶ
 σπουδαιότατα ἀνεκάλυψε. Ἰότα μόνον ἀπεφάσισεν τὸ
 ναυαγεῖν νὰ ἐκπέμψῃ τὴν Ἐπιχειρήσιν καὶ τὸν Ἑ-
 ταστὴν πρὸς ἀμπραξίν μετὰ τοῦ Ἑράλδου καὶ Πλό-
 βερ, καὶ πρὸς κατορθώσιν, εἰ δυνατόν, τῆς ὑπὲρ τὸ
 Ἀκρωτήριον τῶν πάγων διόδου διὰ τῆς πολιτικῆς θα-
 λάσσης, πρὸς τὴν Μελοδίλλην νῆσον. Καὶ αὕτη ἡ
 ἐπιχειρήσις εἶναι εἰς ἣν βέλομεν ἰδιαίτερος ἐνδια-
 τρίψει.

Τὰ δύο ταῦτα πλοῖα ἐξέπλευσαν ἐκ Πλωμοῦθ τὴν
 20 Ἰανουαρίου 1850, ἔχοντα τριῶν ἐτῶν ἐφόδια,
 καὶ ἕκαστον ἀπὸ εἰρηνοῦς ἑξ' ἀνδρας. Τὴν Ἐπιχει-
 ρῆσιν ἐκυβέρνην ὁ πλοίαρχος Κολλινσον, ὁ ἀρχαιώ-
 τερος ἀξιωματικὸς τοῦ στόλου, τὸν δ' Ἑτασίου ὁ
 πλοίαρχος Μακλιούρ, ἔχων μετ' ἐαυτοῦ τοὺς ὑπο-
 πλοίαρχους Γουρνήν Κρεπουέλλ, καὶ Ἀστούελλ, τὸν
 Δόκτορα Ἀριστρήγγ, τὸν χειροῦργον Πειζ, καὶ τὸν
 Κ. Μείρτσιγγ, Μορῶν ἱερὰποστολον, ἐννοῶντα ἄ-
 ριατα πάσης τῆς διαλέκτους τῶν Ἑσκιμῶν. ἔχον
 δὲ διαταγὴν νὰ προσέδωσι παντὶ θένει μέγρι τῶν
 Σανδδύχων νήσων, ἐνταῦθα νὰ μείνωσιν ὅπως πα-
 ρασκευασθῶσι, καὶ ἐντεῦθεν πᾶσαι νὰ καταβύλωσι
 προσπόμενον ὅπως διαβῶσι τὸν Βερίγγιον πορθμὸν,
 καὶ ἀφίχθωσιν εἰς τὸ Ἀκρωτήριον τῶν πάγων μετὰ
 πρῶτος Λύγουττου.

Τὴν Ἐπιχειρήσιν καὶ τὸν Ἑταστὴν διεχώρισε
 ὑέλλα κατὰ τὸν Μαγαλλάνιον πορθμὸν, καὶ ἔκτοτε
 οὐδέποτε ἀπηντήθησαν πλέον. Ὁ Ἑταστὴς ἐξήκο-
 λούθησεν μόνος τὸν πλοῦν του πρὸς τὰς Σανδδύχους
 νήσους, ὅπου ἐβόασε τὴν 21ην Ἰουνίου, ἀλλ' ὅταν
 δὲν εὗρεν οὐδὲ τὴν Ἐπιχειρήσιν, οὐδὲ τὸν Ἑράλδον,
 διότι ὁ πλοίαρχος Κελλεττ εἶχε προχωρήσει πρὸς
 τὸν Βερίγγιον πορθμὸν, ἀπελπίσθεις ν' ἀπαντήσῃ ἡ
 τὴν Ἐπιχειρήσιν ἢ τὸν Ἑταστὴν εἰς τὰς Σανδδύ-
 χους νήσους. Ἐπομένως πάλιν ὁ Μακλιούρ ἐμεινε
 μόνος. Ὁ Ἑράλδος εἶχε προχωρήσει μετὰ τοῦ Μυ-
 λούργου ἀκρωτηρίου, ὅπου ἐνθάθι ἐσταθῆ εἰρήσιν
 διὰ τὸν πλοίαρχον Κολλινσον, καὶ ἐπέστρεψε πρὸς
 μεσημέριον, ὅταν ἀπῆλθον μεμονωμένον πλοῖον,
 ἀναπλέον τὸν πορθμὸν. Τὸ πλοῖον ταῦτο ἦτον ὁ
 Ἑταστὴς.

Ὁ πλοῦς αὐτὸς ἦν ἐκ τῶν σπανιωτάτων. Πρὸ εἰκοσιῶν ἡμερῶν μόνον, ἦτοι ἀπὸ τῆς 1ης Ἰουλίου εἶχεν ἐκπλεῖσαι ἐξ Ὀμῆς, διήλθε διὰ τῶν Σανδ-βίχων νήσων τὴν ἴσθμ. διὰ τοῦ Περίγγιου πορθμοῦ τὴν 27ην, καὶ εἶδε τὸν Μεγάλλον τὴν 31ην. Ἦν δὲ ὁ πλοῦς τὸν εὐθὺς, καὶ εἶχεν οὖρον τὸν ἀνεμὸν καὶ λαμπρὸν καὶ ἕλκον τὸ διάστημα. Ὁ πλοίαρχος Κέλλεττ ἠέληκε νὰ διώσῃ τινὰ ἐφόδια εἰς τὸν Ἰταστὴν, ἀλλ' οὗτος εἶχεν ἀφύσθα, καὶ οἱ ναῦται ὄλησαν ἐντελῶς ὑγιεῖς καὶ εὐθυμαί. Ὁ Κέλλεττ ἐπεσκέφη τὸν συνοδοιπόρον του, καὶ ἐθαύμασε τοῦ πλοίου τὴν τάξιν, τὴν καθαρότητα. Ὁ πλοίαρχος Μακκλιούρ δὲν ἐκίνει πολὺ τὸ πλοῖον τοῦτο ὡς ἄλλο, τὸ εἰσέρχεται ὡς ἀριστὸν εἰς τὴν κατὰ τῶν πάγων πόλιν. Τὰ δύο πλοῖα ἐχωρήθησαν τὸ μεσονύκτιον ὁ ἀνεμὸς ἔπνεε σφοδρῶς ἀπὸ τῆς βορραιοανατολικῆς, καὶ ὁ Ἰταστὴς εἶχεν ὀλα τὰ ἱστία του ἀναπεπταμένα.

Τότε ὁ πλοίαρχος Κέλλεττ ἐπυξε πρὸς τὸν κένδρον τοῦ μεμονωμένου τούτου πλοίου, τοῦ εἰσπομπῶντος εἰς τὰς ἐκτάσεις τῶν παγετῶν, καὶ διὰ σημείων τὸ ἀνεκάλυψε. Ἄλλ' ὁ ἦρος καθέρηται τοῦ Ἰταστοῦ, ἀπήντησε τηλεγραφικῶς: «δὲν δύναμαι νὰ σταθῶ. — Σπουδαῖον κατάνησον. — Ἰδία εὐθύνη, καὶ ἔορθησε πρὸς τὰ ἐμπόρια, ἀκαταμάχητον ἀποφασίζων νὰ ἐκπληρώσῃ ὅ,τι ὑπεσχέθη ἀναχωρῶν τῆς Ἀγγλίας, ν' ἀναδειχθῇ ἀξίως τῆς θέσεώς του νὰ εὐρῆ τὸν φραγαλίον, ἢ νὰ εὐρῆ τὴν διόδον.

Ὁ μεσονύκτιος οὗτος χωρισμὸς κατὰ τὴν 1ην Αὐγούστου 1850, ἦν ὁ ἀποχωρισμὸς τοῦ Μακκλιούρ πρὸς πᾶσαν ζωὴν, ἐντὸς τοῦ πλοίου του καὶ ἐπὶ τρία ἔτη. Κατὰ πρῶτον δὲ μετὰ ταῦτα χεῖρ φιλικῆ ἐσφιγξέ τὴν χεῖρά του, αὐτοῦ πόλιν τοῦ πλοίαρχου Κέλλεττ, κατὰ τὸ ἕτερον μέρος τοῦ κόσμου, ἀρ' οὗ ὁ Μακκλιούρ ἀνεκάλυψε τὴν διόδον, καὶ ἵστατο εἰς τὴν Μεγάλλην νῆσον, ὁ πρῶτος εἰς αὐτὴν ποτὲ φθάσ ἀπὸ τοῦ Βορηνίου ὠκεανοῦ, καὶ κατὰ γράμμα ἐμπληρώσας τὰς ἐδηγίας τοῦ ναυαρχείου. Μετὰ τῆς σαπῆς ἡμέρας εἶδε καὶ ὁ Ηλόδερ τὸν Ἰταστὴν, κατὰ κεκαλυμμένον ὑπὸ ἱστίων, καὶ διευθυνόμενον πρὸς βορρᾶν καὶ τὸ Ἀκρωτήριον τοῦ Βάρρη. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς δ' ἐκείνης, μέχρι τῆς ἡμέρας καὶ ἦν ἡ γῆ ἐπληρώθη ὑπὸ τῆς ζήτης του, σιγῆ μυστηριώδης ἐπεκράτησε ἐπ' αὐτοῦ. Τρία ἔτη παρήλθον, καὶ οὐδεμίαν εἰδήσιν περὶ τοῦ μεμονωμένου τούτου πλοίου, τοῦ βυθισθέντος εἰς τὸν αἰώνιον πάγον! Μικρὰ ὑπέσχετο εἰπεῖν ὅτι ποτὲ θὰ ἐπέστρεψαν ἀδύνατον σχεδὸν ἐφαίνετο, πλην διὰ θαύματος.

Τὴν 1ην Αὐγούστου κατὰ τὸ μεσονύκτιον ὁ Ἰταστὴς περιέπλευσε τὸ Ἀκρωτήριον τοῦ Βάρρη μετὰ ἕνα δὲ μῆνα ἀφίχθησαν εἰς τὸ Ἀκρωτήριον τοῦ Βαυούρστου καὶ εἰς τὸ τοῦ Βάρρη, ἔγνωλατοῦντες καὶ διατέμνοντες ὅπως δῆποτε τὴν ὁδὸν τῶν παρὰ τὴν παραλίαν. Μετὰ ταῦτα δ' ἐστράφησαν εὐθὺς τῆς ἄρκτου πρὸς τὸν πολικὸν ὠκεανόν, καὶ εἶδον ὑψηλὴν γῆν ὡς πεντήκοντα μίλια ἐμπρὸς των. Ἰδῶσαν ταύτην τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα ἐπάλασαν ἐναντίον τοῦ ἀέμου, καὶ τὴν ἐπομένην αὐγὴν ἐφύλασαν

εἰς τὴν μεσημβρινὴν στερεάν, ἦτις ὑψοῦτο χιλίων πόδας κατέως ὑπὲρ τὴν ὀχλοσταν. Ἐνταῦθα ὄρη πύρηναν, ἐκάλυπταν τὴν ἀνακάλυψιν αὐτῶν Περίγγιον νῆσον, καὶ εὐρον ἐν αὐτῇ ἐκτεταμένην γῆν, ἐγρούσαν ἰσχυροὺς ποταμούς καὶ λίμνας, σειράς ὄρεων, ἀρμενίαν εἰς ὑψὸς διαχιλίων καὶ τριχιλίων πόδων, κοιλάδας πρυσίνους ὑπὸ γλόσας, καὶ ἐν αὐταῖς ἀγέλας ἐλάφων καὶ βοῶν μοσχοβόλων.

Πορθηλὸς διήρει τὴν χώραν ταύτην ἀπὸ ἐπιτοῦ ἐχούτης σειράν ἡραιοταίων, καὶ γλοεράς κοιλάδας ἐνὸς μιλίου δὲ αὐτὴν χώραν τοῦ ἡγεμόνος Ἀλέξερτον, τὸν δὲ πορθμὸν εἶπον ἐπιόντιον τοῦ ἡγεμόνος τῆς Γάλλης. Ἀνεπλευσαν δὲ τὴν πορθμὸν τοῦτον μέχρι 25 μιλίων ἀπὸ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Βάρρη, ἦτοι κεντρίας ἀπὸ τῶν ὑδάτων τῆς Ἀτλαντικῆς. Ἡ ἐπιτοχία ἐφαίνετο ἤδη ἐπιτετέρευσα πάντας των τοῦ ἀγρόντος, ὅταν βορραιοδυτικῶς ἀνεμὸς ἐκίχησε τὸν ἦλον ὄγκον τῶν πάγων πρὸς ἀνατολῆς, καὶ ἀπέκλεισε τὴν εἰσοδὸν τοῦ πορθμοῦ τοῦ Βάρρη. Παροσκόπελος, 25 μιλίων τὸ μήκος, διέτῃ πλησίον των μετ' ἡμῶν, καὶ ἤγγισε τὸ πλοῖον, ἀλλὰ δὲν τὸ ἐβλάψα. Τὴν νύκτα ἐεῖνη, ἦτις ἦν ἡ 17 τοῦ Σεπτεμβρίου, προσέδεσαν τὸ πλοῖον διὰ σχοινίων καὶ δεσμῶν πρὸς παροσκόπελον ἔχοντα ὑπὸ σπιθαμῶν πάγους, καὶ εἰς αὐτὸν ἐμεινον ἐπὶ δέκα μῆνας προσδεδεμένοι. Μετ' αὐτοῦ κατέστησαν τινὰ μίλια τοῦ πορθμοῦ, καὶ τέλος ἐπάγαγον τὴν 30 Σεπτεμβρίου, δύο μῆνας ἀρ' οὗ εἶχον εἰσελθεῖ εἰς τοὺς πνευστοὺς, ἐτετέλευσαντες, κατὰ τὴν εὐαγγῆ μαρτυρίαν τοῦ Βάρρη, τὸν θαυματοῦτερον πλοῦν ἀρ' ὅταν ποτὲ ἐγένοντο ἐντὸς μιᾶς ὥρας τοῦ χρόνου, καὶ οἷον οὐδένα ἔργοντι ν' ἀναδείξωσιν αἱ πολικαὶ βυθιστοπλαῖαι, ὡς πρὸς τὸν ἐνθουσιάζοντες ὅτι ἡ εὐρεσία αὐτῆ ἔκτισται ἀπὸ τοῦ Περίγγιου πορθμοῦ μέχρι τῆς Μεγάλλης νήσου, μέχρι 900 γιλίων μιλίων μήκος, οὐδέποτε πρὶν εἶχε διευκρινισθῆ ἔκ τῶν ἐξηγητῶν ὠκεανοῦ, εἶχον φθάσει βυθιστοπλαῖαι μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου τῶν πάγων, ἀλλ' οὐχὶ παρατέρω. Καὶ ἀπὸ τοῦ ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ ὁ Ἐδουάρδος Βάρρη, θαυμασίως ἐπιτυχῶν, εἶχε φθάσει τὴν Μεγάλλην νῆσον, ἀλλὰ τριάκοντα ἔτη εἶχον παρελθεῖ καὶ οὐδὲν ἕτερον πλοῖον εἰδυνήθη νὰ φθάσῃ τῶσον μακρῶν. Καὶ τοὺς τῆς Ἀμερικῆς ποταμούς, τὴν Μακκλιούρ, καὶ τὴν τῶν Καλιφορνέσιων κατέβησαν ὀδοιπόροι, καὶ εἶδον πέραν τῆς στερεᾶς τὸν μέγαν πεπηγμένον ὠκεανόν. Ἄλλ' οὐδεὶς ἐτόλμησε νὰ εἰσπλεύσῃ εἰς αὐτόν. Ἡ ἀνατολή, ἡ δύσις καὶ ἡ μεσημβρία, αἱ ἐκαιονταστρεφίδες, ἦλθον ἀλλεπάλληλοι καὶ προσέβαλον τοὺς παροσκόπελους τῆς σιωπηλῆς ταύτης θαλάσσης. Ἄλλ' οὐδεὶς ποτὲ ἐπάτησε τὴν ὁδὸν ταύτην, μέχρι οὗ ὁ Μακκλιούρ, ὁ μέγας Ἀργοναυτικὸς τοῦ πλοῦ, θαρραλέως ἐβύθη εἰς τὴν ἀπέραντον τῶν πάγων ἐρημίαν, καὶ διεγράφη τὴν διόδον ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸν ἄλλον ὠκεανὸν ἐπὶ τοῦ γάρτου τοῦ κόσμου, διὰ τῆς τροπίδος τοῦ πλοίου του.

Ὁ χειμὸν ἤρχιζεν ἤδη, καὶ τὸ πλοῖον ἐμπεπηγμένον εἰς τὸν πάγον, εἶχεν ἀποθῆν καλυφθῆ, καὶ πάντα εἶχον προσπαρεσκευασθῆ, ὥστε ἂν ὁ πάγος

προσέβαλλεν αἰφνῆδιως τὸ πλοῖον, νὰ δυνηθῶσι νὰ τὸ ἐγκαταλείψωσιν ἐν ἀκαρεῖ, χωρὶς φόβου μὴ ἀποθάνωσι τῆς πείνης. Τούτων δὲ διατεθέντων, ἐμεινα ν' ἀποφασισθῆ τὸ μέγα ζήτημα: ὑπῆρχε κοινὸν νὰ μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Βάρρη, μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν ὑδάτων τῆς Ἀτλαντικῆς; Τοῦτο ἦν αὐτόζήτημα ἡ λύσις τοῦ προβλήματος περὶ τῆς βορραιοδυτικῆς διόδου. Ὁ Μακκλιούρ λαβὼν μετ' ἑαυτοῦ 25 ἀνδρας καὶ ἐν ἔκλυθρον, ὕδωρ πόρην ἐπὶ πέντε ἡμέρας ἐπὶ τοῦ πάγου, τὴν δὲ ἔκπην, ἔστησαν τὰς σκηνάς των εἰς τὰς 8 μῆνας τοῦ πορθμοῦ τοῦ Βάρρη. Τὸ ζήτημα ἐπομένως εἶχε λύθη. Ἀντικρὸ των ἔκειτο ἡ Μεγάλλη νῆσος, ἀρ' ἡς ὁ Ἐδουάρδος Βάρρη, ὁ πρῶτος ποτὲ φθάσ μετὰ τριάκοντα ἔτη ἔμενον ὁ Μακκλιούρ, ὁ πρῶτος ἀνθρώπος ὁ ποτὲ φθάσας ἐνταῦθα, καὶ ἐντεῦθεν θεωρῶν τὰ ὕδατα τῆς βορραιοδυτικῆς διόδου. Ἐνταῦθα ὕψωσε στήλην, δεκαπέντε πόδας ὑψηλὴν, καὶ ἐπέγραψε τὴν ἐποχὴν τῆς ἀνακαλύψεως, τὴν 26 Ὀκτωβρίου, 1850, ἡμέραν ἐκτοτε ἀείμνηστον εἰς τὰς ναυτικὰ χρονικά. Τὴν 31 ἐπαύθησαν εἰς τὸ πλοῖον, ὀδοιπορήσαντες 156 μίλια ἢ ἑννέα ἡμέρας. Ἄλλ' ὁ γενναῖος πλοίαρχος ἐκινδύνευσε νὰ μὴ ἰδῆ πλέον τὸ πλοῖόν του, διότι ἔσαν ἀπέχον πενήκοντα μίλια ἀπ' αὐτοῦ, ἀρ' ἔ τὸ ἔκλυθρον, ἐπὶ σκοπῶν νὰ σπεύσῃ νὰ φθάσῃ ταχύτερον, νὰ παρασκευάσῃ τὰ πάντα διὰ τοὺς ἐπιμένοντες συντροφούς του. Ἄλλ' ἐπῆλθεν ὀμίχλη καὶ σκότος βαλὺ, ὥστε δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ ἰδῆ τὴν πυξίδα, καὶ ἀρ' οὗ παλλάκις προσκόπελος καὶ πᾶσαν εἰς τοὺς πάγους καὶ κινδυνεύσας νὰ θηροῦν τὰ ὀστέα του, ἠναγαγκάσθη τέλος νὰ σταθῆ, διότι δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ προχωρήσῃ, τὴν νύκτα ἐκείνην παρεβόθη ἐν ὁ: τῆς γιόνος. Τὸ μεσονύκτιον τὸν ἐξύπνησε λαμπρὸν μετέωρον διατρέχον τὸν οὐρανόν. Οἱ ἀστέραι καὶ λαμπρὸν βόρειον σέλας ἐρώτισε τὸν οὐρανόν, καὶ τότε ἤρξατο πάλιν τῆς ὀδοιπορίας του. Ἄλλὰ τὴν ἐπαύριον τὸ πρῶτον ἐνόησεν ὅτι εἶχε παρέλθῃ τὸ πλοῖον κατὰ τέσσαρα μίλια: εἶδε δὲ καὶ νεαρὰ ἔγνη ἀκτου πλοίου του, καὶ πορθμὸλον δὲν εἶχε πρὸς ὑπερόψισίν του ἢ ὀπὼς δώσῃ εἰδῆσιν. (Ὁ γ' ἦττον ὄμιας ἐφύλασεν ἀθλαθῆς εἰς τὸ πλοῖον, ἀδιάρρονον, ὡς ὁ ἴδιος λέγει, ἂν ἐκοιμήθη μίαν νύκτα εἰς τὴν γιόνα, ἔχον ψύχος 15 βαθμῶν ὑπὸ τὸ μηδέν, γείτονα ἀγρίων ἀρκτων, καὶ αἰσίτες ὄν πρὸ εἰκασιπέντε ὠρών.

Εἶχεν ἤδη ἀρχισθῆ ὁ χειμὸν, ὁ δεκάμηνος χειμὸν τῶν πολικῶν τόπων, ἦταν οἱ ἄνθρωποι εἰς τὰς χώρας ἐκείνας ζῶντες ἐνταρριάζονται ἐπὶ τοῦ ἡμισίου ἔτους. Περὶ τῆς Καλιφορνέσιου οὐδὲν πλέον εἶχεν ἀκούσει ὁ Μακκλιούρ, ἀρ' ὅτου εἶχον χωρισθῆ εἰς τὸν Βορηνίου ὠκεανόν. Ἡ ἱστορία τῆς, καὶ ὅσον τὴ γνωρίζομεν σήμερον, δὲν ἦτον λαμπρὰ. Λεκατέσσαρος μόνον ἡμέρας μετὰ τὸν Ἰταστὴν διήλθε τὸν Περίγγιον πορθμὸν μετὰ ταῦτα δὲ, κωλυμένη ὑπὸ τῶν πάγων, καὶ ἀγροῦσα τῶν ἄλλων πλοίων τὴν αὐγὴν, ἐπέστρεψεν εἰς τὸν λιμένα Ἰρὰντλην, ὅπου καὶ ἠγγυροβόλησε. Τὴν 10ην Σεπτεμβρίου διήλθεν

ἐκ νέου τὸν Περίγγιον πορθμὸν. Ἄλλὰ τότε ἦδη ὁ Μακκλιούρ εἶχε προβῆ κατὰ 700 μίλια πρὸς τὸ βορειοανατολικότερον, κατὰ 10 μίλια βορειότερον, καὶ εἶχε σχεδὸν εὐρεῖ τὴν βορραιοδυτικὴν διόδον. Ἰταστος ἢ Ἐπιχειρητικὸς ἠναγαγκάσθη νὰ ὀδοιπορήσῃ καὶ ἐκ δευτέρου, καὶ νὰ παραχειμασθῇ εἰς Χογκ-Κόγκ.

Ὅταν δ' ἦλθε τὸ ἔαρ, καὶ ἦτον δυνατὴ ἡ δι' ἐκλύθρον ὀδοιπορία, ὀργανίσθησαν ἐξιγνιάσεως ἐκδρομαί. Ὁ ὑποπλοίαρχος Κρεσσονιὲλ μετὰ 25 ἀνδρῶν ἐπορεύθη πρὸς βορρᾶν, καὶ ἠεῖσθητε πᾶσαν τὴν ὑψηλὴν παραλίαν τῆς Περίγγιας νήσου, ἦτις ὑψοῦται εἰς 1000 ἢ 1400 πόδας. Ἐν 32 ἡμέραις διήλθε 320 μίλια, καὶ ὀδοιπόρησεν εἰκοσιτέσσαρας ὥρας ἐκί τῆς πολικῆς θαλάσσης. Εὐρε δὲ ἐν τῇ Περίγγια νήσῳ πλουσίας ἐκ προσχώσεως πεδιάδας καὶ κοιλάδας, πλήρεις ἀγέλων μοσχοβόλων βοῶν, ἐλάφων καὶ λαγωῶν. Ἡ γῆ ἐφαίνετο κατάλληλος εἰς ζῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' ἄνθρωπος δὲν ὑπῆρχεν αὐτόθι ὑπῆρχον ὄμιας πολλὰ ἔγνη ἀρχαίων οἰκισέων, ἐξ ὧν ἀπέδεικνύεται ὅτι ἐν ἄλλοις καιροῖς ὁ τόπος οὗτος ἦτο κατοικημένος, καὶ ὅτι φυλὴ τις ἐκ τῆς ἀρχαίας γενεᾶς, ἦς ἀγνωστος εἶναι ἡ καταγωγὴ, καὶ ἦτις περιαιεῖ τὸν πόλον, διέτριβε ποτὲ εἰς τὰ μέρη ταῦτα.

Αὐτοὶ ἀνημάρζουσιν ἑαυτοὺς Ἰνουῖτ ἦτοι ἀνθρώπους, αἱ δὲ Ἰνδοὶ τοὺς καλοῦσι Ἰσαμιθούς ἦτοι ἀνομήτους. Εἶναι δὲ λαὸς ἄνευ παραδόσεως, ἄνευ θρησκείας ἢ νόμων, καὶ ὅμοιοι δὲν εἶναι ἄγριοι. Τινὲς τῶν φυλῶν δὲν ἔχουσι λείψαν ἐκφράζουσιν τὸν πόλεμον. Εἶναι εἶδος ἀνθρώπων παιδαριώδης, εὐθυμοί, παύλογοι, πονηροί, φιλοκόλακες, χαίροντες εἰς τὴν μουσικὴν καὶ τὴν ἔργασιν, παῖδες τῶν πάγων, οὐδεμίαν ἔχοντες συγγενεῖαν μετὰ τῶν Ἰνδιῶν τῶν κατοικούντων τὴν βορρῆον Ἀμερικὴν, οὐδέποτε μεσοβάλλοντες τὸν βίον των, εἰσὶν οἱ αὐτοὶ σήμερον ὡς ἦταν ὅταν πρὸ δέκα ἐκατονταετηρίδων τοὺς εἶδον κατὰ πρῶτον οἱ Σκανδιναβοὶ, καὶ τοὺς ὠνόμασαν Σερλίγγι ἢ νάνους. Κατὰ τοὺς χαρακτῆρας τοῦ προσώπου, ἔχοντες κεκαλυμμένους τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ τὴν κεφαλὴν πλαγίως ὠγκωμένην, ὡς καὶ κατὰ τὴν θαυμασίαν μιμητικὴν αὐτῶν ἱκανότητα, ἠμοιάζουσι τοὺς κινεζοὺς. Ἄν εἶναι δὲ παντάπασιν δυσειδέεις, ἔχουσι μέλινους ὀφθαλμούς, εἰσὶ βοραχότιμοι μάλλον, διακρινόμενοι ἰδίως διὰ τὰ κάλλος τῶν χειρῶν καὶ ποδῶν των. Φέρουσι δέρματα ἀρκτικῶν ὕψιμων, καὶ ζῶσαν ἐντὸς καλυφθῶν χειμωπήκτων, ἐν αἷς οὐχὶ πῦρ, ἀλλὰ λύγνος χρησιμεύει εἰς φωτισμὸν καὶ θερμανσὶν καὶ παρασκευὴν τῶν ἐσθιδίων. Ἰνωστὸν εἶναι ὅτι ἡ τροφὴ προσφυλάττει κατὰ τοῦ ψύχους. Ἀυτομάτως τὸν χειμῶν τούτου νόμον γνωρίζων ὁ Ἰσαμιθός, τρώγει 14 λίτρας ὁμοῦ σκληρῶν εἰς ἕν γάμμα, καὶ 21 λίτρας τῆς ἡμέρας. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀρετὴ αὐτῆ εἶναι προῖον τῆς θερμικρασίας, δυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν πῶς βαρύνουσι ὑπέρονον ὁ Μακκλιούρ καὶ οἱ συντροφοὶ του, ὅταν εἶχον μόνον ἡμισίαν λίτραν κρέμας εἰς τὴν ἡμέραν.

Τρώγουσι δὲ καὶ μεγίστην ἐλαίου ποσότητα, οὐδὲ δύνανται νὰ ζήτωσι ὄνου αὐτοῦ. Καὶ αὐτὰ τὰ βρέφη

τρέφονται με λίπος κήτους. Η γημεία αποδεικνύει ότι η γημεία αυτού παράγει ζοϊκήν θερμότητα, και λυπηρόν ότι οι Εύρωπαιοί ναύται αϊθάνονται ανυπερήκων δειδιάν εις την γελαν αυτού. Τά πάντα φρίνονται αποδεικνύοντα ότι τὸ γένος τούτο μετηναστευσε πρὸς μεσημέριαν ἐκ τοῦ ἀπωτάτου και ἤδη ἀπροσπέλατου πόλου, ὅπου ἦτον ἡ πρώτη αἰτού φολακά. Καὶ ὅλον τὸ μήκος τῆς βορείας γραμμῆς τῶν ἀκτῶν πρὸς τὴν Μεμβίλλην νῆσον, και ἐπ' αὐτῆς ταύτης τῆς νήσου, και ἐπὶ τῆς Περιγγίας νήσον, εὐρίζονται ἕγη τῆς φυλῆς ταύτης, ἀπαδεικνύοντα ότι κατὰ μεμακρυσμένους χρόνους πᾶσα ἡ γῶρα ἦν ὑπ' αὐτῆς συνωμισμένη, ἂν και ἀνθρώπος ζῶν δὲν συνταράτῃ σήμερον τὴν σιγὴν τῶν ἀπεράντων τούτων ἐρήμων. Τὸ ρέμμα τοῦ πληθυσμοῦ ἀπεσύρθη πρὸς τὴν νοτίαν ἀκτὴν, τὴν πλησιεστέρην τῆ Ἀμερικῆ. Ἴσως ἡ Ρωσικὴ παράδοσις ἔχει βάσιν τινα, και ὑπάρχει ἡ ὑπῆρχεν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν πολιτικῶν παγετῶν ὠραία τις γῶρα, ὅθεν κατάγονται αἱ φυλαὶ αὐταί. Ὅπως δὴ ποτε, ἀποδείξει ὑπάρχουσι ότι ἡ θερμικρασία τῶν ἀρκτικῶν γῶρῶν ἦν ποτε ἀσυγκρίτως ὑψηλοτέρα, ἐκεῖ ὅπου σήμερον τὸ θέρος εἶναι εἰς τὸ πημαῖν τοῦ πάγου, ὁ δὲ χειμῶν πεντήκοντα ἢ ἐξήκοντα βαθμοὺς ὑπ' αὐτό. Εἰς τὴν Περιγγίαν νῆσον ὁ πλοίαρχος Μακκλιούρ εὐρε λειψάνα ἀπεράντου δάσους, ἐκτεινομένου ἐπὶ μακρῆς σειρᾶς ὄρεων, και ὅλας τὰς φάραγγας πλήρεις τμημάτων ξύλων καταχθέντων ἐκ τῶν δασῶν τούτων, ἂν και οὐδὲ ἐν δένδρον εὐρίσκειται εἰς τὰς υπερβορείους γῶρας, πέραν τῆς ἐξήκοστης μοίρας. Ὁ πλοίαρχος Μακκλιούρ καλεῖ τὰ λειψάνα ταῦτα ἀπολελιωμένον δάσος. Ἐλαβε δὲ μετ' αὐτοῦ ἐν τῶν ἐλαχίστων τμημάτων, ἔγον ἐπὶ ποδῶν μήκος και τριῶν ποδῶν πρὸς πλάτος, ὅπως τὸ φέρη εἰς Ἀγγλίαν, και τὸ παραδώσῃ εἰς τὸν σφοδρὸν τὰς ἐρευνας. Εἰς τὸ Βασίλειον ἀρωγήριον ὁ πλοίαρχος Μακκλιούρ εὐρε πρὸς τι δεκαπέντε ἡμετερογενεῖς λόφους, ἐντὸς μικροῦ διαστήματος πενήκοντα ἰργυρίων, και ἐξ αὐτῶν ἐξήρχετο πυκνὸς και λαπτρὸς καπνός, ὥστε ἐφαίνοντο ὡς λευκαὶ σπηλαί. Ὁ ἀκότωρ Σκορσεδῆς διασχρίζεται ότι ἡ θερμότης κατὰ τὸν πόλον εἶναι ἐπὶ τοῦ βορραίου θέρους αὐτοῦ, κατὰ ἐν τέταρτον μείζων τῆς θερμότητος τοῦ ἰσημερινοῦ, ὥστε κατὰ τοῦ πρώτου χρόνου τῆς κλάσεως, πρὶν σωρευθῆσαι ἐνταῦθα γιόνες και πάγοι, τὸ κλίμα τῶν μερῶν τούτων ἐδύνάτο νὰ εἶναι ἀνάλογον πρὸς τὸ τῶν τροπικῶν. Ἀλλ' ἀφ' ἴσου αἰδὸν μετὰ αἰῶνα ἐσάρουσαν παγετούς και ἐπύκνωσαν τὴν γιόννα ἡ θερμικρασία βαθμηδὸν ἐταπεινώθη, μέχρις οὐ ἡ υπερβορεία τῶν ἀνθρώπων φυλῆ, ἠμοία εἰς τὴν πορείαν τῆς πρὸς τοὺς παγοσκοπέλους, κατῆλθε πρὸς τὰ νοτιώτερα, βιασθεῖτο ὑπὸ τῶν παγετῶν νὰ ζήτησῃ κλίμα μᾶλλον κατοικητόν.

Εἰς τὴν μεγάλην γῶραν, τὴν πρὸς μεσημέριαν ἀκαλυφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ πλοίαρχου Μακκλιούρ, και ἐπωνομοθεῖσαν γῶραν τοῦ ἡγεμόνος Ἀλβέρτου, εὐρέθη οἰκοῦσα ἀρχιγενῆς φυλὴ ἡμερος, ἧτις οὐδέποτε εἶχεν ἰδῆ Εὐρωπαιοῦς. Οὐδεμίαν εἶχον παράδοσιν πῶς εἶχον ἔλθῃ ἐνταῦθα, και οὐδέποτε ἐγκαταλεί-

πουσι τὸν ἐρημον τούτον τόπον. Πολιτικὰ δὲλα δὲν εἶχον παντάπασι, οὐδέποτε εἶχον ἰδῆ σίδηρον, ἀλλ' ὅλα τὰ θηρευτικὰ ἐργαλεῖα τῶν ἡστων γαλλῶν, διότι ὁ γαλλὸς εἶναι εἰς τὸ μέρος εἰεῖτο ἀρθουός ὡς αἱ λίθοι. Ὁ πλοίαρχος Μακκλιούρ τοὺς ἐπεσκέφθη μετὰ τοῦ διερηκῆος του, ὅπως ἐρευνήσῃ περὶ τοῦ θρηγκλίνου. Κατ' ἀρχὰς ἐτρέμμισαν οἱ ἐγγῶροι οὗτοι μεγάλοι, και ἐνευσαν εἰς τοὺς Εὐρωπαιοὺς νὰ μὴ πλησιώσωσι, κράζοντες μεγαλοφώνως, «ὦ! πολὺ φοβούμεθα!» Ἀλλ' ἐνθαρρυνθέντες διὰ τινῶν δόρων, και διὰ τῆς παρουσίας τοῦ διερηκῆος, ὅστις ἐδύνατο ἐντελῶς νὰ συνομιλῇ μετ' αὐτῶν, διότι ἡ γλῶσσά των ἦν ἡ ὁμιλομένη και ἐν Ἀφρικῆ, συγκατένευσαν εἰς συνδιόλυσιν, ἀλλὰ περὶ τῶν πλοίων οὐδὲν ἐγγνώριζον. Περιεργον ὅτι αὐτῆ ἡ ὀλίγων σιγῶν συνομιλίᾳ μετὰ τινῶν ἀρκτικῶν ἀρκτικῶν ἦν ἡ μόνη μετ' ἀνθρώπων κοινωνία ἦν ἐλαττον ἐπὶ τρία ὄλα κληρα εἶναι ὁ πλοίαρχος Μακκλιούρ και οἱ ὀπαδοὶ του.

Ἐπὶ δέκα μῆνας ἔμενον ὁ ἑκαστὸς ἀκινήτος ἐμπειραζόμενος εἰς τὸν παγοκόπελον. Μετὰ ταῦτα δὲ, κατ' ἰούλιον τοῦ ἐπομένου ἔτους, 1851, ἐπροσπάθησαν νὰ ἐλευθερώσωσι τὸ πλοῖον, ἰζηγνύοντες τὸν πάγον, και εὐδύνησαν πρὸς τοῦτο εἰς τὴν θάλασσαν, ἐντὸς πηλίνου ἀρκτικῶν πυρίτων ἔσαν δεχόμενοι τρικυνητὰς λίτρων πυρίτιδος. Ὁ πάγος εἶχεν εὐθεκὰ ποδῶν πάγος, και τετρακοσίων ποδῶν διαμέτρον. Οὐχ ἦτον ὅμως τὸ πείραμα ἐπέτυχε θυμασσίως, και σχισθέντος τοῦ πάγου καὶ ὅλας τὰς διευθύνσεις, τὴ πλοῖον διήλθεν εὐκόλως. Ἀλλ' ὁ πάγος δὲν μετεμεινέτο ἀπὸ τὸ στήριον τοῦ πορθμῶ τοῦ Πάρρη, δι' ὅλου τούτου τοῦ ἀρκτικῶν θέρους δι' ἡ ἐστράφησαν ὅπως ἀποπειραθῆσαι τῆς διόδου διὰ τῆς βορείας πλευρᾶς τῆς Περιγγίας νήσου, διότι ἡ ζουρην ὁ Μακκλιούρ ὅτι ὑπῆρχε διόρυξ μεταξὺ αὐτῆς και τῆς νήσου Μεμβίλλης. Ἐκ δευτέρου λοιπὸν περιεπέλευσαν τὴν ὑψηλὴν μεσημέριαν ἀρωγήριον, τὸ ἐπὶ νότον τοῦ Νέλσονος, και εἰς τὴν δυτικὴν πλευρὴν εὗρον τὴν γῶραν κεκαλυμμένην ὑπὸ γλῶας πρηνῆς. Πολυάριθμοι γηῶν ἀγέλας ἔβασκον ἐπ' αὐτῆς, παμπληεῖς νῆσται ἐπέτων πέριξ, και ἔλαφαι και βῆες ἐνεμῶντο τὰς προσινοὺς κοιλιάδας. Ἀλλὰ πρὸς βορρᾶν προχωρήσαντες, εὗρον πάλιν τὸν πάγον, τὸν ὅλον καταπληκτικῶν ἔχον τοῦ πολιτικοῦ πάγου, φεραμένου πρὸς ἀκτοῦς ὑπὸ ἰσχυροῦ δυτικοῦ ἀέμου. Ἀπαξ μέγας παγοκόπελος ὑψῆθη ἐπὶ τριακόνα ποδῶν καθεῖτος ὑπὲρ τὴ πλοῖον, ἀπειλῶν νὰ καταπέσῃ και νὰ τὴ συντρέψῃ ὅταν αἴτης ἐγγίσῃ και ἐτακοπίσῃ. Ἄφαις αὐτὸ ἀλαβῆς. Καὶ αἰθῆς τὸ πλοῖον συνεκλήθη μετὰξὺ δύο πάγων και ἠναγκάσθη νὰ τοὺς παρακολουθῇ ἀναγκασίως. Ὁ Μακκλιούρ ἀπεπειράθη νὰ σχίσῃ τοὺς ὄγκους τούτους διὰ 150 λίτρων πυρίτιδος, και ἐπέτυχε. Ἄν ὅμως πέντε λεπτὰ περισσώτερον ἔμεναι τὸ πλοῖον αἰχμηλωτον, κατεσυντρίθετο ὡς κέλυφος κορύου. Ἀλλοτε 250 λίτρα πυρίτιδος τοῖς ἠναγκάσαν ἀναχωρηθῆσαι εἰς λιμένα ὅπου διέμενον ἀσφαλεῖς κατὰ τοῦ πολιτικοῦ πάγου, τοῦ ὀγκωδέστερου και καταπληκτικωτέρου ἀφ' ὅσους εἶδε ποτὲ ἀνθρώποις ὁ-

φθαλμοῦς. Τὴν 24ην ἔφθασάν εἰς λιμένα ἀσφαλῆ, πρὸς μεσημέριαν, ἐν ᾧ ἡ μεγάλη πολιτικὴ πίεσις διήρχετο πρὸς τὰ βορειανατολικά. Ἐνταῦθα ἐπάγωσαν τὴν 24 Σεπτεμβρίου 1851, και ἐκεῖ μένει τὸ πλοῖον τῶν μέχρι τοῦδε δεδεμένων ὑπὸ τῶν πάγων. Τρεῖς χειμῶνας ἔζησαν ἐντὸς ταύτης τῆς παγετώδους φυλακῆς, ἡ ἦν, εἰς εὐγνώμονα ἐνθουῶσιν τῶν πάντοιων κινδύνων ὡς διερῶνουμεν ἐν τῷ διάπλω τῆς τρομερᾶς ταύτης πολιτικῆς θαλάσσης, ἀνομιάσαμεν, ἔγραψεν ὁ πλοίαρχος Μακκλιούρ πρὸς τὸ ναυαρχεῖον, *Λιμένα ἐλέσσε.*

Ἡ περὶ αὐτοῦ γῆ ἦν ἄγονος ἀργίλος, ἄνευ φυτοῦ ἢ ἔχουσι τινος ζώου, μελανῆ, γυμνῆ και ξηρᾶ, ὅπως διάφορος εἶς δυτικῆς παραλίας. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκεῖνης αἱ μερίδες τῆς τροφῆς τοῦ πληρώματος κατεβιάσθησαν εἰς τὰ δύο τρίτα τῶν συνήθων, διότι ἀγνωστος ἦτον τῆς διαμονῆς αὐτῶν ἡ διάρκεια. Ἐτυχεῖς ὅμως ἡ θῆρα ἠῆσαν τὰ ἐφόδια των, και ὑπῆρξεν ἐποχὴ καὶ ἦν χίλιαι λίτραι κρέατος θηρίων ἐκρέμαντο εἰς τὰς ἀποθήκας των. Αἱ ὄλου τοῦ χειμῶνος τοὺς ὑπερμεθία ἢ ἐλπίς ἦν κατὰ τὸ ἐπὶ ἡ θελον εὐρεῖ πᾶν ὅτι ἠθελον εἰς τὴν νῆσον Μεμβίλλην. Ἡ πλοῖον, ἡ καὶ ἀποθήκην ἐφοδίων ἐγκαταλειφθεῖσαν δι' αὐτοὺς ὑπὸ τοῦ πλοίαρχου Λυστίνου, διότι ἐνταῖς Σανδδύχαις νήσοις εἶχον ἀκούσει περὶ τῆς ἀποστολῆς του ἐνταῦθα. Ἐπομένως, ἔμα ἀρχομένους τοῦ Ἀπριλίου, ὁ πλοίαρχος Μακκλιούρ ἀπέβλεπεν ἐκεῖ ἐντὸς ἐλευθέρων. Ἡ ὀδοποιία διήρχετο δεκαοκτὴ ἡμέρας, ἀλλ' ὅταν ἐφθασαν εἰς τὸν γαιμερινὸν λιμένα, δὲν εὗρον οὔτε πλοῖον, οὔτε ἐφόδια, ἀλλὰ μόνον σημείωσιν τῆς κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐπισκέψαις ἐνταῦθα τοῦ ὑποπλοίαρχου Νιακ Κλιντόν. Ὅχι ἐφόδια! Κακὴ ἀγγελία διὰ τὸ πλήρωμα! Ἀξιοκατάκριτος ἀμέλεια τῶν πλοίαρχων Λυστίνου και ὀμιμάνη! διότι ἐγγώριζον ότι ὁ Βασίλης εἶχε διαταγῆν νὰ φθάσῃ ἐν ἐδύνάτο εἰς τὴν Μεμβίλλην νῆσον, και ἐνῶ τῶσους ἀκαταλόγητους εἶχον εὐκολίας, και ὀλοκλήρον στόλον ὑπὸ τὰς ὀδηγίας των, ἐγκαταλείπουσι τὸν Μακκλιούρ και τοὺς γενναίους συντρόφους του μετὰ τοῦ μόνου των πλοίου, εἰς τὸν κίνδυνον ν' ἀποθάνωσι τῆς πείνης. Ἄν και αἱ λοιπαὶ ἐπιχειρήσεις τόσον ἀπερισπέπτως διευθύνθησαν, ὡς φραγκλίτος ἀπέθανεν ἴσως λιμότητων, ἂν και δεκαπέντε στόλους ἔπεμψεν ἡ Ἀγγλία εἰς ἀναζήτησίν του, ὡς ἐκινδύνευσεν ἀποθάνῃ ὁ Μακκλιούρ, ὄντος πλουσίου στόλου τούτου πλησίον του.

Εἰς τὴν Μεμβίλλην νῆσον ὁ πλοίαρχος Μακκλιούρ ἐπέγραψε τὸ ὄνομα του ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ λίθου, τοῦ φέροντος τὸ ὄνομα τοῦ γενναίου Πάρρη, προτέτι δὲ και τὴν θέσιν τοῦ πλοίου του. Ἀυτὴ δὲ ἡ ἐπιγραφή ἐγένετο ἡ αἰτία τῆς σωτηρίας αὐτοῦ και τοῦ πληρώματος του ἀκριβῶς μετὰ ἐν ἔτος. Τὸ θέρος τοῦ 1852 παρήλθε, και ὁ ἥλιος οὐδέποτε ἐφάνη διὰ τῆς ὀμίχλης, οὐδέποτε ἐσχίσθη ὁ πάγος, και πᾶσα ἀπελευθερώσεως ἐλπίς ἐφαίνετο ἀπολεσθεῖσα. Εἶχον ἤδη περιορισθῆ εἰς ἡμίσειαν λίτρων κρέατος καὶ ἡμέραν, εἰς κλίμα ὅπου ἐδύναντο νὰ τρώωσι τέσσαρας. Ἡ διαθέσις πῶν ἀνδρῶν ἤρχισεν ἐνδίδουσα, ἤρχισαν αἰ-

σθανόμενοι ἑαυτοὺς ἐγκαταλειμμένους, και ὅσα δεινά ἐφερον πρὶν ἐλαφρῶς, ἤρχισαν νὰ βαρύνωσιν ἐπ' αὐτῶν ἡδῆ. Ἡ μακρὰ, ἀδιαλείπτως νύξ, ὁ διηνεκῆς τῆς πείνης νιγμός, και ὁ τρόμος ὁ ἐπερχόμενος αὐτοῖς ὡς πρὸς τὸ μέλλον, ἐμῆκνον και φοβερόν κατέστησαν τὸν χειμῶνα τούτον. Τὴν 8 Σεπτεμβρίου 1852, δύο ἔτη μετὰ τὴν κάθειρξίν των ἐντὸς του πάγου, ὁ πλοίαρχος Μακκλιούρ συνεκάλεσε τὸ πλήρωμα, και τοῖς ἠγγέλειεν ὅτι, ἐπειδὴ ἐπέλιπον τὰ ἐφόδια, και ἐλπίς ἀπελευθερώσεως δὲν ἐφαίνετο ὑπάρχουσα, κατὰ τὴν προσηγῆ ἀπρίλιον ἐμελλε ν' ἀποπέμψῃ τὸ ἡμιτὸ πλήρωμα εἰς Ἀγγλίαν, αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν ἐπιλοιπῶν νὰ μείνῃ ὅπως προσπαθῆται νὰ σώσῃ τὸ πλοῖον του. Ἄν δὲ τοῦτο ἐφαίνετο διόλου ἀδύνατον, ὅα τὸ ἐγκατέλειπε και αὐτὸς, και κατὰ τὰ 1854 ὅα ἐπέστρεψε δι' ἐλευθέρων εἰς τὸν Λεοπόλδιον λιμένα, ἐντὸς τοῦ πορθμῶ τοῦ Πάρρη, ὅπου ἠθελον εὐρεῖ πλοῖον και ἐφόδια. Τὸ πλοῖον ἦτον ἐντελῶς σῶον, δὲν ἠθελον ἐπομένως νὰ τὸ ἐγκαταλείψῃ, μὴ εὐμενῆς τις στρροφή τοῦ καιροῦ ἐν ὄρα καταλλήλῃ λύσῃ τὰ δεσμά του, και διαθᾶς διὰ τοῦ πορθμοῦ, ἐκτελέσῃ οὔτως ἐντελῶς τὴν βορειοδυτικὴν διάδοσιν. Ἐ μέσῳ τούτων περιστάσεων ἡ 24η τοῦ Ὀκτωβρίου, ἡ δευτέρα ἐπέτειος ἡμέρα τῆς εὐρέσεως τῆς διόδου, πανηγυρίσθη ὡς εορτῆ, δι' ἀσμάτων και δι' ὀρχήσεων, και τὸ σκοτεινὸν μέλλον, και τὰ δεινά τοῦ παρόντος, τὰ πάντα ἐλητηρονήθησαν ἐν τῇ υπερηφάνῳ ὀλλ' ἀνδιδοτελεῖ συναισθήσει τῶν ὄσα κατώρθωσαν ὑπὲρ τῆς δόξης τῆς πατρίδος των.

Κατ' εὐτυχίαν οἱ θηρευταὶ των τοῖς ἐφερον νέαν τροφήν, διότι αἱ ἔλαφαι δὲν ἀναχωροῦσιν ἐν χειμῶνι, και μετὰ ταπεινῆς εὐγνωμοσύνης ὁ ἀγαθὸς πλοίαρχος εὐχαριστῆ τὴν θεὸν διὰ τὴν πολυεύσπλαγγνόν του ταύτην βοήθειαν, ἧτις τοὺς ἔσωσε τῆς πείνης. Καὶ τὰ Χριστοῦγεννα ἐπίσης, τὰ τελευταῖα ἢ πανηγύρισαν ὄλοι ὄμοῦ, εορτάσθησαν και αὐτὰ προσηκόντως, και πλήρεις μερίδες τοῖς διενεμήθησαν τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐκ τῶν κενῶν των ἀποθηκῶν. Τὸ πλήρωμα εἶχεν ἀποφασίσει νὰ καταστήσῃ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἀξιομνημόνευτον. Ἐκαστὴ τράπεζα ἐφωταγωγήθη λαμπρῶς, και ἐτοιμάσθη ὑπὸ τῶν κοσμητῶν τοῦ πλοίου διὰ διαφόρων ζωγραφικῶν, αἰτίνας παρίσταν τὸ πλοῖον καὶ ὅλας τὰς κινδύνους. Καὶ ὅμως οἱ φαιδροί, οἱ εὐθυμοὶ ἐκεῖνοι, πρὸ δύο ἐτῶν ἦσαν ἐγκαταλειμμένοι εἰς πάγον, και ἀποκακομμένοι πάσης ἀνθρωπίνης κοινωνίας και βοήθειας, ὡς ἂν ἦσαν ἐντὸς τοῦ πάγου. Ὅποιαν τιμὴν περιποιεῖ ἡ περιστάσις αὐτὴ εἰς τὴν χαρακτηρὰ τοῦ κυβερνήτου των, ὅστις κατώρθωσε νὰ διατηρῇ ὑπομονὴν, ἀνδρείαν, γεννικότητα, ἀκόμη και εὐθυμίαν μετὰξὺ τῶν περὶ αὐτὸν, ἐν μέσῳ τῶν μεγίστων δεινῶν ὅσα ἀνθρώπινος νοὺς δύναται νὰ φαντασθῇ. «Ὅταν ἐβλεπον τὴν φαῖδρον ἐκείνην κύκλον, γράφει ὁ Μακκλιούρ εἰς τὴν ἐπιστημὴν του ἀλληλογραφίαν, βαθεῖαν ἠσθανόμην εὐγνωμοσύνην διὰ τὰς παιδικὰς χάριτας δις ἐθαψίλευεν ἡμῖν ἡ ἐλεῆμων Πρῶτασι, εἰς τὴν μόνην ἀνῆκει πᾶς αἶνος και πᾶσα δόξα διὰ τὰς

ἀκείρους ἐνεργεσίας της. ἡ Ὀκοῖα εὐγενῆ αἰσθήματα καὶ πόσον ὠραῖον νὰ βλέπωμεν τὴν πρόσθετον ἐκείνην δύναμιν ἢ ἢ πρὸς Θεὸν πίστις περιποιεῖ εἰς τὸν μέγιστον φυσικὸν ἠρωϊσμόν!

Τὴν 3ην Μαρτίου ἐξελέγησαν ἐκ τοῦ πληρώματος ὅσοι ἐμελλον ν' ἀποπλεύσωσιν οἰκάδε, καὶ πληθεῖς μερίδες τοῖς ἐδόθησαν, ὅπως δυνηθῶσι ν' ἀνθέξωσιν εἰς τὴν ὁδοπορίαν. Τινὲς ἐξ αὐτῶν, ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ ὑποπλοίαρχου Ἀσσελλου, ἐμελλον νὰ διευθυνθῶσι δι' ἐλκλύθρων πρὸς τὴν Μελοβίλλην νῆσον. ἐκεῖθεν δ' εἰ δυνατόν εἰς τὴν νῆσον Πείργην, ὅπου ἦν ἐλπίς νὰ εὕρωσι πλοῖα καὶ ἐφόδια. Ὅτεροι δὲ, ὁδηγούμενοι ὑπὸ τοῦ ὑποπλοίαρχου Κρεσσουέλλου, ἐμελλον νὰ προβῶσι διὰ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Μακένζη πρὸς τὸ προσεχέστερον Ἀμερικανικὸν ἐμπόριον. Ὁ Μακλιούρ καὶ οἱ ἐπίλοιποι ἐμελλον νὰ μείνωσιν εἰς τὸ πλοῖον. Ἡ 15η Ἀπριλίου 1853 ἦν ἡ διὰ τὴν ἀναχώρησιν πρὸς διορισθεῖσα ἡμέρα. Ἐπεκράτει δὲ νόσος τότε εἰς τὸ πλοῖον, καὶ γενικὴ κατῆφεια.

Τὴν νύκτα τῆς 5ης Ἀπριλίου ὁ Μακλιούρ ἠτόιμασε τὰς πρὸς τὸ Ναυαρχεῖον ἐπιστολάς του, καὶ ἐγράψεν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Γ. Βάκ, καὶ ἑτέραν πρὸς τὴν μόνην ὁμομήτριον ἀδελφὴν του, ἐν ἣ τῇ λέγει πῶς προσέβησαν νέαν δάφνην εἰς τῆς ἀρχαίας Ἀγγλίας τὸ ὄνομα καὶ τὴν δόξαν, καὶ συμβῶν ἀξιωμακόμενον εἰς τὴν παρούσαν βασιλείαν. Ἀλλὰ δι' ὅλης τῆς ἀλληλογραφίας του οὔτε ἐρωτήματός φέρεται οὔτε ἰδιαιρέσεια, μόνον δὲ ἡ ἐλπίς ἐκφράζεται, ὅτι τὸ ναυαρχεῖον δὲν θέλει ἀντειπεῖ εἰς τὴν μικρὰν καὶ εὐσυγχώρητον φιλαυτίαν του, τοῦ νὰ παραμείνῃ εἰς τὸ πλοῖόν του, μέχρις οὗ ἐπαναβῆν αὐτὸ, εἰ δυνατόν, ὡς τρόπαιον ὀπίσω εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Ἐν δὲ τῇ πρὸς τὸν Βάκ, τὸν ἄλλοτε ἀγαπητὸν συνοδοιπόρον του ἐπιστολῇ, μόνην προσωπικὴν χάριν ζητεῖ, ἂν προῦχαιτο νὰ προδιβασίῃ, τὸ δίπλωμά του νὰ χρονολογηθῇ ἀπὸ τῆς 26 Ὀκτ. 1850, τῆς ἡμέρας τῆς ἀνακαλύψεώς του. Οὕτως εἶπεν ὁ Μακλιούρ τοὺς τελευταίους τοῦ λόγου πρὸς τὸν φίλον πρὸς τὴν ἀδελφὴν καὶ πρὸς τὴν πατρίδα του, καὶ μετὰ ταῦτα ἔμεινεν ἀταράχως προσδιδέπων τὸ μέλλον. « Ἄν οὐδὲν περὶ ἐμοῦ ἀκουσθῇ τὸ προσεχές ἔσος εἰς τὸν λιμένα τοῦ Λεοπόλδου, γράφει πρὸς τὴν ναυαρχεῖον, πρέπει νὰ συμπεράνητε ὅτι συνέβη τις ὀλεθρία καταστροφή, καὶ ὅτι ἡ παρεσιρρημὴν εἰς τὸ πολικὸν πέλαγος, ἢ συνετρίφθημεν εἰς τὸν πορθμὸν τοῦ Βόρρω. Ἐν τῷ αὐτῷ περιπτώσει μὴ πέμπετε πλοῖον πρὸς βοήθειαν ἡμῶν, διότι θέλομεν ὅλοι ἀποθάνει τῆς πείνης. Μὴ βίφοκινδυνεύετε ζῶντας εἰς ζήτησιν βεβαίως τελευτησάντων. » Πανταχοῦ λόγου γενναϊότητος ἀτρομότητος, οὐδαμοῦ δὲ ἀπογνώσεως λέγει: Ὁ Ροδερίκος Μουρχησῶν, πρόεδρος τῆς Ἀγγλικῆς γεωγραφικῆς εταιρίας, ὁμιλῶν περὶ τοῦ ὕψους τῶν ἐπιστολῶν τούτων πρὸς τὸ Ναυαρχεῖον, ἔλεγεν, ὅτι ἀπὸ τοῦ Κοῦκ ποτὲ πλοίαρχος δὲν ἐγράψεν ἐπισήμως ἐπιστολάς, αἵτινες θέλουσι μάλλον ἀκαταστρέφως παραμείνει ἐντετυπωμέναι εἰς τῶν Ἀγγλῶν τὴν μνήμην. »

Ἄλλ' ἐν τῷ ἔργῳ τοὺς ἀταράχους καὶ εὐγενεῖς

ἐκείνους λόγους, ἢ βοήθεια ἤγγιζε, βοήθεια τὸσοῦτον ἀπροσδόκητος, ὥστε ὅταν ἐφάσσε, τὸ ἐκπεπληγμένον πλήρωμα ἠρνεῖτο εἰσεῖν νὰ τὸ πιστεύῃ. Τρεῖς διεθίσσαν φοβεροὺς γεμῖδας ἐγκαταλελειμμένοι εἰς τὴν σιγὴν τῆς ἐρήμου, τρία ἔτη, καὶ ἂ ἦσαν ἀποκεχωρισμένοι τοῦ ζῶντος κόσμου, ὡς ἂν ἦσαν νεκροί, καὶ ἦδη ἀπὸ τῶν παρατόπων τῶν τάφον ἀνακαλοῦνται ὑπὸ φωνῶν ἀνθρωπίνων καὶ φιλικῶν, καὶ φιλικῶς τοῖς ἐκτείνονται χεῖρες. Ἡ ὕψις των τοῖς ἐφαίνετο ὡς ἐκ νεοῦ ἀνάστασις.

Ἐνθυμῆται ἴσως ὁ ἀναγνώστης ὅτι ὁ πλοίαρχος Κέλλετ, χωρισθεὶς ἀπὸ τὸν Μακλιούρ ἐν ἔτει 1850, ἐπέστρεψεν εἰς Ἀγγλίαν. Ὀλίγον μετὰ ταῦτα ἐξέπεμψεν ἐν νέου, ὡς κυβερνήτης τῆς Ἀμερικής (Ἡεζολιούτ), ὅπως διὰ τοῦ Ἀτλαντικοῦ προβῆ πρὸς τὴν νῆσον Μελοβίλλην. Φθάς ἐνταῦθα, εὔρε, πρὸς μεγίστην τοῦ ἐκπλήξιν, τὴν ἐπιγραφήν ἣν εἶχεν ἀφήσει ὁ Μακλιούρ ἐν ἔτει Ἀπριλίου 1851, μετ' ἐπιστολῆς ἐξ ἣς ἔμαθε τὴν διάβασιν τῆς πολιτικῆς ἡμετέρας, τὴν ἀνακάλυψιν τῆς διόδου, καὶ ὅτι ὁ πάντα ταῦτα κατορθώσας φίλος του, ἔμεινεν ἤδη εἰς ἀπόστασιν ἥτις εὐκόλως διατρέχεται ὑφ' ἐλκλύθρων, κινδυνεύων ν' ἀποθάνῃ τῆς πείνης. Ἄμα λοιπὸν ἐπέστρεψεν ἡ καιρὸς, ὁ ὑποπλοίαρχος τῆς Ἀπαρτίας Πίμ, ἐξέπεμψεν ἐπὶ ἐλκλύθρων πρὸς τὸ πεπηγμένον πλοῖον εἰς τὸν λιμένα τοῦ Λεοπόλδου.

Τὴν νύκτα τῆς 5ης Ἀπριλίου εἶδομεν ὅτι ὁ Μακλιούρ εἶχε κλείσει τὰς ἐπιστολάς του, ὅπως παραδώσει αὐτὰς εἰς τοὺς ἀναχωροῦντας, αὐτὸς δὲ ἀπερῆσεν ὀλόκληρον ἔτι ἐμνηστὸν νὰ ἐκτελῇ ἐν τοῖς πάγοις εἰς πάντα κίνδυνον καὶ εἰς πᾶσαν στέρησιν, ἀνευ ἐλπίδος βοηθείας ἀπὸ ἀνθρώπων. Ἀνέτειλεν ἡ ἐπιπέτα, ἡ 5η Ἀπριλίου, καὶ ὁ ὄριζον ἦν θλιβερὸς καὶ κατηρῆς ὡς καὶ τὰς προλαβοῦσας. Ἄλλ' αἴφνης ἠκούσθη ἡ φωνὴ τοῦ σκαποῦ κράζοντος: « Συνοδεία ὁδοιπόρων! » Ὁυδαίς ἤθελε νὰ τὸ πιστεύῃ. Ἡ κατάσταση τῶν ἦσαν τῷ αὐτῷ, ὡς χαρμύνων ἀγγελία τοῖς ἐφαίνετο ἀδύνατος. Ἄλλ' ἡ φωνὴ ἐπανάλαβε τὴν ἀγγελίαν. « Ἰσον τὸ πλήρωμα, πάντες οἱ ἀξιωματικοὶ, ἐρρίφθησαν τότε εἰς τὸ κατὰστρωμα, καὶ εἶδον ἄνθρωπον τρέχοντα πρὸς αὐτοὺς διὰ τῆς χιόνος.

« φαντάσθητι, γράφει ὁ Μακλιούρ ἐν ἰδιαιτέρῳ ἐπιστολῇ, ὀλόκληρον πλήρωμα, τεθαμμένον ἐν τῷ τύμβῳ ὑπερμεγέθους, φερῶν ἑαυτὸ ὡς ἀποκεχωρισμένον τοῦ κόσμου, καὶ οὐδὲ ἐν ἐξημενησμένον ὄν εἰς ἀπόστασιν διττῶν μιλίων περίε, ὅταν αἴφνης, ξένον θέαμα! εἰς μόνος ὁδοιπόρος (διότι τοὺς λοιποὺς ἐκρυπτον εἰσέτι οἱ πάγοι), μέλας ὡς ὁ Ἐρεβος, φαίνεται ταχέως προχωρῶν πρὸς τὸ πλοῖον, ἐνίστη φιλικῶς χειρονωμῶν πρὸς ἡμᾶς, κατὰ τὸν τρόπον τῶν Ἰσκιμῶν. Ἡ ἐκπλήξις, ἡ ταραχὴ μου, ἦσαν ἀπερίγραπτοι. Μεταξὺ σπεύδων πρὸς αὐτὸν ἐστάθη, σχεδὸν δισταζῶν ἂν δὲ ἦν κατόικος τοῦ κάτω κόσμου. « Τίς εἶ σύ, πόθεν ἔρχεσαι; » ἠρώτησεν ὁ Μακλιούρ· ὁ δὲ ξένος, εἰς τὴν πλευρὴν του ἤδη ἀνέκρην: « Ὑποπλοίαρχος Πίμ, Ἐρῶλδος, πλοίαρχος Κέλλετ. » Αἱ λέξεις αὗται ἐφάνησαν ἀκατανόητοι

εἰς τὸν Μακλιούρ, διότι ὁ πλοίαρχος Κέλλετ ἦν ὁ τελευταῖος ἄνθρωπος οὗ τὴν χεῖρα ἐσφιγξεν εἰς τὸν πορθμὸν. « Ἄλλ' ἡ ἐκπλήξις μου, λέγει, μὴ μόνον στιγμὴν διήρκεσε, καὶ τὸ φάντασμα ἐφάνη τῷ ὄντι ὅτι εἶχεν ὀσῆ καὶ σάρκα. Ἐν τῷ ἄμα, ἐν τῇ ἐκχειλίσει τοῦ αἰσθηματός μου, ἐρρίφθη καὶ τὸν ἤρασα ἀπὸ τὴν χεῖρα. Φωνὴν δὲν εἶχον ἢ ὑπερχειλῆς καρδίαν ἐδέσσευε τὴν γλῶσσαν. Ἀκούσαν τὸ πλήρωμα ὅτι ἐκατὸν πενήκοντα μίλια μόνον μακρὰν περιέμενον ἡ βοήθεια, ὅλοι ἐξώρησαν ἐν νόσον των, οἱ ὕγιεις τὴν κατῆρειάν των. Πανταχοῦ ἤδη ζωὴ καὶ ἀγαλλίασις ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ μεταβλήθη ὅλον τὸ πλήρωμα. Πιμπορὸν πολλὰ νὰ σοὶ γράψω εἰσέτι, οὐχὶ ὅμως νὰ σοὶ δώσω μεμακρυσμένην κἂν ἔννοια τῆς σκηρῆς ἐκείνης. Σοὶ λέγω μόνον, φαντάσθητι νεκροῦς ἀναστάντας προσπάθησον νὰ συλλάβῃς τὴν τοιαύτην εἰκόνα. Περισσότερα περιττὸν νὰ σοὶ εἰπῶ. »

Ἐπὶ πολλὰς ὥρας συνηγμένοι οἱ ναῦται ἀπὸ δύο καὶ τρεῖς, ὁμιλοῦν ζωηρῶς, καὶ πολλοὶ ἐδόξαζον τὴν ἀε ποτε ἐπὶ τῶν θνητῶν ἀγροπύουσαν Ἡρίαναια. Καὶ ὅμως εἰσέτι ὁ νόσος των δὲν ἐδόνατο νὰ συλλάβῃ ἐντελῶς τὴν παραδόξον καὶ ἐκ θαύματος γενομένην μεταβολὴν τῆς τύχης των. Τὴν ἐπύκρυν ὅτι ἀριστον περιεῖχε τὸ πλοῖον, τοῖς παρεστῆ ὅπως αὐτήσῃ τὴν εὐθυμίαν των, τὴν δ' ἐπιούσαν ὁ πλοίαρχος Μακλιούρ μετὰ τοῦ ὑποπλοίαρχου Πίμ ἀναχώρησαν πρὸς τὴν Μελοβίλλην νῆσον, ἀφ' οὗ τὰ πάντα διέθεσαν ὅπως ὁ ὑποπλοίαρχος Κρεσσουέλλος τοὺς ἀκολουθήσῃ κατόπιν μετὰ τῶν ἀσθενεστέρων ἐκ τοῦ πληρώματος. Ἐν τούτοις δύο συνέβησαν θάνατοι, καὶ ἕτερος εἶχε συμβῆ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν, συνέπεια τῶν μακρῶν αὐτῶν ταλαιπωριῶν καὶ στερήσεων.

Ὁ πλοίαρχος Κέλλετ περιγράφει οὕτως ἐν ἰδιαιτέρῳ ἐπιστολῇ του τὴν ἐπὶ τῆς Μελοβίλλης νήσου συνέντευξιν. « Ἄθη εἶναι τῶντι πανηγυρικῆ δι' ἡμᾶς ἡμέρα, καὶ πρέπει νὰ ἐορτάζηται ἐσεῖ ὑπὸ τῶν ἀπογόνων μας. Περὶ τὰς ἐννεα σήμερον τὸ πρῶν ὁ σκοπὸς μας ἀνήγγειλε συνοδείαν προσερχομένην δὲν δύναμαι νὰ σοὶ περιγράψω τὰ αἰσθήματα μου ὅταν ἤκουσα ὅτι ὁ πλοίαρχος Μακλιούρ ἦν μετὰξὺ αὐτῶν. Ἀμέσως ἐσπευσα πρὸς αὐτόν, καὶ τῷ ἐσφιγξα ἐκ καρδίας τὰς χεῖρας, μετ' ὅσης περιπαθείας οὐδεὶς ποτὲ φίλος ἐσφιγξε φίλου χεῖρα ἐπὶ τῆς γῆς. Τοῦ Μακλιούρ ἡ ὕψις εἶναι καλὴ, ἀλλὰ τὸν εἶρον ἐκ τῆς πείνης ἠμύθη. » — Ὁ δὲ Μακλιούρ, περιγράφων τὴν αὐτὴν συνέντευξιν, λέγει: « Τὴν 15ην Ἀπριλίου, τὴν ἀειμνηστον ἐκείνην ἡμέραν, ἐφάσσε εἰς τὸ πλοῖον τὴν Ἀπόρσαν, ἀπαντήσας ὀλίγον μακρὰν αὐτῆς τὸν ἀγαθώτατον, τὸν ἀξιόλογον πλοίαρχόν της, οὗ ἡ ἐγκαρδίας περιπτύξις καὶ ὁ ἀσπασμὸς μοὶ ἐπεδείκνυε τὴν εὐλαβίαν καὶ τὸ βελὺ αἰσθηματός του. Ἐνταῦθα μένω εἰσέτι, ἀπολαμβάνων τῆς ἀληθοῦς ἱρλανδικῆς φιλοξενίας. Περιστὸν τὰ σοὶ εἰπῶ ὅτι ἡ ὑποδοχὴ ἦς ἔτυγον παρὰ τοῖς σώσασι καὶ διατηρήσασιν ἡμᾶς μετ' ἀπεξίμωστον ἐντελῶς δι' ὅλας τὰς μέγας τοῦδε στερήσεις καὶ ταλαιπωρίας μου. »

Περίεργον ὅτι οἱ δύο γενναῖοι θαλασσοπόροι οἱτινες οὕτως ἀπνητήθησαν, ὁ μὲν ἐξ ἀνατολῶν, ὁ δὲ ἐκ δυσμῶν, ἐπὶ τῆς νήτου Μελοβίλλης, ἀποθανατισθεὶς διὰ τῆς συναντήσεώς των εἰσὶν οὐχὶ μόνον ἱρλανδοὶ ἀμφοτέρω, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς αὐτῆς πόλεως, τῆς Πιζφόρτης, ἥτις τεκμύνηται παραγωγὸσα καὶ τὸν πλοίαρχον Κέλλετ καὶ τὸν πλοίαρχον Μακλιούρ.

Τὴν 2ον Μαΐου ὁ ὑποπλοίαρχος Κρεσσουέλλ ἐφθασεν εἰς τὴν νῆτον Μελοβίλλην μετὰ τῶν ἀσθενῶν του, εἰκοσιεπτά τὸν ἀριθμὸν, ἐν οἷς ἦν καὶ ὁ χειροῦργος Πείργς, καὶ οἱ προστεθῆ καὶ ὁ διερμηνεύς, ὅστις ὅμως ἦν ὕγιης. Ὁ σηματοφόρος Βινιέττ ὑπέφερε μολῶς ἐκ τῶν ταλαιπωριῶν, εἰς δὲ τοῦ πληρώματος, ἄλλως ὕγιης, ἐγένετο ἐντελῶς ἐννεός. Ἀύτολον ἦν τὸ πρόβλημα τοῦ πλοίαρχου Κέλλετ, νὰ διακομίσῃ ὅλους τοὺς ἀσθενεῖς ἐπὶ ἐκατὸν ἐξομῆκοντα μίλια διὰ τῶν πάγων, διὰ τοῦ ζυφοδεστέρου καιροῦ, καὶ ἔχον πληρῶμα οὕτως ἐξημενησμένον ὥστε δύο ναῦται ἐξετέλουσι τὴν ἐργασίαν τοῦ ἐνός. Ἦν δὲ τῶσι ἐπίπικον νὰ σείρωσι τὰ ἔλκυστρα ὑπὲρ γιγαντιαίους πολλαίους ὕψους πάγων, ὥστε οἱ ναῦται ἐπίπικον συνεχῶς ἀπνηθήμενοι· ἀλλ' οὔτε θύνατος συνέβη, οὔτε ἄλλο κἂν ἐν δυστύχημα. Μετὰ δεκαεξ ἡμέρας ἐφθασαν εἰς τὸν πρὸς ἡν ἦσαν τῶν γάμοις εἰς τὸν γενναῖον ὑποπλοίαρχον Κρεσσουέλλου, ὅστις εἶχε τὴν διευθυντικὴν δύναμιν ταύτης πορείας, καὶ διεξήγαγε θαυμασίως τὸ ἔργον του.

Ἀπολυθεῖ.

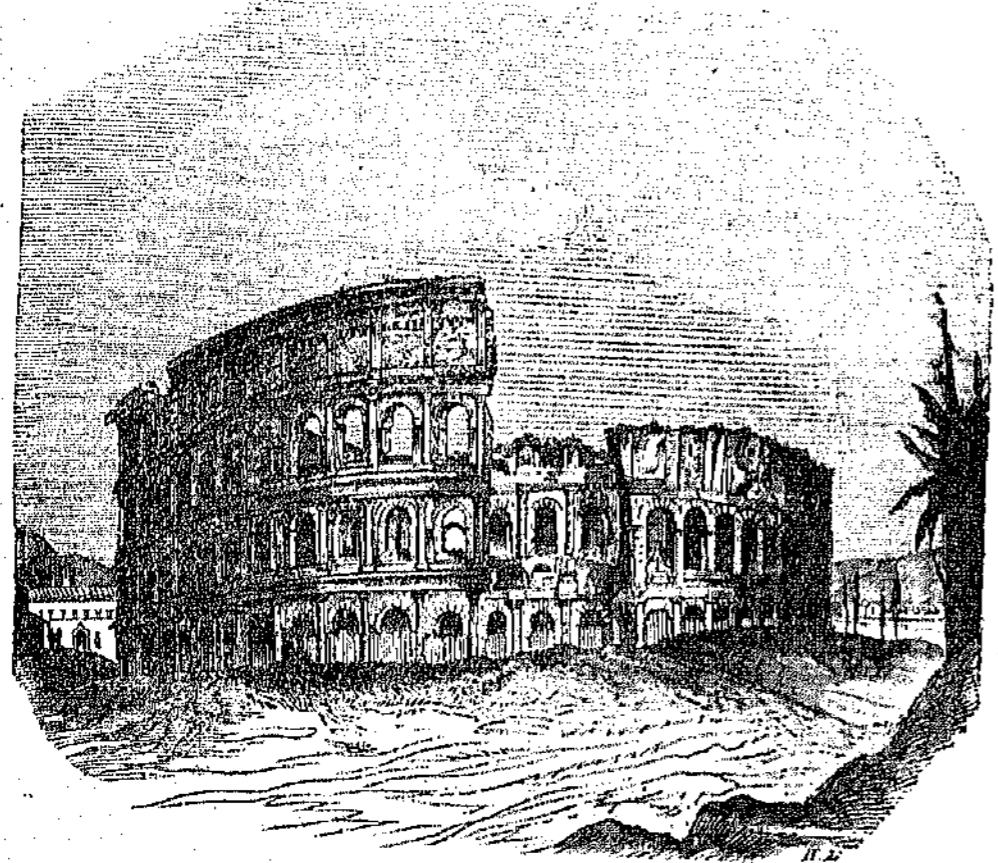
ΚΟΛΟΣΣΑΙΟΝ.

Τὸ μεγαλοῦργημα τοῦτο, ὁ κολλοσσῆς οὔτως τῆς ἱουδαϊκῆς ἀρχαιότητος, οὗ τὸ ἐξωτερικὸν κἂν ἐνδομικὸν ὑφίσταται ἐτι, μακρυρὸν περὶ τῆς ἀρχαίας αὐτοῦ λαμπρότητος, ὁμοδομή ἢ ἐν ἱστορίᾳ ἐπὶ Ὀυεσπασιανοῦ, καὶ ὀνομαζέτο ἀμφιθέατρον τῶν φιλαθῶν. Ἐσωτερικῶς κατ' ὄλην αὐτοῦ τὴν περιφέρειαν εἶχεν ἀνοθεῖν μέχρι κατὰ βαθυβάθους, ἐφ' ὧν ἐδύναντο νὰ καθήκωσιν ὀρθοῦντα ὀκτὼ χιλιάδες ἀνθρώπων, ἀνοθεῖν δὲ τῶν βαθυβάθων εἶχε λαμπρὸν στοῶν ὑποστυλον, ἥτις ἐδόνατο νὰ περιλάβῃ ἐτι εἴκοσι χιλιάδας θεατῶν· ἐν δὲ τῇ μέτῳ εἶχεν εὐρεῖαν θυμέλην ἢ πλατεῖαν, ἐν ἣ ἐτελοῦντο διάφορα θεάματα, καὶ εἰδίως οἱ ἀπεχθεῖς καὶ φοβικαὶ τῶν μουσικῶν ἀγώνων. Ἐν τῷ ἐορτῇ, ἀφ' οὗ οἱ θεοὶ ἐμνησθήσαν, καὶ τὰ θεία ἀμύθως κατεπαράχθησαν πρὸς τῆσιν τοῦ ἱουδαϊκοῦ λαοῦ, αἴφνης τὸ ἔδαφος μεγαλῶς ἠεώθη, καὶ προκέντην ἐξ αὐτοῦ ὀλόκληρον γλῶσσαν δάσος, ἐξ οὗ ἀπέπη μέγα πλήθος ἀδόντων πτηνῶν.

Αἱ θαλαῖδες αὗται ἐξωτερικῶς ἐστηρίζοντο ἐπὶ

τετρακλή, ἐκαλλήλου σειρᾶς ἀψίδων, ὧν ἕκαστος δόμος ἐκασμεῖτο μεγαλοπρεπῶς δι' ἡμικίωνων διαφόρου ρυθμοῦ, ὁ μὲν τοῦ δωρίου, ὁ δὲ τοῦ ἰωνικοῦ, ὁ τρίτος τοῦ κορινθιακοῦ, καὶ ὁ τέταρτος τοῦ ρωμαϊκοῦ ἢ μικτοῦ. Καὶ τοσοῦτον πολυδάπανον, μεγαλοπρεπῶς καὶ καταπληκτικὸν ἦν τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο, ὥστε Ῥωμαῖοι μὲν συγγραφεῖς λέγουσιν ὅτι πρὸς ἀνέγερσίν του ὅλος πταμαὸς καταναλώθη χρυσῶν, οἱ δὲ Ῥόμιοι, ὅταν ἤθλον εἰς Ῥώμην, ἔλεγον, ὅτι ὅταν πέσῃ τὸ Κολοσσαῖον, θέλει πέσει ἡ Ῥώμη, ὅταν δὲ πέτῃ ἡ Ῥώμη, θέλει πέσει ὁ κόσμος.

Ἐν τῷ μεσαιῶνι τὸ Ἀμφιθέατρον τοῦτο ἐχρησίμευσεν ὡς φρούριον περιμαχητὸν μεταξύ τῶν τότε ἰσχυροῦσάν καὶ διαπληκτιζομένων οἰκογενειῶν τῶν Φραγγικῶν καὶ Ἀνιδάλλων· ἐν δὲ εἰρηνικωτέραις ἡμέραις ἀπεδίδοτο ἐνίοτε εἰς τὴν ἀρχαίαν του χρῆσιν, καὶ ἐτελοῦντο ἐνταῦθα λαμπρότατοι ἵπποτικοὶ ἀγῶνες, εἰς οὓς συνέβηε πᾶς ὁ λαὸς τῆς Ῥώμης, καὶ πᾶσα σχεδὸν ἡ ἀριστοκρατία τῆς Ἰταλίας. Κατεστράφη δὲ κυρίως, τὸ ἐσωτερικὸν πρὸ πάντων αὐτοῦ, καὶ μέρος προσέει τοῦ περιήλου του, κατὰ τὸν ἰδεκάτον τέταρτον αἰῶνα, ὅταν οἱ μεγαλοπρεπεῖς

Κολοσσαίου.

Ἀρχιτέκτων τοῦ ἀληθῶς κολοσσαίου τούτου θεάτρον, εἰς ὃ ἐδόθη τὸ νέον παρεφθαζόμενον του ὄνομα κατὰ τὸν ὄγδον μόνον αἰῶνα μετὰ Χριστόν, λέγεται ὁ Χριστιανὸς Γαυδέντιος. Ἄν τοῦτο εἶναι ἀληθές, παράδοξοι αἱ βουλαὶ τῆς προνοίας, ἧτις παρεσκεύασε διὰ χειρὸς χριστιανικῆς τὸν τόπον τοῦ μαρτυρίου καὶ τῆς αἱματηρᾶς δόξης τῶν χριστιανῶν, διότι ἐπὶ τῶν διωγμῶν, ἐνταῦθα καταλείοντο οἱ μάρτυρες τῆς πίστεως, ἐνταῦθα παραδίδοντο εἰς τὸν θνήσκον καὶ εἰς παντοειδῆ ἄλλα βασανιστήρια, καὶ ἐπ' ἐσχάτων ἀγῶνι ἀναπαύθησαν ὑπὸ τὴν θυμέλην αὐτοῦ ὑπόγειοι φυλακαὶ, αἵτινες φαίνεται ὅτι κατ' ἐκείνους τοὺς ζοφεροὺς χρόνους ὠκοδομήθησαν, ὅπως τὰ θύματα ἐκείνα τῆς εὐσεβείας καταλείωνται ἐν αὐταῖς, περιμένοντα τὴν ἡμέραν τῆς καταδίκης των.

ἀλλ' ἀφιδόξαλοι ἄρχοντες τῆς Ῥώμης ἀπέσπων τοὺς λίθους τῶν ἐδωρίων, καὶ ἀκοδομοῦν δι' αὐτῶν τοὺς λαμπροὺς αὐτῶν οἴκους. Ἀτάρωρα κατὰ καιροὺς ἐπροτάθησαν περὶ χρήσεως τοῦ ἐρείπιου τούτου. Ὁ Πάπας Σίξτος ὁ Ε' συνέλαβε τὴν περὶ τὴν ἰδέαν νὰ διασκευασθῇ ὑπὸ τὰς προσγειοὺς ἀβίδας ἐργαστήρια, τὸ δὲ ἐνθαδὸν νὰ μεταποιήσῃ εἰς μεταξοουργεῖον, καὶ ὁ περιζήτος ἀρχιτέκτων φοιτᾶνας ἐσχεδίασε τὴν βεβήλωσιν ταύτην, ἣν ἐκώλυσε τοῦ Πάπα ὁ θάνατος. Ὁδοιπὸρος τις ἐπρότεινε νὰ κρημινισθῇ τὸ πεπονημένον ἥμισυ τοῦ οἰκοδομήματος, καὶ νὰ ἐπισκευασθῇ διὰ τοῦ ὕλικου αὐτοῦ τὸ ἕτερον ἥμισυ, ὥστε νὰ ἔχωμεν κἄν τὸ ἥμισυ Κολοσσαίου ἄρτιον. Οὐδ' ἡ παράδοξος καὶ βάρβαρος αὕτη ἰδέα ἐπραγματοποιήθη, καὶ μένει εἰσέτι τὸ Κολοσσαῖον οἷον πρέπει νὰ μὲν δι' αἰῶνων, ἐρείπιον

μεμνημένον, ἀσέβασμον καὶ μεγαλοπρεπῶς, διατηροῦν μόνον τὸν ἐξωτερικὸν αὐτοῦ περίβολον, ὅστις, ἀφ' οὗ ἀφρηθήσαν τὰ ἐδώλια, φαίνεται ὅλος κατάρτος ὑπὸ τετρακλής σειρᾶς θολωτῶν θυρίδων. Δι' αὐτῶν, ὁ τὴν νύκτα τὸ Κολοσσαῖον ἐπισκεπτόμενος βλέπει τὴν ὠραίαν σελήνην τῆς Ἰταλίας, ποικίλα σκιᾶς καὶ φωτὸς ἀποτελοῦσαν συμπτώματα, καὶ βλέπει τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ, καὶ φαντάζεται ὅτι τὸ προαιώνιον τοῦτο οἰκοδόμημα δὲν στηρίζεται ἐπὶ τῆς γῆς, ἀλλ' εἶναι εἰς τοὺς ἀέρας ἠωρημένον. Ἄλλ' ἀντὶ τῆς σελήνης καὶ ἀντὶ τῶν ἀστέρων, πολλάκις ὁ τῶν νυκτερινῶν ἐντυκώσεων ἐραστής ὁδοιπὸρος εὕρισκει τὸ Κολοσσαῖον λαμπαδωσιώτιστον, καὶ βλέπει τὴν θυμέλην αὐτοῦ κατεγρομένην ἀντὶ ὑπὸ μονομάχων ἢ ἵπποτῶν ἢ μαρτύρων, ὑπὸ τόγματός τινος μοναχῶν, καὶ ἐπὶ προχείρου ξυλίνου ἱκρίου ἕνα αὐτῶν ἐναγωνίως ἀπαγγέλλοντα ψυχρὰν τινα ἐπιτίλιον. Ἄλλοτε δὲ, ὅταν ἔρημον ἐπιτύχη τὸ ἐρείπιον, καὶ κατάλληλον εἰς ἐμπνευσιν κοιτητικῶν βεμβασμῶν, διατρέχει τὸν κίνδυνον νὰ ἰδῇ αἰφνης πλησίον του ἕτερον ἀγνωστον φίλον τῆς νυκτερινῆς τῶν ἀρχαιοτήτων ὕψους, ὅστις ἐν βίπῃ ὁ φθαλμοῦ νὰ τῆ ἀρπάσῃ τὸ ὠρολόγιον, ἢ καὶ ἐγγεῖριδιον προτεινῶν κρυπτῶν, νὰ τῷ ἀπαιτήσῃ ἐν ὄνοματι αὐτοῦ τὸ βαλάντιον.

Ο ΙΠΠΟΠΟΤΑΜΟΣ.

Ἐἰς οὐδένα ἐπισκεπτόμενον τὸ Λονδίνον, ἂν ὁπωσοῦν μετέχῃ παιδείας καὶ περιεργείας, ἐπιτρέπεται νὰ μὴ ἰδῇ τὸν ζωολογικὸν κήπον. Ἐνταῦθα οἱ μεγαλοπήσοι Ἀγγλοὶ ἠθέλησαν νὰ ἐφαρμώσωσιν οὐκ ἢ φαντασία αὐτῶν συλλαμβάνει, ἢ ὁ Ὀμηρος αὐτῶν Μίλων τοῖς ἐπέπνευσεν ἰδέαν τοῦ ἐπιγεῖου παραδείσου· διότι ἐνταῦθα βλέπει τις πεδία καὶ λόφους, κοιλάδας καὶ δάση καὶ βύσκαας, καὶ ἐν τῇ ποικίλῃ ταύτῃ φύσει διακείμενον εἰς τὸ οἰκεῖον στοιχεῖον καὶ κλίμα πᾶν γένος τετραπόδων, πτηνῶν, ζῶων ὑδροβίων ἢ ἀμφιβίων καὶ ἐρπετῶν. Ἄλλ' εἰς οὐδένα ἐπισκεπτόμενον τὸν ζωολογικὸν κήπον, ἂν ὁπωσοῦν ἔχῃ ἀξίωσιν ἀνθρώπου τῆς κομψῆς κοινωνίας, ἐπιτρέπεται νὰ μὴ ἰδῇ τὸν Ἴπποπόταμον, ὅστις εἶναι ἐν τῷ νέῳ τούτῳ παραδείσῳ ὅ,τι ἦτον ὁ πρόπάτωρ Ἀδάμ ἐν τῷ ἀρχαίῳ, ἦτοι τὸ ἀνάτατον πλάσμα, καὶ ὁ μονάρχης αὐτοῦ. Περὶ τὸ ἀνάτατον αὐτοῦ, περιέχον ὅλον πρὸς ἐνοίκησιν, δεξαμενὴν πρὸς τοσοῦτον, πεδιάδα πρὸς διάχυσιν, συρρέει καὶ συνωθεῖται κατὰ πᾶσαν ὕψην τῆς ἡμέρας ἀπειρὸν πληθος, ἀπὸ τοῦ εὐτελεστάτου ἐργάτου, ὅστις ἰκονόμισε δι' ἑλθῆς τῆς ἐσδομάδος τὴν δραχμὴν του ὅπως ἔλθῃ νὰ ἰδῇ τὴν κυριακὴν τὸ θαῦμα τοῦ αἰῶνος, μέχρι τῆς ἀνωτάτης ἀριστοκρατίας, ἧτις πρέπει

περὶ αὐτοῦ νὰ ἐμιλήτῃ εἰς τὴν ἑσπερινὴν της συναναστροφῆν. Ὁ ἵπποπόταμος εἶναι ζῶον σπανιώτατον, οὐδέποτε ἄλλοτε ἐπισκεφθὲν ζῶν τὴν Εὐρώπην, ἀλλὰ μόνον ἀντιπροσωπευόμενον εἰς τινα τῶν πλουσιωτέρων μουσείων ὑπὸ μερῶν σκελετοῦ, ἢ ὑπὸ δερμάτων τεταρτεγευμένων. φαίνεται δὲ πλασθὲν διὰ νὰ διαιτᾶται ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, καὶ μετέχει συγγρόνας τῆς φύσεως τοῦ ἵππου, τοῦ βοῦς ἢ βοῦβίλου, τοῦ χοίρου καὶ τοῦ βουκέρου· οὐχ ἦττον ὅμως ἀγαπᾷ τὸ ποτάμιον ὕδωρ, καὶ διαμένει τὸ ἥμισυ σχεδὸν τῆς ζωῆς του ἐν αὐτῷ, πολλὴν ὕψην δυνάμενον νὰ ζῇ ὑποβρύχιον, καὶ συνήθως κοιμώμενον εἰς τοὺς παραποταμίους καλάμους. Ἦναι βαρὺ καὶ δυσκίνητον, δυναμένον μὲν νὰ τρέξῃ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, ἀλλὰ βραδύτερον τῶν λοιπῶν ζῶων, ὑφ' ἂν διὰ τοῦτο ἀλίσκεται, βραδύτερον δὲ καὶ τῶν ὠκυπέδιων μαύρων, οἵτινες διὰ τοῦτο δὲν φοβοῦνται τοὺς βαρεῖς πόδας του καὶ τοὺς τρομεροὺς τοῦ ὀδόντας, καὶ πολλάκις προσβάλλουσιν. Ὁ ἵπποπόταμος εἶναι καὶ κατὰ μήκος καὶ κατὰ τὸν ὄγκον μείζων τοῦ βουκέρου, ἔχων ἑπτὰ ποδῶν ὕψος, καὶ δεκατεσσάρων ὡς δεκαεξὶ ποδῶν μήκος. Οἱ πόδες του εἰσὶν ἰσχυρότατοι καὶ ἀναλόγως βραχεῖς, ἔχοντες ἀνὰ τέσσαρας ὀγκώδεις ὀνυχας. Παρῶναι δ' ἐνίοτε τὸ ἔλκον θηρίον 2500 λίτρας. Ἡ κεφαλὴ του εἶναι τετράγωνος, ἔχουσα ἀγρίαν τὴν ἔκφρασιν, μικροὺς καὶ ἐπιπέδους τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ μικρὰ καὶ ὀξεῖα τὰ ὦτα. Ὀδόντας ἔχει τεσσαράκοντα τέσσαρας, ὧν τινες ἔχουσι μήκος δώδεκα καὶ δεκαεξὶ δακτύλων, καὶ ἐνίοτε βαρύνουσιν ἑκαστος δώδεκα καὶ δεκατρεῖς λίτρας. Ἐἰσὶ δὲ τὸσον στερεοί, ὥστε ὅταν τοὺς συγκρούει ἐνίοτε, ὁπερ συμβαίνει ὅταν τὸ θηρίον ἀγρίζηται, ἀναπέμπουσι φωσφορικὸν πῦρ ἢ σπινθήρας ὡς οἱ γάλικες, ἐξ οὗ ἐκινεράτησε παρὰ τοῖς ἀρχαίοις οἱ πρόληψες ὅτι τὸ θηρίον τοῦτο ἐφύσα πῦρ ἐκ τοῦ στόματός του. Δι' αὐτὴν τὴν δὲ τὴν σκληρότητα, καὶ διὰ τὴν λευκότητά των, ἧτις δὲν φεῖρεται ἕως ἢ τοῦ ἐλεφαντίνου ὅσοῦ, προτιμῶνται ἢ ὀδόντες οὗτοι πύσης ἄλλης ὕλης εἰς τὴν κατασκευὴν ψευδῶν ἀνθρωπίνων ὀδόντων, καὶ ἐξ αὐτῶν προτεῖται κατασκευάζαν ἄλλοτε φυλακτήρια τινα, ὑποτιθέμενα ὅτι προσυλάττουσιν ἀπὸ διαφόρων ἀσθενείας. Τὸ ζῶον τοῦτο, τὸ δεύτερον ἢ τρίτον τῶν τετραπόδων κατὰ τὸ μέγεθος, ζῇ μακρὰν τῆς Εὐρώπης, ἰδίως κατὰ τοὺς ποταμοὺς τῆς μεσημβριῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀφρικῆς, οἷον τὸν Ἰνδὸν καὶ τὸν Γάγγην, τὸν Σενεγάλον, τὸν Ἰάμβραν, τὸν Ζαῖρον, τὸν Νεῖλον κτλ., καὶ εἶναι μάλιστα σπάνιον εἰς τὸν Νεῖλον, συνεχέστερον δ' ἀπαντᾶται πρὸς τὸ κῦελπι ἀκρωτήριον. Ἐἰς τὰ μέρη ταῦτα ἄλλοτε μὲν φαίνεται ἐπὶ τῆς γῆς, ἄλλοτε δὲ ἐντὸς τῶν ὑδάτων, ὅπου ὅμως δὲν δύναται νὰ μείνῃ ἐπὶ πολὺ, χωρὶς ν' ἀνορθῇ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν διὰ ν' ἀναπνεύσῃ, ἄλλοτε δὲ κοιμᾶται ἐν τοῖς καλάμοις, καὶ τότε τὸν προδίδει ἰσχυρὸς βόγγος μακροῦν ἀκουσίμως. Ἡ φοιτῆ του μετέχει τοῦ μυκήριου τοῦ βοῦβάλου καὶ τοῦ

χρημετισμού του ἵππου. Ἡ ὄρασίς του εἶναι ὀξεῖα, καὶ φοβερὴν εἶναι τὸ βλέμμα του. Τὸ δέρμα του εἶναι τόσον σκληρὸν ὥστε οὔτε ἀκόντιον, οὔτε βέλος, οὔτε σφαῖρα τὸ διαπερᾶ, πλην ὑπὸ τὴν κοιλίαν καὶ κατὰ τοὺς ἄρμους, ὅπου καὶ οἱ θηρευταὶ προσπαθοῦσι νὰ σκοπεύωσιν. Ὅταν προσβληθῶσιν οἱ ἵπποπόταμοι ὑπὸ πυροβόλου, πλησιάζουσι νὰ ἰδῶσι τί εἶναι ὁ παράδοξος οὗτος κρότος· ἂν ὅμως πληγωθῶσι, φεύγουσι τοὺς ἀνθρώπους, καὶ βίπτονται εἰς τοὺς ποταμούς, ὅπου εἰσὶ πολλοὶ πλέον ἐπιφοβοὶ, διότι δι' ἐνὸς βραπυματός αὐτρεπούσι, κολλάκις τὰς μεγίστας λεμβούς, ἢ διὰ τῶν ὀδόντων των συντρίβουσιν αὐτῶν τὰ πλευρά. Παλλάκις μάχονται μεταξύ των καὶ ἐν τῷ ὕδατι καὶ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, ὅπου ἐγείρονται ἐπὶ τῶν ὀπισθίων ποδῶν τῶν, καὶ οὕτω δάκνουσιν ἀλλήλους.

Οἱ ἄγριοι μεταχειρίζονται τὸ δέρμα τοῦ ἵππου ποτάμου εἰς κατασκευὴν ἀσπίδων, ἃς οὐδὲν βέλος διαπερᾶ. Οἱ δὲ Ἰνδοὶ ζωγράφουσι τὸ αἶμα αὐτοῦ μεταχειρίζονται εἰς βαφήν. Ἡ σὰρξ αὐτοῦ εἶναι βρώσιμος, τρυφερωτάτη καὶ λευκῆ, καὶ συνήθως τρώγουσιν αὐτὴν μετ' εὐχαριστήσεως οὐ μόνον οἱ Ἰνδῶν ἄγριοι, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ μαῦροι τῆς δυτικῆς παραλίας τῆς Ἀφρικῆς, ἂν καὶ λατρεύουσι τὸν ἵπποπόταμον ὡς θεῖον. Οἱ Πορτογάλλοι μάλιστα τὸν ἐκέρυζαν ἰχθῶν, διὰ νὰ τὸν τρώωσι καὶ τὰς νησι-σείμους ἡμέρας. Καὶ τὸ λίπος τοῦ ζώου τούτου πολὺ τιμᾶται, καὶ θεωρεῖται ὡς ἰαματικώτατον διὰ τὸ στήθος. Πεζοιοῦται δὲ ὅτι ὁ ἄρτιος ἵπποπόταμος παρέχει ὑπὲρ τὰς γιλιὰς λίτρας λίπους. Ἡ κυριώτε-ρα αὐτοῦ τροφή εἶναι οἱ ἰχθύες, ἐνίοτε ὅμως τρώγει καὶ χόρτα τῶν πεδιάδων. Ἀγαπᾷ δὲ καὶ τὰ ζαχα-

Ἴπποπόταμος.

λέγεται ὅτι οἱ ἵπποπόταμοι αἰματώδεις ὄντες ὑπὲρ παρ' ἄλλων ζῴων, αἰσθάνονται τὴν ἀνάγκην τῆς φλεβοτομίας, καὶ ἐρχόμενοι πρὸς ὀξεῖς βράχους, προσ-τρίβονται πρὸς αὐτοὺς μέχρις ὅς ἀνοίγουν μίαν τῶν φλεβῶν των, καὶ τότε, ἂν τὸ αἷμα των δὲν βῆ ἐξ ἑσθῶνος, τρέχουσι καὶ κινῶνται βιαίως, ὅπως ὑποβλήσῃσιν τὸν βόην του. Ὅταν δὲ κρίνωσιν ὅτι ἀπώλεσαν ὅσον ὠφέλιμον διὰ τὴν ὑγίαν των, τότε βυθίζονται εἰς τὴν παραποτάμιον ἰλὸν, ὅπου κλεί-εται ἡ πληγὴ των. Ὅστε, ἂν τοῦτο εἶναι ἀληθές, οἱ ἵπποπόταμοι εἰσὶν οἱ ἀρχαιότεροι χειρουργοὶ ἐπὶ γῆς, καὶ ἡ φλεβοτομία ὑπαγορεύεται ὑπ' αὐ-τῆς τῆς φύσεως. Ἡ ἰδέα δὲ αὕτη ὑπέρχε καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, διότι ὁ Γαλλὸς λέγει ὅτι κατὰ τὴν κοινὴν ἰδέαν ἡ ἰατρικὴ ἐπιμήθη τὴν φλεβοτομίαν παρὰ τῶν ἵπποπόταμων· καὶ ἐπὶ τῶν Αἰγυπτιακῶν ἱερογλύφων ἵπποπόταμος αἰμορροῶν δηλοῖ τὸν χειρουργῶν.

ρακάλαμα, τὸ δρύϊον, τὸν ἀραβόσιτον, τὸ κεγγρίον, τὰ φασόλια, τοὺς πέπονας, καὶ ἕλα τὰ λοιπὰ ὑσ-τρια τῆς κατ' ἰδίας του. Οἱ ἀρχαῖοι ἐγνώριζον τοὺς ἵπποπόταμους, καὶ τὴν θηρία ταῦτα ἀνέτρεψαν ἐντὸς τοῦ Ἰνδοῦ πολλὰ πλοῖα τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὅστις ἔγραψε περὶ τούτου πρὸς τὸν Ἀριστοτέλην ἐπιστολήν, διατηρηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ἀβ-βιανοῦ, δι' ἧς τὸν ἐρωτᾷ ὅποιον τινα εἰσὶν ἄρα τὰ ἐν-ὕδρα ταῦτα τέρατα, τὰ συνταράξαντα τὸν γόλον του. Ἐν βίῳ μὴ πρώτῳ ὁ Σουδρος παρουσίαν ἵπποπότα-μον εἰς τὸ ἵπποπόταμον. Ἐκτοτε δὲ ἀναφέρεται ὡς παραβόλου πολυτελείας δείγμα, ὅτι ὁ αυτοκράτωρ φιλιππος πολλοὺς ἵπποπόταμους ἐπέδειξεν εἰς τοὺς ἑκατονταετηρικῶς ἀγῶνας οὓς ἐτέλειεν. Ἀπὸ τῶν χρόνων δ' ἐκείνων ζῶν ἵπποπόταμος δὲν ἦλθεν εἰς τὴν Ἑυρώπην, μέχρις οὗ ὁ ἀντιβασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου ἐπαμφε τὸν ἦδη ἐν τῷ ζωολογικῷ κήπῳ τοῦ Λον-δίνου θαυμαζόμενον. Συνεπὴ φησὶ δὲ οὗτος ἐν Ἰουλίῳ

1810, καὶ ὅλη Ὀδύσσεια εἶναι ἡ ἱστορία τῆς ἄγρας του, τῆς μακρᾶς καὶ δυσχεροῦς του ὁδοιπορίας δι' ἐκτάσεως χιλίων ὀκτακοσίων μιλίων, τῆς ἐπεσιδιά-σεως του εἰς τὰ ἀτμοκίνητα, καὶ τῆς ἀποδόσεώς του εἰς τοὺς σιδηροδρόμους.

Ἀμερικανὸς εἶχε προσφέρει εἰς τὸ Κάϊρον 150.000 δρ. διὰ ν' ἀποκτήσῃ ἵπποπόταμον ζῶντα, ἀλλ' οὐδεὶς εὐρέθη ὅστις ν' ἀποτολήσῃ ἐπὶ τοιαύτη τιμῇ τὴν θήραν. Εἰς τὸ Κάϊρον δεκαοκτὼ χιλιάδες θεατῶν συνήχθησαν διὰ νὰ θαυμάσωσι τὸν στελλόμε-νον εἰς Ἀγγλίαν, καὶ ὡς εἰς ἡγεμόνα, τῷ ἐδόθη φρου-ρὰ καὶ πωματοφυλακὴ διὰ νὰ τὸν φέρῃ μέχρι τοῦ λιμένος.

Ὡς ὅλοι, ἐσπεύσαμεν καὶ ἡμεῖς νὰ ἰδῶμεν τὸ θαῦ-μα τοῦτο ἐν τῷ ζωολογικῷ κήπῳ. Ὁ ἵπποπόταμος οὗτος ἦτον τότε βρέφος μόλις 12 μηνῶν, ἔχων μέ-γεθος μετρίου μύσγου, ἀλλὰ ζωηρὸς, εὐθυμὸς καὶ εὐ-κίνητος, ἂν καὶ ὀπισθοῦν βαρὺς εἰς τὰ κινήσεις του. Ἡ μορφή του εἶναι δισηδεοτάτη καὶ κομικὴ τὸν εἶδα δὲ κατ' ἦν στιγμὴν ἐξήρχετο τοῦ λουτροῦ του, ὅταν μάλιστα ἀξέστη ἡ φαιδρότης του. Κατ' ἀρχὰς ἔβλεπεν πρὸς τὸν Ἀραβὰ φύλακά του, ὃν φαίνεται πολ-λὸ ἀγαπᾶν, ἤρχισεν νὰ παίξῃ μετ' αὐτοῦ, ὡθῶν αὐ-τὸν διὰ τοῦ εὐρέως μετώπου του, καὶ ὄρθιος ἐγει-ρόμενος κατ' αὐτοῦ εἰς τοὺς ὀπισθίους του πόδας, οὓς χαριεντισμούς δὲν ἤξυρομεν ἂν θέλῃ ἐπίσης στέργει ὁ φύλαξ ὅταν ὁ μύσγος ἀξέστη εἰς βοῦν καὶ ρινό-κερον. Μετὰ ταῦτα δὲ τὸ βαρυκέφαλον ζῶον, ἰδὼν τὸ περιεστῆμενον πλήθος, ἐν ᾧ πάμπολλοι ἦσαν κομ-ψότατα ἐνδεδυμένοι κυρίαί, πρὸς ἐκφρασὴν τῆς χα-ρᾶς του καὶ πρὸς ἰδιαιτάτην αὐτῶν εὐχαρίστησιν, ἤρχισεν νεανικεύμενος νὰ τρέχῃ μ' ὄσπιν ταχύτητα ἢ φύσις τῷ ἐχάρισεν, πέριξ τοῦ περιβόλου εἰς ὃν ἦν κατασκευασμένον, καὶ ὅστις διὰ τὰ ἦδη καὶ τὸν τρά-πον τοῦ βίου τοῦ ἵπποπόταμου, εἶναι πλήρης βορ-δῶρον, καὶ τινάσσων αὐτὸν διὰ τῶν ποδῶν του εἰς μακρὰν ἀπόστασιν, ἔτριψε τὸ πονηρὸν θηρίον εἰς φυ-γὴν τοὺς θεατὰς ἀλαλάζοντας, καὶ τοιοῦτον ἔλαβε πέρασ ἢ πρὸς τὸν ἵπποπόταμον ἐπίσκεψίς μου.

εἶναι τὸ ἐμπόριον, ἢ δὲ Ἀγγλία εἶναι τὸ ταμεῖον τοῦ ἐμπορίου τῆς γῆς. Προσέτι ἡ Ἀγγλία παρέ-χει τὰ ἀρίστα ὑποδείγματα τῶν πολιτικῶν ἐλευ-θεριῶν, ἐφ' ὧν φιλοτιμεῖται ἡ Ἑλλάς νὰ βαδίζῃ· αὕτη προπορεύεται ἤδη τοῦ ἀνθρωπίνου γένους εἰς πᾶσαν ἀνακάλυψιν καὶ εἰς πᾶσαν πρόσδοκον, καὶ ἡ φιλολογία αὐτῆς περιέχει θησαυροὺς οὐδεμιᾶς ἄλλης φιλολογίας εὐτελεστέρους. Ὅλοι οὗτοι οἱ λόγοι καθιστῶσι τὴν σπουδὴν τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης ἀναγκασιωτάτην εἰς πάντα πεπαιδευμένον, καὶ ἰδίως εἰς πάντα Ἑλληνα ἔχοντα παιδείας ἀξίωσιν. Ἀλλ' εἰς τὴν σπουδὴν τῶν γλωσσῶν τίς δὲν γνωρίζει ὅτι τὸ λεξικὸν εἶναι βοή-θημα ἀφρευκτον, καὶ ὅτι ὅσῳ τοῦτο εὐμεθοδέστε-ρον, τόσῳ εὐχεροστέρα καὶ ἡ σπουδὴ, καὶ βραχυτέ-ρος ὁ εἰς αὐτὴν ἀναλισκόμενος χρόνος;

Λεξικὸν Ἀγγλοελληνικὸν ὑπέρχε μέχρι τοῦδε ἐν καὶ μόνον, τὸ τοῦ Κ. Λάουονδς. Ἀλλὰ τοῦτο, πρῶ-τον μὲν ἐξέλιπε, δεύτερον δὲ εἶχε καὶ παμπόλλους τὰς ἀτελείας, συνεπείαις τῆς ἐποχῆς κατ' ἡ ἐργάτη. Ἰστέ ο' ἰ. Πολυμέρης ἀληθὲς κενὸν ἐπλήρωσε συν-τάξας τὸ προκείμενον λεξικὸν, καὶ πρὸ πάντων συν-τάξας αὐτὸ μετ' εὐσυνειδήτου προσοχῆς, καὶ μετὰ πολλῆς κρίσεως καὶ μεθοδου. Ἀρίστα σκερθεῖς, οὕτε ἐπιτομον ἔδωκεν εἰς αὐτὸ σχῆμα, παραλείπων χρη-σίμους ἐξηγήσεις καὶ φρασολογίας, οὕτε ὑπὲρ τὸ δέον τὸ ἐξέτεινε, καὶ δυσπρόριστον καὶ περιττῶς δύσ-χρηστον καθιστῶν αὐτὸ, ἀλλὰ τῷ ἔδωκεν ἔκτασιν ματρῶν, οὐδεμίαν ἀποβάλλον τῶν χρησίμων λέξεων, καὶ ἐν αὐταῖς κατὰ λογικὴν σειρὰν ἐλάτιον πάσας τὰς σημασίας, καὶ προσέτι πάσας τὰς φράσεις καὶ τοὺς ἰδιαιτισμούς. Τὸ λεξικὸν τοῦτο, ἐκτός ὅτι εἶναι τὸ μόνον τὴν σήμερον ὑπάρχον εἰς τὴν γλῶσσαν μας, εἶχει καὶ ἐσατερικὴν ὀξίαν, ὥστε κατὰ πάντα λόγον δυνάμεθα νὰ συστήσωμεν αὐτὸ εἰς τὸ δη-μόσιον.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

ΛΕΞΙΚΟΝ ΑΓΓΛΟΕΛΛΗΝΙΚΟΝ

ὑπὸ Γεωργίου Πολυμέρη, ἐν Ἐρμουπόλει, 1851

ΜΑΚΡΟΒΙΟΤΗΣ. Εἰς Ἰλῶδ, πλησίον τῷ Ἄθω, εἰς Ἰρλανδίαν, ἔζη τις πρὶ ὀλίγῳ ὀνομαζόμενος Λι-ονύσιος Κοσκολί, ἐκ Καλλινοτάγην, καὶ ἀπέθανεν εἰς ἡλιζίαν ἐκατὸν δεκαεπτὰ ἐτῶν. Μετήρησε δὲ τὴν γῆσιν πατρῶν τῶν αἰσθητέων του μέχρι τῆς ἐσχάτης ἄρας. Αὐτὸς ἡμέρας πρὸ τοῦ θανάτου του, ἔλεγεν ὅτι πλην ἰδονταλγίας δὲν ἔπαθε ποτε ἄλλον πόνον. Κατὰ τὰς τελευταίας ἐβδομάδας τοῦ βίου του, μετέβαιεν ἐκ Ἰλῶδ εἰς Ἰαλλιά, ἀπέχον 20 χιλιάμετρα, καὶ ἐ-πανήρχετο ἀθημερῶν. Ἀνεγίνωσκε πάντοτε ἄνευ διόπτρων καὶ τοῦς λεπτοτάτους χαρακτῆρας. Οἱ εὐ-φωτέροι ἄνθρωποι τοῦ βασιλείου ἀνεγνώριζον ὅτι ἦτο ἰκανωτάτος γεωργός. Ἦλθεν ἐπτάκις εἰς γάμον ἃς

Πάμπολλοι μᾶς συνδέουσι σχέσεις μετὰ τῆς Ἀγ-γλίας. Ἡ Θάλασσα περιβάλλει πανταχόθεν τὴν Ἑλ-λάδα, περιβάλλει πανταχόθεν τὴν γῆν, ἢ δὲ Ἀγγλία ἔρχει τῆς θαλάσσης. Τὸ στάδιον καὶ ἡ ἐλπίς ἡμῶν

ὡν ὁ ἔσθμος ἐτελέσθη ὅτε εἶχεν ἡλικίαν 93 ἐτῶν. Αἱ ἐπτά γυναῖκες αὐτοῦ ἐγέννησαν 48 τέκνα, ἀτινα ἔδωκαν αὐτῷ 236 ἐγγόνους, 914 δισεγγόνους, καὶ ὑπέβηε πεντάκις τριπαπυτός.

ΓΕΓΚΙΣΧΑΝ. Γράφουσιν ἐκ Πετροπόλεως ὅτι τὸ ἱστορικὸν ζήτημα περὶ τοῦ τόπου τῆς γεννήσεως τοῦ Γεγκισχάν εἶναι ἐν τῷ λύεσθαι. Ὁ Γεγκισχάν, ὡς γνωστὸν, ἦτο τρομερὸς ἐν Ἀσίᾳ κατακτητὴς, καὶ ἐξολοθρευτὴς τοῦ Ταμερλάν, τοῦ νικητοῦ Βαγιαζίτου. Ὁ σαρδὸς Λόρδος Μεγγίλας ἀνεκάλυψε μετὰ πολλὰς ἐρεῖνας ὅτι ὁ Γεγκισχάν ἐγεννήθη εἰς τὰς ῥωσικὰς χώρας, πλησίον τοῦ φρουρίου Τσινδάν, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ ἁμοῦρ, εἰς τὸ ὑποστατικὸν τοῦ Δουλιγί Βολβιά ὑπὸ τὴν 5^ο σχεδὸν μοῖραν τοῦ ἀρκτικού πλάτους καὶ τὴν 132 τοῦ ἀνατολικοῦ μήκους.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ.

(Συνέχεια. Ἰδε φυλλάδ. ΡΙ.)

LXXXVII.

Συγγέμισεν ὁ αὐρανὸς, πάλαι νὰ βρέξη θάλλει, Κατέβασαν τὰ βέματα γεμίζουσι τὰ λαγκάδια, Κατέβασε καὶ ὁ Ζάστανος πολὺ νερὸ ποῦ φέρνει, Φέρνει κελάρια δίξωμιά, δένδρα ξεβόξωμένα, Φέρνει καὶ μὲ γλυκομηλιά 'στὰ μῆλα φορτωμένα. Καὶ ἀπάνω ἀπὸ τὰ μῆλά της τρεῖς ἀδελφία ἀγαπημένα. Τὸ ν' ἄταν ὁ Γραμματικὸς τὸ ἄλλο ὁ Παναγιώτης Τὸ τρίτο τὸ καλῆτερο ἦσαν ὁ καπετάνιος. Ἡ μὲν τὸς τοῦ ἔλασε κ' ἡ ἀδελφὴ τοῦς ἀκούζει, Τί ν' ἐὼ καὶ ποῦ ἔπαθα γὼ τούτην τὴν ἡμέρα, Πιυγῆκαν τὰ ἀδελφία μου καὶ ὁ Καπετάν Κώστας (1) Τοῦς κλαῖνε χάραις καὶ χωριά τοῦς κλαῖνε βιλαιτία, Τοῦς κλαῖνε καὶ τρεῖς μπέδες ἀπὸ τὰ Πατρατσίου. Δὲν ἐστὶ πα, Κώστας, μὲ βολὰ, δὲν ἐστὶ πα, Κώστας, δὴ, Τί χαλῶσαι, τί γόρευες αὐτοῦ 'στὰ Βλαχοχώρια; Ἐπῆγα κ' ἐπολέμησα μὲ τοὺς Κοντογιανναίους Καὶ μ' ἔραγαν μὲ ἄπιστιὰ μὲ φάγανε μὲ μπέσα.

LXXXVIII.

Ὁ Ζίδρος κάνει τὴν χαρὰ παντρεῖται τὸν υἱὸ τοῦ, Κ' ὄλον τὸν κόσμον τὸν καλεῖ καὶ τὰ καπετανάκια, Τὸ Λάπα δὲν τὸν κάλεσε γιατί 'ναὶ ἀμαχημῆτος. Καὶ εἶποι πίνουσι κλέσμα κρυάρια μὲ κουδοῦνια, Καὶ ὁ Λάπας πᾶσι ἀκάλεστος σὰν μῆλο μαραμῆνο Σὰν μῆλο, σὰν δαμάσκιο, σὰν ἄροσιρὸ σταφυλί. Καὶ αὐτήνος πᾶσι κάλεσμα ἕνα ἀσημένιο ἐλάφι

(1) Ἐπῆγαν νὰ περάσουν καὶ τοὺς ἔσφαξαν οἱ Τούρκοι. Ὁ πατριὸς εἶναι ὀρμητικὸς.

Στ' ἀσήμι καὶ τὸ μάλαμα καὶ τὸ μαργαριτάρι. Κ' ἡ Ζίδραϊνα τὸν καρτερεῖ μ' ἐνὶ λόγιον παιγνῖδι. Καλῶς τὸν Λάπα π' ἔρχεται τὸν καπετάνο Λάπα Ποῦ 'ναὶ στοὺς κάμπους φλάμπουρο, στοὺς κλέφτας κυρτάρη Ποῦ 'ναὶ καὶ ἐπὶ Βλαχο . . . σερτάρη 'στὰ κορίτσια. Ἐγὼ δὲν ἦλθα γιὰ φαί, δὲν ἦλθα γιὰ τραγούδια, Τὴν νύφη ὁποῦ ἐπήρατε θὰ τὴν ἐπάρω ὀπίσω, Τὴν θάλω διὰ λόγου μου, διὰ τὸν ἀδελφὸ μου. Νὰ μὴν τὸ κάμης Λάπα μου, χρυσέ μου καπετάνιο, Θὰ νὰ τὸ μᾶθη ὁ ντουνας, θὰ νὰ τὸ μᾶθη ὁ κόσμος. Σῆνω, νυφούλα μ', καὶ ἀλλάξε σῆνω καὶ καθάλλια Καὶ νὰ σὲ πᾶω 'στὶ σπῆτι μου νὰ σὲ πᾶω 'στὴν ἀδελφὴ μου, Ἄψε με, ἀφέντε μ', ἄψε με, χρυσέ μου καπετάνιο Καὶ μὴ μὲ πᾶς 'στὴν μάνα σου, μήτε 'στὴν ἀδελφὴ σου, Ἐγὼ λεβέντη ἀδελφὸ, λεβέντη παλληκάρη. Καὶ δὲν σὲ πᾶω ἀστεφάνωτη σὲ πᾶω στεφανωμένη, Ἐγὼ μαὶ ὁ Λάπας ξοκουστὸς ὁ Λάπας ξακουσμένος Μίνα μὲ ξέρει ὁ Ἐλυμπὸς μὲ ξέρει ἡ Κατερίνη Μὲ ξέρει ἡ μαύρη Λιάκουρα τοῦ τὸ 'χω ἀρματωλίκι.

LXXXIX.

Ἄνδρα ἀνδρα τὰ ῥιχναν οἱ κλέφτες τὰ τουφέκια! Γιατί 'ναὶ οἱ μαῦροι λογοστοὶ γιατί 'ναὶ οἱ μαῦροι λίγα. Κἂν δεκαφτὰ κἂν δεκοχτὼ κἂν 'κοσιδὸ νομάτοι. Καὶ ὁ Μαυροδῆμος εἴλατε μὲ δεκοχτὼ νομάτους Πᾶσι νὰ βαφτίση ἕνα παιδί νὰ πιάση μὲ κουμπάρα, Γιὰ νὰ τὴν ἔχη γόρσιμα ὁ Μαυροκαπετάνιος. Οὐτὰ 'ρχεται ἀπ' τὴν Λιβαδιά οὐτὰ 'ρχεται ἀπ' τὴν Φιδῶ Καὶ πᾶσι κατὰ τὰ Κούντουρα καὶ πᾶσι κατὰ τὴ Βλῖα Καὶ θὰ νὰ βρῆ τοὺς φίλους τοῦ τὸν Μῆτρο τὸν Μιχάλη. Καὶ κῆνει τὸν κατήφορο καὶ πᾶσι κατὰ τὸ Ταλάνι Πᾶσι νὰ βρῆ τὴν κλεφτουριά τὸν καπετάν Ἀνδρούτσο. Νὰ 'πᾶν κατὰ τὴν Πρέβεζα νὰ 'πᾶν κατὰ τὸν Βάλτο Νὰ 'πᾶν νὰ ξεχειμάσουνε τὸν φετεινὸ χειμῶνα. Ἀνδρούτσο ποῦ ξεχείμασε τὸν περσινὸ χειμῶνα. Στὴν Πρέβεζα ξεχείμασε 'στοῦ Τσαρλαμπᾶ τὰ σπῆτια. Κ' ἐπῆγαν κ' ἀποκλείστηκαν 'στὴν ἄκρη ἀπὸ τὸν λόγγο. Μουχτάρ Πασᾶς τοὺς πλάκωσε μὲ δεκοχτὼ χιλιόδες. Καὶ Ἀνδρούτσος ἔχουχούτησε σὰν ἄξιο παλληκάρη. Δὲν σὲ φοβοῦμαι, Μουχτάρ Πασᾶ, σὶν νοῦν μου δὲν αἰ βῆμα Ἐγὼ τ' ἀσκέρι διαλεχτὸ, τ' ἀσκέρι διαλεμένο Ἐγὼ Τούρκους δὲν σκιαζομαι Κονάρους δὲν φοβοῦμαι Ἐγὼ τοὺς παρακλιτσοδαῖς μὲ τὰ σπαθιά 'στὰ χέρια (2). Σὰν ἔκαμαν κ' ἐχέθησαν 'στὸν Ἐπαχτο τοῦς πῆσι. Πᾶνουν τριακόσους ζωντανὸς τριακόσους σκοτωμένους Πέφτουσι τὰ τόπια σὰν βροχὴ 'ἢ μπόμπαις 'σὰν χαλάει Καὶ αὐτὰ τὰ λιανοτούφεκα 'σὰν ἄμμος τῆς θαλάσσης. Καὶ Ἀνδρούτσος ἔτρωγ' ἔπινε καὶ στρίφτει τὸ κουστάνι. Μουστάνι μου καρμπουγιὰ καὶ φρούδια μου γραμμένα Νὰ ξερα ποῖδες θὰ σὰς χαρῆ καὶ ποῖδες θὰ σὰς γλεντήση. Καὶ κάνει τὸν κατήφορο 'στὴν Πρέβεζα πηγαίνει. Τοῦ στέλνει ὁ Τσαρλαμπᾶς ἕνα χαρὶ κ' ἕνα κομμάτι γραμμά Νὰ βῆς Ἀνδρούτσο 'στὸ σπῆτι μου νὰ βῆς νὰ ξεχειμάσης Καὶ νὰ σὲ κάμω καὶ γαμπρὸ νὰ σοῦ δώσω τὴν ἀδελφὴ μου.

(2) Εἰς τὰ ἄγραφα χωρὶς τουφέκια ἔχε 500.